

ASM - CENTRUM BADAŃ I ANALIZ RYNKU

Raport końcowy

Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020

WIĘCEJ NIŻ AGENCJA BADAWCZA

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach
X. Priorytetu Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 – Pomoc Techniczna

SŁOWNIK UŻYTYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

Skrót	Pełna nazwa
Beneficjenci	Podmioty, których wnioski zostały wybrane do dofinansowania w ramach RPO-L2020
CATI	Kwestionariuszowy wywiad telefoniczny ze wspomaganiami komputerowym (<i>Computer-assisted Telephone Interviewing</i>)
DFS	Departament Europejskiego Funduszu Społecznego
DFR	Departament Programów Regionalnych
DR	Analiza danych zastanych (<i>Desk Research</i>)
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
FGI	Zogniskowany wywiad grupowy (<i>Focus Group Interview</i>)
FAQ	<i>Frequently asked questions</i> - zbiory często zadawanych pytań i odpowiedzi na nie zamieszczane na stronach/portalach internetowych
IDI	Indywidualny Wywiad Pogłębiony (<i>In-Depth Interview</i>)
IOB	Instytucje otoczenia biznesu
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
KM	Komitet Monitorujący
LRPO	Lubuski Regionalny Program Operacyjny
KOP	Komisja Oceny Projektów
MR	Ministerstwo Rozwoju
Nieskutecznie aplikujący	Podmioty, które złożyły wniosek w ramach RPO-L2020, ale nie został on przyjęty do realizacji
OZE	Odnawialne źródła energii
Portal	Portal internetowy dostarczający informacji na temat wszystkich programów operacyjnych w danym państwie członkowskim, w tym informacje o harmonogramie wdrażania programowania oraz o wszelkich powiązanych procedurach konsultacji publicznych, i zapewniający dostęp do tych informacji. Zgodnie z art. 115. Ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego KE. Portal funduszy europejskich dostępny pod adresem: www.funduszeuropejskie.gov.pl
Potencjalni beneficjenci	Podmioty, które były zainteresowane aplikowaniem w ramach RPO-L2020, ale które ostatecznie nie złożyły wniosku.
RIS	Regionalne Inteligentne Specjalizacje
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPO-L2020	Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020
SMART	Metoda badawcza polegająca na określeniu konkretnych właściwości systemu oceny wniosków i zbadaniu czy są one: - konkretne i dokładne, a więc szczegółowo opisane i prosto skonstruowane (ang. Specific), - mierzalne, czyli możliwe do pomiaru przy użyciu odpowiednich do tego narzędzi (ang. Measurable), - osiągalne, czyli kryterium jest możliwe do osiągnięcia (ang. Available), - istotne, czyli mają znaczenie w zakresie, do którego się odnoszą (ang. Relevant), - określone w czasie, czyli powinien być określony okres, w którym należy spełnić to kryterium (ang. Timebound).
SWOT	Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (<i>Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats</i>)

UMWL	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
SRWL	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WLWK	Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych
Wnioskodawcy	Podmioty, które złożyły wnioski aplikacyjne w ramach RPO-L2020 (z wykluczeniem beneficjentów, tj. podmiotów, których wnioski zostały wybrane do realizacji)
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
Wykonawca	ASM - Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.
Zamawiający	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

I. STRESZCZENIE

Raport końcowy z badania ewaluacyjnego dotyczącego systemu oceny i wyboru projektów w ramach RPO-L2020 składa się ze streszczenia, wprowadzenia, opisu zastosowanej metodologii badawczej oraz rozdziału poświęconego wynikom badania złożonego z opisu grup badawczych oraz dwóch części prezentujących wyniki badania.

Pierwsza część poświęcona jest ocenie systemu wyboru projektów. Została ona podzielona na 16 podrozdziałów odnoszących się do zagadnień związanych z: poprawnością skonstruowania systemu wyboru projektów, spójności tego systemu z celami RPO-L2020, przejrzystości i obiektywności procedur naboru wniosków, kosztami IZ/IP związanym z realizacją RPO-L2020, kosztami wnioskodawców, oceną przyjętego harmonogramu naboru i oceny wniosków, oceną konstrukcji wniosku, a także sposobu weryfikacji wniosków na poszczególnych etapach oceny, funkcjonowaniem Lokalnego Systemu Informatycznego, zobowiązaniami wynikającymi z Ram Wykonania, opiniami na temat procedury oceny projektów, oceną pracy ekspertów, procedurą odwoławczą, naborami w formule ZIT, oceną regulaminów konkursów oraz komplementarnością projektów.

Druga część odnosi się do zagadnień związanych z systemem kryteriów wyboru projektów. Na strukturę tego fragmentu raportu składają się dwa podrozdziały poświęcone kwestiom oceny katalogu kryteriów oraz potrzebom zmian kryteriów.

Każdy z rozdziałów zakończony jest podsumowaniem zawierającym najważniejsze wyniki badania. Wnioski płynące z przeprowadzonego badania i analiz zaprezentowano poniżej.

Procedura wyboru projektów w ramach RPO-L2020 jest zgodna z obowiązującymi wytycznymi w tym zakresie, zarówno pod względem przebiegu oceny, i jej kryteriów. Etapy procesu weryfikacji wpływających wniosków są odmienne dla projektów finansowanych ze środków z EFS i EFRR uwzględniając przy tym typy projektów i instytucję dokonującą oceny. W ramach środków EFS weryfikacja wniosków prowadzona jest przez IZ RPO-L2020, poza Działaniami 6.1 i 6.2, za ocenę których odpowiedzialna jest IP RPO-L2020 - WUP. W części naborów oceny dokonują także eksperci zewnętrzni. Także w ramach EFRR oceną wniosków zajmuje się IZ RPO-L2020 oraz eksperci zewnętrzni (ocena merytoryczna), poza Działaniami 4.2 i 4.3, których oceny dokonuje IP RPO-L2020 - WFOŚiGW. Ocena w ramach tego typu naborów opiera się na ocenie formalnej (połączonej ze wstępną weryfikacją) oraz ocenie merytorycznej. Ponadto weryfikacja uwzględnia etap oceny środowiskowej i zgodności ze strategią ZIT w projektach dedykowanych tym rozwiązaniom. Analizując regulaminy konkursów ogłoszonych w ramach RPO-L2020 do końca sierpnia 2016 r., można dostrzec tendencję do skracania czasu trwania oceny poprzez dozwolone prawem łączenie wstępnej weryfikacji wniosku z oceną formalną w ramach oceny wniosków składanych w Osiach Priorytetowych finansowanych z EFRR. Rozwiązanie to odpowiada na potrzeby wnioskodawców, z których część ocenia okres trwania wniosków jako zbyt długotrwały.

Procedura wyboru wniosków zapewnia realizację Programu zgodnie z unijnymi i krajowymi wytycznymi. Cele przypisane poszczególnym Osiom Priorytetowym RPO-L2020 odpowiadają celom strategii regionalnej i europejskiej, a wyznaczone w ich ramach wskaźniki oraz kryteria wyboru gwarantują wybór projektów pozwalających na ich wykonanie zgodnie z obowiązującym prawem. Ponadto przyjęcie założenia o realizacji projektów w trybie pozakonkursowym umożliwia w znacznym stopniu realizację projektów strategicznych dla regionu.

Zasady naboru wniosków są jasno określone w opracowanej dokumentacji programowej i konkursowej. Zgodnie z wytycznymi potencjalni wnioskodawcy mają dostęp do harmonogramu naboru wniosków z dużym wyprzedzeniem. Nabory wniosków ogłaszane są zgodnie z przyjętym harmonogramem. Część wnioskodawców twierdzi, że zaplanowane terminy naborów nie do końca są dla nich satysfakcjonujące. Opinie te są zaskakujące w kontekście przeprowadzonej analizy trybu naboru, która wykazała, że średni termin na złożenie wniosku w ramach EFS wynosi 34 dni, a w ramach EFRR 92 dni¹.

Wnioskodawcy najchętniej oceniają procedurę oceny wniosków wskazując na długość jej trwania oraz formułując zarzuty do obiektywizmu oceny dokonywanej przez przedstawicieli instytucji i ekspertów. W toku badania stwierdzono, że wnioskodawcy obiektywizm utożsamiają z odmienną interpretacją kryteriów wyboru. Analiza wykazała, iż czas trwania oceny jest dopasowany do możliwości przeprowadzenia poprawnej weryfikacji wniosków, z kolei obiektywizm oceny jest zapewniony poprzez skrupulatne rekrutowanie ekspertów dysponujących najlepszą wiedzą i oświadczeniem w danej dziedzinie, a także losowe przyznawanie wniosków do oceny ekspertom. Dodatkowo oceny dokonuje co najmniej dwóch ekspertów, a w sytuacjach, gdy ocena jest rozbieżna w proces włączany jest kolejny ekspert.

Rozbieżności interpretacyjne, które są powodem niezadowolenia aplikujących z procesu oceny wniosków wynikają w dużej mierze z braku informacji samych wnioskodawców o obowiązujących zasadach i definicjach. Wnioskodawcy sygnalizując potrzebę przeprowadzenia szkoleń z zakresu interpretacji kryteriów wyboru oraz zasad naboru wniosków, wskazują na niską znajomość możliwości, jakie oferuje im IZ RPO-L2020 w tym zakresie. Potencjalni wnioskodawcy mogą korzystać z organizowanych przez instytucję szkoleń, konferencji i spotkań. Fakt niekorzystania z oferowanych rozwiązań wynika bądź z braku świadomości, że dedykowane spotkania są, bądź z braku czasu wnioskodawców na uczestnictwo w tego typu formach pozyskiwania wiedzy.

¹ Termin na złożenie wniosku liczony jest od pierwszego dnia wskazanego jako termin naboru, do ostatniego dnia przewidzianego na złożenie wniosków w ramach danego naboru. Średni termin na złożenie wniosku liczony jest poprzez zsumowanie terminów obowiązujących dla poszczególnych naborów w ramach danego finansowania (EFS lub EFRR). Wynikiem średniej jest iloraz sumy poszczególnych terminów i liczby ogłoszonych naborów w ramach EFS i EFRR.

Przygotowując wnioski aplikacyjne wnioskodawcy spotykają się z różnymi trudnościami i obciążeniami. Głównie jest to konieczność zwiększenia wymiaru pracy i zwiększenie czasu na nią poświęconego. Trudności pojawiają się także w związku ze skompletowaniem wszystkich niezbędnych do przygotowania wniosku informacji i dokumentów. Zakres dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku jest określony przez wytyczne krajowe i unijne, IZ RPO-L2020 nie ma możliwości jej korygowania.

Istotnym elementem wnioskowania w ramach RPO-L2020 jest przygotowanie i złożenie wniosku w wersji elektronicznej. W tym celu utworzono dedykowany temu celowi system - Lokalny System Informatyczny. Każdy podmiot aplikujący o dofinansowanie w ramach RPO-L2020 zobligowany jest do korzystania z tego systemu. W opinii części wnioskodawców, LSI2020 sprawia pewne trudności w obsłudze - głównie ze strony technicznej. Wskazują oni na częste awarie, brak kompatybilności z przeglądarką internetową bądź zawieszanie się systemu. Trudności te nie wynikają jednak ze złego funkcjonowania systemu, ale z zaplecza technicznego wnioskodawców.

Wnioskodawcy, którzy skorzystali z możliwości procedury odwoławczej (18,2% badanych wnioskodawców i tylko 3% uczestniczących w badaniu beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020) nie mają do niej zastrzeżeń. Jest ona prowadzona zgodnie z wytycznymi, a przewidziane terminy są odpowiednie, aby przygotować odwołanie. Także okres oczekiwania na odpowiedź nie jest dla wnioskodawców problemem.

Doceniane przez uczestniczących w badaniu przedstawicieli IZ, IP i KM RPO-L2020 jest również zastosowanie formuły ZIT w ramach RPO-L2020. W ramach Programu utworzono dwa ZIT-y: ZIT Zielona Góra i ZIT Gorzów Wielkopolski. Procedura wyboru wniosków w tej formule jest rozszerzona o dodatkowy etap oceny - weryfikację projektu pod względem zgodności ze Strategią ZIT. Strategie te umożliwiają realizację powiązanych ze sobą, komplementarnych form wsparcia korzystając jednocześnie ze środków EFS i EFRR. Zaś włączenie do oceny wniosków przedstawicieli IP ZIT gwarantuje wybór projektów zgodnych z założeniami Strategii ZIT.

Istotnym elementem związanym z aplikowaniem o środki finansowe w ramach RPO-L2020 są regulaminy konkursów. Są to dokumenty, które określają zakres i sposób przeprowadzenia naboru wniosków. Przeprowadzona analiza wykazała, że opracowane dotychczas regulaminy stanowią spójną całość i zawierają wszystkie niezbędne do przygotowania i złożenia wniosku informacje. Jednakże w opinii wnioskodawców dokumenty te mają słabe strony. Oceniając regulaminy konkursów zarzucano im za dużą ilość informacji, które są bądź zbyt ogólne, bądź za bardzo fachowe. Zauważono w tym względzie rozbieżność opinii respondentów wynikającą z ich różnorodności

tj. poziomu wiedzy i doświadczenia. Niemniej rekomenduje się przeprowadzenie dodatkowych analiz w tym względzie i wprowadzenie ewentualny dodatkowych szkoleń/spotkań lub innych form przekazywania informacji (np. FAQ) dla wnioskujących w celu rozwiania ich wątpliwości.

Sposób tworzenia katalogu kryteriów wyboru projektów pozwala twierdzić, że przyjęta procedura gwarantuje przygotowanie zestawu kryteriów pozwalających na wybór projektów realizujących cele RPO-L2020. Wnioskodawcy wysoko cenią założony katalog kryteriów wyboru pod względem takich cech, jak: kompletność, spójność, racjonalność, zrozumiałość, logiczność, uporządkowanie czy adekwatność do poszczególnych etapów oceny. Pytani o potrzebę wniesienia zmian w przyjętym katalogu praktycznie nie wskazują na konieczność dodawania bądź usuwania dodatkowych kryteriów, co dobitnie świadczy o akceptacji zakresu katalogu kryteriów ze strony wnioskodawców. Pojawiają się uwagi dotyczące trudności sprostania niektórym kryteriom, jednak nie mają one wpływu na ocenę katalogu, jako całości.

Bazując na przeprowadzonej analizie dokumentów i wyników badań pierwotnych Wykonawca rekomenduje wprowadzenie następujących rozwiązań, mających na celu dopracowanie systemu wyboru wniosków aplikacyjnych:

1. rozszerzenie działań informacyjnych związanych z dotarciem do potencjalnych wnioskodawców z informacjami o zasadach wyboru projektów i definiowania kryteriów oraz wskaźników,
2. zintensyfikowanie działań informacyjnych dotyczących ogłoszonych naborów,
3. poprawa racjonalności katalogu kryteriów wyboru.

II. SUMMARY

The final report on the evaluation of the procedure aimed at a project selecting and assessing within the framework of the ROP-L 2020 includes summary, introduction, description of methodology, chapter presenting research groups, and two chapters presenting the study results. The first part focuses on evaluation of the project selection and assessment system. It is divided into 16 subchapters relating to: correctness of the structure of the selection and assessment procedure, its consistency with the ROP-L2020 goals, transparency and impartiality of the selection procedure, the costs of IZ/IP involved in the ROP-L2020 implementation, the costs borne by applicants, the schedule assessment, the proposal structure assessment, the system of project proposal verification at each stage of the evaluation, functioning of the Local IT System, commitments resulting from the Execution Framework, opinions on the project assessment system, evaluation of the experts, review procedure, call for applications

in the frame of Integrated Territorial Investments, evaluation of competition regulations and complementarity of the projects.

The second part focuses on issues related to the procedure aimed at project selecting. This part consists of two subchapters on assessment of evaluation criteria and on the need to change them.

Each chapter includes a summary of the most important research results. Research conclusions are presented below.

The procedure aimed at selecting and assessing ROP-L2020 project in is compatible with existing guidelines, both in terms of evaluation criteria and evaluation process. All stages of the project proposal verification process are different for the projects submitted to the European Social Fund and European Regional Development Fund. Moreover, the verification process takes into account environmental assessment and evaluates

the compliance of the projects with Integrated Territorial Investments. When analyzing the rules of competitions organized under ROP-L2020, one may see the tendency

to shorten the duration of assessment process as a result of bringing together preliminary verification and formal evaluation which is legitimately held as a part of assessment of project proposals submitted within the framework of priority axes financed by the ERDF. This solution responses to the needs of applicants, as some of them emphasize that the assessment procedure is too long.

The procedure aimed at selecting projects guarantees that ROP-L2020 is carried out in accordance with national and EU guidelines. The priority axes of ROP-L2020 derive directly from stated goals, while indicators and selection criteria that have been set out as the part of these goals guarantee that selected projects will be implemented in accordance with applicable law. What is more, the assumption that the projects

are carried out within an out-of-competition procedure significantly facilitates implementation of the strategic regional projects.

The rules of the call for proposals are clearly defined in competition and programme documentation. In accordance with guidelines, the applicants have an access to the call for proposals schedule well in advance. The calls for proposals are published in accordance with the schedule. Some of the applicants claim that deadlines for applications are not fully satisfactory. These opinions are surprising as the analysis of the selection procedure showed that on average the applicants have 34 days to submit an application under ESF and 92 days under ERDF². The authority that manages ROP-L2020 can also organize additional unscheduled competitions.

The procedure aimed at assessment of projects has the lowest rating among the applicants, as in their opinion it is not only too long, but also bases on biased evaluation carried out by experts and representatives of institutions. As a result of the analysis, it is concluded that the applicants identify objectivity with different interpretations of the selection criteria. Procedures accepted under ROP-L2020 are entirely consistent with national and UE guidelines in respect of selection and evaluation of the project proposals. The duration of the assessment process is adjusted to enable a professional verification of the project proposals. In turn, the objectivity is ensured by rigorous recruitment of experts with great knowledge and experience in a given area, and by a random selection of the evaluators of particular projects. In addition, the assessment is carried out by at least two experts; when an evaluation is not clear-cut another expert is involved.

Divergences in the interpretation which cause dissatisfaction among applicants stem largely from ignorance about existing rules and definitions. The applicants, emphasizing their need to get trained on the procedures for call for proposals and examination of applications, point out that in regards to this matter their knowledge of opportunities offered by ROP-L2020 is insufficient. Potential applicants can participate in trainings, conferences and meetings. Therefore, the low popularity of the above mentioned opportunities may result from lack of time or lack of awareness that it is possible to participate in these forms of knowledge transfer.

When preparing the project proposals, the applicants meet many difficulties and burdens. First of all, they have to extend working hours. Moreover, the difficulties are also related to gathering information and preparing documentation. This is because of necessity to create information or obtain it from other parties.

The significant element of the application procedure is necessity to prepare and submit the proposal in an electronic version. To this end, the Local IT System has been prepared. Each party interested in applying for funds from ROP-L2020 has to use that system to submit the application form. Although the system has been prepared with the utmost care, some applicants claim that it is difficult to use that

² The time limit to submit proposal runs from the day of announcement of the application process to the last day of that procedure. The average time limit is calculated by adding time limits for each application process (ESF or ERDF), and then by the quotient of the sum and the number of announced competitions.

tool due to the technical problems. They point out frequent failures, lack of compatibility between the software and web browsers, and system crashes. However, these difficulties are not caused by system malfunction, but are related to technical skills of the applicants.

Applicants who decided to use a review procedure (18,2% of surveyed applicants and only 3% of surveyed beneficiaries and potential beneficiaries of ROP-L2020) do not have any objections to this process. The procedure is carried out in accordance with guidelines and time limits are long enough to prepare an appeal. Response time is also accepted by the applicants.

The representatives of IZ, IP and ROP-L2020 appreciate the fact that ITI procedure is implemented in ROP-L2020. The programme includes two ITIs: ITI Zielona Góra and ITI Gorzów Wielkopolski. The procedure of project selection under ITI is extended and include an additional assessment step, that is, verification of a project compliance with ITI strategy. The ITI strategies allow the regional actors to use complementary and interrelated forms of support that are financed by ERDF and ESF. This solution has been well evaluated by representatives of institutions that are involved in the ROP-L2020 implementation.

The competition regulations are (seen as) a significant element of the application procedure in ROP-L2020. The regulations specify a scope and methods of the selection and evaluation of the project proposals. The conducted analysis shows that the existing competition regulations form a coherent whole and include all information which is necessary to prepare and submit the project proposal. Nevertheless, in the opinion of the applicants it is possible to identify several disadvantages of the regulations. The surveyed applicants pointed out that the documents include too much information that is either too general or too technical. It should be noted that opinions of the respondents vary in this regard due to their different knowledge and experience. Taking this fact into account, it may be useful to prepare additional analyses aimed to change/improve the competition regulations or other forms of transmissions of information (FAQ).

The way of creating the catalogue of selection criteria guarantees that established rules will allow the regional institutions to select projects that are able to achieve goals set out in ROP-L2020. The applicants assess positively the following aspects of the catalogue: completeness, coherence, rationality, comprehensibility, logicalness, orderliness and adequacy of the criteria for each stage of assessment. It should be also noted that the applicants do not see the necessity to add or remove any criteria, what proves that the catalogue is fully accepted by the respondents. The applicants point out that it is difficult to meet certain criteria, but it does not affect the overall evaluation of the catalogue.

Basing on the analysis of primary and secondary data, we recommend to implement the following solutions aimed at improving the project selection system:

1. The extension of informational activities in order to raise awareness of procedures aimed at projects selecting as well as at defining criteria and indicators,
2. Intensification of informational activities concerning the announced calls for proposals,
3. An increase in the rationality of catalogue of selection criteria.

III. SPIS TREŚCI

SŁOWNIK UŻYTYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW	2
I. STRESZCZENIE	4
II. SUMMARY	8
III. SPIS TREŚCI	12
IV. WPROWADZENIE	14
V. OPIS METODOLOGII BADAWCZEJ	16
VI. WYNIKI BADANIA	20
OPIS GRUP BADAWCZYCH	20
CZĘŚĆ 1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW	23
Ocena poprawności skonstruowania systemu wyboru projektów	23
Ocena spójności systemu wyboru projektów z celami RPO-L2020	27
Ocena przejrzystości i obiektywności procedur naboru wniosków.....	34
Koszty IZ/IP RPO-L2020 wynikające z realizacji RPO-L2020.....	45
Obciążenie wnioskodawców wynikające z systemu wyboru wniosków	46
Ocena harmonogramu naboru i oceny wniosków	52
Ocena konstrukcji wniosku wraz z załącznikami	57
Ocena sposobu weryfikacji wniosków na poszczególnych etapach procedury weryfikacji.....	58
Ocena Lokalnego Systemu Informatycznego.....	63
Wykonanie zobowiązań wynikających z Ram Wykonania	65
Opinie na temat procedury oceny projektów	67
Ocena pracy ekspertów oceniających wnioski aplikacyjne	72
Ocena naboru wniosków wg formuły ZIT.....	77
Ocena dokumentacji i treści regulaminów konkursów i wymaganej dokumentacji	79
Ocena komplementarności projektów	84
Podsumowanie	87
CZĘŚĆ 2. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW	93
Ocena katalogu kryteriów w stosunku do celów RPO-L2020.....	93
Potrzeba zmiany kryteriów.....	102
Podsumowanie	106
	12

VII.	ANALIZA SWOT	108
VIII.	ANALIZA SMART	110
IX.	TABELA REKOMENDACJI	118
ANEKS		120
	NARZĘDZIA BADAWCZE.....	120
	SCENARIUSZ WYWIADU IDI Z PRZEDSTAWICIELAMI INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I POŚREDNICZĄCYCH	120
	SCENARIUSZ WYWIADU IDI Z PRZEDSTAWICIELAMI EKSPERTÓW OCENIAJĄCYCH WNIOSKI O DOFINANSOWANIE	127
	SCEANARIUSZ WYWIADU IDI Z PRZEDSTAWICIELAMI PARTERÓW SPOŁECZNYCH	134
	SCENARIUSZ WYWIADU GRUPOWEGO FGI Z BENEFICJENTAMI I POTENCJALNYMI BENEFICJENTAMI RPO-L2020	137
	KWESTIONARIUSZ ANKIETY CATI.....	141
	KWESTIONARIUSZ ANKIETY CAWI.....	151

IV. WPROWADZENIE

Celem badania była ocena systemu wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów dla RPO-L2020.

W kontekście obowiązującej w okresie 2014-2020 zasady warunkowości istotnym elementem niniejszej analizy była również ocena kryteriów oraz procesu oceny i wyboru projektów z punktu widzenia realizacji wskaźników, kluczowych etapów wdrażania zawartych w systemie ram wykonania (w tym m.in. wpływ kryteriów oraz procesu naboru na strukturę i dynamikę wydatkowania środków finansowych).

ZAKRES BADANIA:

Ocena systemu oraz procesu oceny i wyboru projektów dotyczyła następujących zagadnień:

- prawidłowość rozplanowania konkursów (z uwzględnieniem czynników zewnętrznych niezależnych od IZ RPO-L2020) w kontekście celów działań i programu operacyjnego (w tym wskaźników realizacji oraz kluczowych etapów wdrażania uwzględnionych w ramach wykonania), potrzeb i możliwości potencjalnych wnioskodawców, cech projektów oraz potencjału instytucjonalnego instytucji dokonujących oceny i wyboru (rozplanowanie w czasie oraz podział środków),
- transparentność i bezstronność systemu oceny i wyboru projektów,
- sposób organizacji i sprawność realizacji procesu wyboru projektów w kontekście celów działań i programu operacyjnego:
 - ogłoszenie naboru: dostępność informacji, czytelność i poprawność merytoryczna dokumentacji konkursowej, trafność zakresu i treści regulaminów konkursów w kontekście celów działań i programu, zakres wymaganych dokumentów,
 - nabór wniosków: czas na składanie wniosków, potencjał administracyjny instytucji dokonujących naboru,
 - ocena i wybór projektów: potencjał administracyjny i ekspercki, czas oceny, metody oceny, rekrutacja i system motywacyjny ekspertów dokonujących oceny, proces zatwierdzania wyników,
- zdolność systemu do wyboru projektów innowacyjnych,
- zdolność systemu do zapewnienia odpowiedniego poziomu komplementarności projektów,
- funkcjonalność systemów informatycznych wspierających proces wyboru projektów.

W ramach obszaru dotyczącego sposobu sformułowania kryteriów wyboru projektów ocenie poddane zostały m.in. następujące zagadnienia szczegółowe:

- obiektywność,
- mierzalność (weryfikowalność),
- jednoznaczność i precyzyjność,
- poprawność merytoryczna,

- spójność wewnętrzna w ramach poszczególnych konkursów.

W ramach obszaru dotyczącego skuteczności systemu kryteriów wyboru projektów analizie i ocenie poddane zostały m.in. następujące zagadnienia szczegółowe:

- spójność kryteriów z założeniami i celami działania programu operacyjnego (w tym wskaźniki realizacji z kluczowymi etapami wdrażania uwzględnionymi w ramach wykonania),
- adekwatność znaczenia (wyrażonego w odpowiedniej punktacji) przypisanego danemu kryterium z punktu widzenia celów działania i programu operacyjnego (w tym założeń ram wykonania),
- istotność kryteriów (m.in. identyfikacja kryteriów pominiętych, a istotnych z punktu widzenia celów działania i programu, w tym założeń ram wykonania i/lub eliminacja kryteriów nieistotnych),
- zdolność kryteriów do wpływania na realną jakość przedkładanych projektów (zagadnienie dotyczy wpływu kryteriów na realną jakość projektów w odróżnieniu od wpływu kryteriów jedynie na treść wniosku o dofinansowanie; celem oceny w tym zakresie jest sformułowanie rekomendacji służących zapobieganiu zjawisku przygotowywania wniosków pod wymagane kryteria i związaną z nimi punktację przy jednoczesnym braku przełożenia treści wniosku na późniejszą realną jakość projektu, w tym w szczególności produkty i rezultaty),
- zdolność kryteriów do wyboru projektów innowacyjnych,
- zagrożenie dyskryminacji określonych grup potencjalnych beneficjentów oraz grup docelowych,
- spójność z zasadami realizacji polityk horyzontalnych,
- zdolność kryteriów do wyboru projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionalne.

KRYTERIA EWALUACYJNE:

Badanie zostało przeprowadzone w oparciu o następujące kryteria ewaluacyjne:

- **trafność** - pozwalającą określić adekwatność kryteriów wyboru projektów oraz procedury oceny projektów do celów wdrażanego Programu, w tym potrzeb grup docelowych,
- **spójność** - pozwalającą ocenić, czy poszczególne kryteria wyboru projektów oraz elementy procedury oceny projektów są wobec siebie komplementarne i łączą się w logiczną całość,
- **skuteczność** - pozwalającą ocenić, w jakim stopniu kryteria wyboru projektów oraz procedura oceny projektów przyczyniają się do wyboru projektów najlepiej realizujących cele Programu.

V. OPIS METODOLOGII BADAWCZEJ

Zastosowana metodologia badawcza była ściśle dostosowana do specyfiki przedmiotu badania, przez co gwarantowała osiągnięcie wszystkich celów badania i uzyskanie obiektywnych i wiarygodnych rezultatów. Założeniom przedmiotowego badania przyświecała również idea triangulacji³ rozumianej jako zwielokrotnienie:

- **metod i technik badawczych** (triangulacja metodologiczna) polegająca na kontrolowaniu spójności wniosków formułowanych przy wykorzystaniu różnych technik gromadzenia danych;
- **źródeł informacji** (triangulacja źródeł informacji) polegająca na zwielokrotnieniu źródeł informacji w ramach tej samej metody ich gromadzenia, uwzględnionych w badaniu perspektyw;
- **perspektyw badawczych** osób realizujących badanie (triangulacja analityczna) związana ze zwiększeniem liczby osób analizujących wnioski z badań.

Podejście takie pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu, pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej neutralizacji ich słabości. Zastosowany w niniejszym badaniu zestaw metod i technik badawczych miał charakter komplementarny. Wykorzystanie różnorodnych, jakościowych i ilościowych metod badawczych, pozwoliło na zebranie kompleksowych i wyczerpujących informacji pozyskanych od szerokiego kręgu osób i instytucji. Dzięki wykorzystaniu różnorodnych narzędzi uzyskano efekt kumulowania się i wzajemnego uzupełniania danych pochodzących z różnych źródeł. Różnorodność technik gromadzenia informacji i ich analizy pozwoliła lepiej poznać i zrozumieć przedmiot badania.

Zastosowano następujące techniki badawcze:

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH (Desk-Research), która została przeprowadzona w ramach przedmiotowego badania objęta w szczególności:

- instrukcje wykonawcze IZ i IC RPO-L2020,
- instrukcja wykonawcza IP RPO-L2020 - WUP,
- instrukcja wykonawcza IP RPO-L2020 - WFOŚiGW,
- przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO-L2020 uchwały zatwierdzające kryteria wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020,
- protokoły z posiedzeń Komitetu Monitorującego RPO-L2020, którego obrady dotyczyły przyjęcia kryteriów wyboru projektów,
- Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020,
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020,
- Umowa Partnerstwa,

³ M. Jasiński, M. Kowalski, *Falszywa sprzeczność: metodologia jakościowa czy ilościowa?* [w:] *Ewaluacja ex-post. Teoria i praktyka badawcza*, pod. red. Agnieszki Haber, Warszawa 2007, s. 101.

- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego. Aktualizacja z horyzontem czasowym do 2020 roku.

POGŁĘBIONE WYWIADY INDYWIDUALNE IDI (N=24)

- z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację danego programu, ze szczególnym uwzględnieniem osób odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie (IZ RPO-L2020, WFOŚiGW w Zielonej Górze, WUP w Zielonej Górze, ZIT MOF Zielona Góra, ZIT MOF Gorzów Wlkp.) - 12 os.,
- z ekspertami oceniającymi wnioski - 10 os.,
- z partnerami społecznymi (m.in. uczestniczącymi w KM) - 2 os.

Technika pogłębionego wywiadu indywidualnego (*ang. Individual In-Depth Interview*) jest klasyczną techniką badań jakościowych. Dysponujący scenariuszem wywiadu badacz w trakcie bezpośredniej rozmowy face-to-face ma możliwość dopasowania przebiegu rozmowy do wiedzy i kompetencji respondenta, uzyskując pogłębione informacje, rozszerzające obszar badawczy. W wywiadach indywidualnych został wykorzystany **scenariusz badania**. Stanowił on zestaw zagadnień/dyspozycji, poruszanych podczas spotkania w sposób swobodny przez badacza inicjującego wywiad.

WYWIADY KWESTIONARIUSZOWE (N=100)

- z beneficjentami (w tym potencjalnymi) Programu

Wywiady kwestionariuszowe zrealizowano przy użyciu standaryzowanego wywiadu kwestionariuszowego CATI. Jest to popularna technika badań ilościowych optymalizująca badanie w zakresie czasowym i kosztowym przy zachowaniu wysokiej jakości materiału pierwotnego. CATI (*ang. Computer Assisted Telephone Interview*), czyli wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny to technika stosowana przy realizacji badań ilościowych, polegająca na przeprowadzaniu wywiadów telefonicznych z respondentami z wykorzystaniem komputera. Badania realizowane są przy wykorzystaniu technik teleinformatycznych, co pozwala na zebranie szerokiego spektrum danych w dość krótkim czasie i przy stosunkowo niskich kosztach. W badaniach realizowanych metodą CATI wywiad z respondentem jest prowadzony przez telefon, a ankieter odczytuje pytania i notuje uzyskiwane odpowiedzi korzystając ze specjalnego skryptu komputerowego.

ANALIZA SWOT

- na podstawie analizy dokumentów oraz przeprowadzonych wywiadów/ankiet.

Analiza SWOT jako jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, posłużyła do uporządkowania informacji i wniosków płynących z badania. Analiza SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

S-Strengths - mocne strony: wszystko, co stanowi atut, przewagę, zaletę;

W-Weaknesses - słabe strony: wszystko, co stanowi słabość, barierę, wadę obiektu;

O-Opportunities - szanse: wszystko, co stwarza szansę korzystnej zmiany;

T-Threats - zagrożenia: wszystko, co stwarza niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

Wygenerowane informacje zostały zapisane w czterodzielnej macierzy, w której lewa połowa zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych, a prawa - dwie kategorie czynników negatywnych.

ZOGNISKOWANY WYWIAD GRUPOWY FGI (N=2)

- z beneficjentami (w tym potencjalnymi) RPO-L2020

Zogniskowany Wywiad Grupowy (*ang. Focus Group Interview - FGI*) można nazwać badaniem laboratoryjnym, łączącym w sobie cechy wywiadu jakościowego oraz obserwacji. Jest to metoda polegająca na dyskusji grupy respondentów/uczestników wywiadu na wybrany temat lub grupę tematów. Badania fokusowe zostały zrealizowane w oparciu o przygotowany przez zespół badawczy scenariusz wywiadu. Scenariusz zawierał zestaw wątków i zagadnień, które moderator przedstawił do omówienia uczestnikom badania. W trakcie wywiadu grupowego podejmowane są pytania o charakterze eksploracyjnym w celu wyjaśnienia i zrozumienia zjawisk, motywacji, postaw i zachowań. Uczestnicy dyskusji stymulują się wzajemnie, inspirują, jak również prowokują do wyrażania opinii i konstruowania pomysłów.

WYWIADY KWESTIONARIUSZOWE CAWI (N=88)

- z wnioskodawcami RPO-L2020, którzy złożyli wnioski, ale nie otrzymali dofinansowania (negatywna ocena wniosku na etapie oceny formalnej lub merytorycznej)

Standaryzowany wywiad kwestionariuszowy jest popularną techniką badań ilościowych optymalizującą badanie w zakresie czasowym i kosztowym przy zachowaniu wysokiej jakości materiału pierwotnego. CAWI - (*ang. Computer Assisted Web Interviews*) to technika ilościowa, w której badania prowadzone są za pomocą udostępnionego respondentom kwestionariusza internetowego.

ANALIZA SMART

Koncepcja SMART służy formułowaniu celów w dziedzinie planowania i opiera się na zbiorze pięciu postulatów dotyczących cech, którymi powinien charakteryzować się poprawnie sformułowany cel. Metodę SMART można również przełożyć na analizę innych aspektów realizacyjnych, nie tylko celów. W niniejszym badaniu analizie zostały poddane kryteria wyboru projektów, które założono w procesie oceniania wniosków w konkursach w poszczególnych Priorytetach.

Metoda SMART polegała na określeniu czy dane kryterium jest:

Specific - konkretne i dokładne, a więc szczegółowo opisane i prosto skonstruowane,

Measurable - mierzalne, czyli możliwe do pomiaru przy użyciu odpowiednich do tego narzędzi,

Available - osiągalne, czyli kryterium jest możliwe do osiągnięcia,

Relevant - istotne, czyli ma znaczenie w zakresie, do którego się odnosi,

Timebound - określone w czasie, czyli powinien być określony okres, w którym należy spełnić to kryterium.

Konkretność była określana na podstawie klarowności opisu kryterium, a także pełności opisu (czy nie występują zapisy dające możliwość swobodnego interpretowania kryterium). Mierzalność była rozumiana jako możliwość wskazania czy określony zakres kryterium pozwala porównać poszczególne projekty pomiędzy sobą za pomocą tych samych narzędzi bądź opierając się na tym samym informacjach. Osiągalność rozumiana była jako możliwość osiągnięcia przez wnioskodawców danego kryterium. Istotność zaś jako ważność kryterium w kontekście celów Działania/ Poddziałania, do którego się odnosi. Określoność w czasie odnosiła się natomiast do dostępności kryteriów w odniesieniu do ich złożoności i czasu na ich spełnienie, a więc czy kryterium było podane do wiadomości odpowiednio wcześniej w kontekście czasu, jaki jest potrzebny na jego spełnienie przez wnioskodawców.

WARSZTAT HEURYSTYCZNY (N=1)

Warsztat heurystyczny został zrealizowany na zakończenie procesu badawczego i miał formułę spotkania, w którym uczestniczyli wybrani w sposób celowy uczestnicy. Celem warsztatu była weryfikacja wyników prac badawczych oraz przedyskutowanie wniosków i rekomendacji w wybranych obszarach objętych zakresem badania.

Warsztat został podzielony na dwie części. Podczas pierwszej omówione zostały wnioski z realizacji badania ewaluacyjnego oraz proponowane rekomendacje. Druga część poświęcona była dyskusji, a jej celem była analiza i weryfikacja wyników prac ewaluacyjnych oraz przedyskutowanie wypracowanych wniosków i rekomendacji.

VI. WYNIKI BADANIA

OPIS GRUP BADAWCZYCH

W badaniu CATI udział wzięło 100 osób, wśród nich 42% stanowili przedstawiciele beneficjentów RPO-L2020, a 58% przedstawiciele potencjalnych beneficjentów RPO-L2020. Z tego 17,2% stanowili przedstawiciele podmiotów, które wniosowały o dofinansowanie w ramach Programu, ale ich wniosek nie został wybrany do realizacji.

Wśród respondentów CATI 42% złożyło lub chciało złożyć wnioski w trybie konkursowym, a pozostałe 58% w trybie pozakonkursowym.

Dominującą grupą respondentów byli przedstawiciele służb publicznych innych niż administracja - 65%. Z kolei 30% stanowili przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, 4% przedstawiciele organizacji społecznych lub związków wyznaniowych, a 1% przedstawiciele przedsiębiorstw.

W badaniu uczestniczyli w większości przedstawiciele podmiotów, które mają już doświadczenie w aplikowaniu o środki z funduszy unijnych - 42% składało wniosek o dofinansowanie więcej niż 5 razy, 10% złożyło od 4 do 5 wniosków, 25% od 2 do 3 wniosków. Jedynie 13% złożyło swój wniosek po raz pierwszy w ramach RPO-L2020, a 6% nigdy nie składało wniosku⁴. Tylko 4% respondentów nie potrafiło określić ile wniosków wcześniej złożyli.

Wśród uczestników badania techniką wywiadów telefonicznych najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele beneficjentów i potencjalnych beneficjentów z VII Osi Priorytetowej - 49%. W badaniu wzięli ponadto udział beneficjenci i potencjalni beneficjenci aplikujący bądź zainteresowani aplikowaniem w ramach II Osi Priorytetowej - 3%, III Osi Priorytetowej, którzy stanowili 10% grupy badawczej (Działania od 3.1 do 3.4), IV Osi Priorytetowej, którzy również reprezentowali 10% całej badanej grupy (Działania 4.1, 4.3, 4.4 i 4.5), V Osi Priorytetowej - 3%, VI Osi Priorytetowej, którzy stanowią drugą pod względem wielkości grupę respondentów - 14% (Działania od 6.1 do 6.3). Pośród rozmówców zaleźli się także beneficjenci i potencjalni beneficjenci VIII Osi Priorytetowej, stanowiąc 5% całej próby badawczej (Działania 8.1 i 8.2) oraz IX Osi Priorytetowej - 9% (Działania od 9.1 do 9.3) i X Osi Priorytetowej - 6%⁵.

Uzupełnieniem wywiadów telefonicznych było badanie internetowe CAWI, którym objęci zostali wszyscy wnioskodawcy aplikujący o dofinansowanie w ramach RPO-L2020⁶. Prośbę o wypełnienie ankiety drogą elektroniczną skierowano do 211 podmiotów, a ostatecznie wypełniło ją 88 respondentów, co stanowi 41,7% całej populacji.

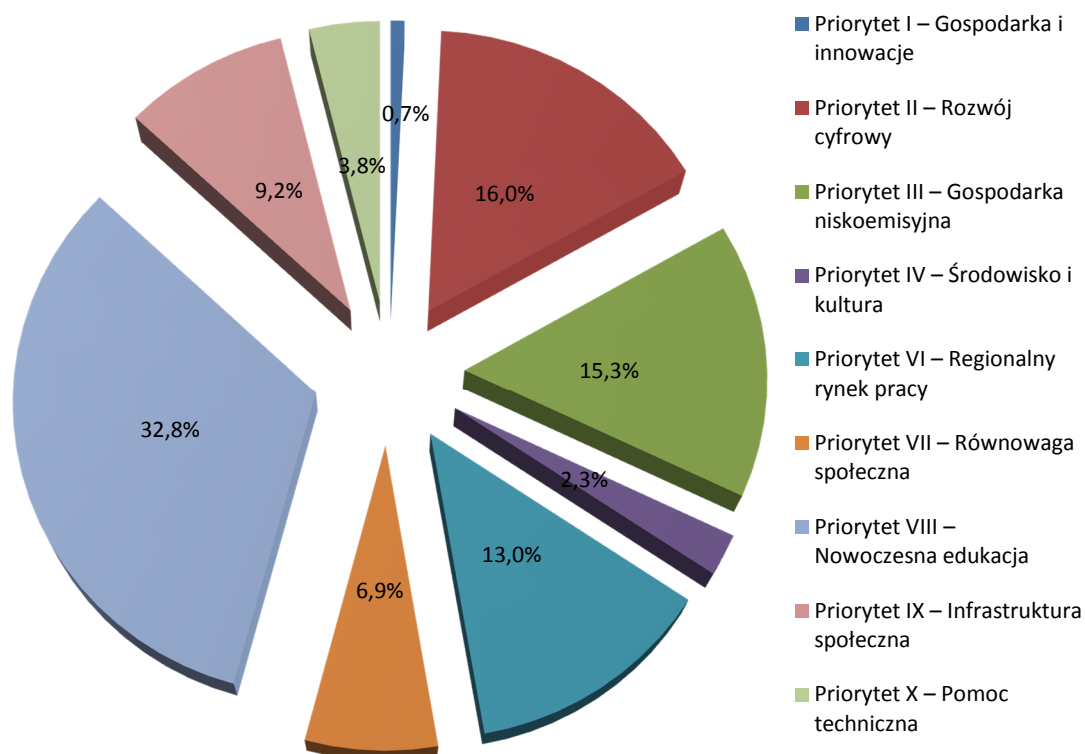
⁴ Podmioty te nigdy nie składały wniosku, ale były zainteresowane tym w ramach RPO-L2020.

⁵ W ramach Osi Priorytetowych procenty nie sumują się do 100%, gdyż respondenci mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

⁶ Ankieta CAWI została skierowana do wnioskodawców, z wyłączeniem tych, których projekty zostały wybrane do dofinansowania oraz tych, którzy uczestniczyli w badaniu CATI jako potencjalni beneficjenci.

Najliczniejszą grupę respondentów stanowili przedstawiciele podmiotów aplikujących w ramach Priorytetu VIII - Nowoczesna edukacja, ale także w ramach Priorytetu II - Rozwój cyfrowy, Priorytetu III - Gospodarka niskoemisyjna oraz Priorytetu VI - Regionalny rynek pracy.

Wykres 1 Osie Priorytetowe w ramach, których wnioskowali uczestnicy badania CAWI

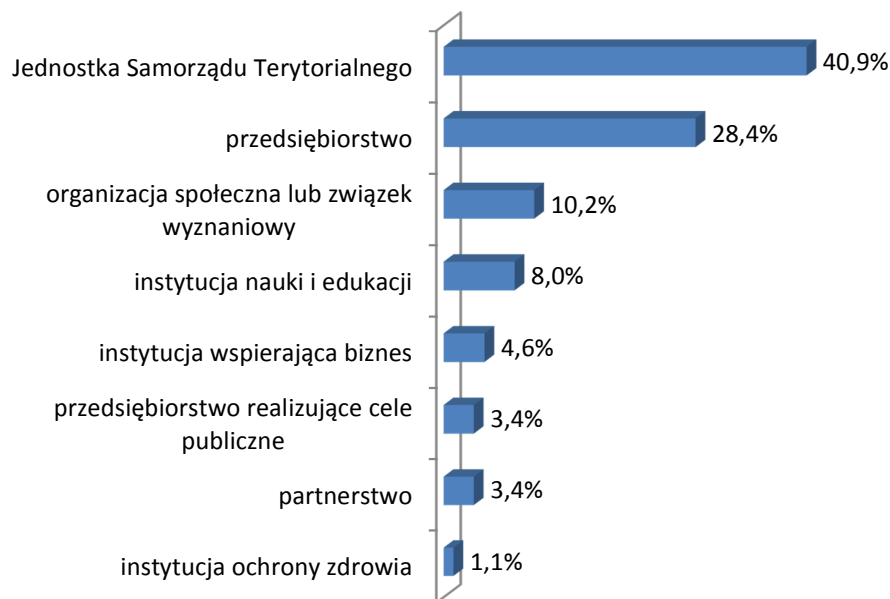

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Dominującą grupą respondentów w ramach wywiadów CAWI byli przedstawiciele JST, którzy stanowili 40,8% wszystkich uczestników badania. Kolejną liczną grupę stanowili przedstawiciele przedsiębiorstw - 28,4%. Nieco ponad 10% respondentów stanowiły osoby reprezentujące organizację pozarządową lub związek wyznaniowy.

Wykres 2. Struktura próby badawczej w badaniu CAWI

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Połowa uczestników badania posiada duże doświadczenie w zakresie wnioskowania o dofinansowanie w ramach funduszy unijnych - złożyli więcej niż 5 wniosków w ramach różnych Programów i konkursów (zarówno w obecnej, jak i poprzednich perspektywach finansowych). Pierwsze kroki w aplikowaniu o dofinansowanie ze środków unijnych podjęto z kolei 12,5% spośród badanych.

Natomiast w indywidualnych wywiadach pogłębionych udział wzięli:

- przedstawiciele Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących RPO-L2020,
- przedstawiciele partnerów społecznych (Komitetu Monitorującego),
- przedstawiciele ekspertów oceniających wnioski w ramach RPO-L2020.

Zorganizowano również dwie sesje fokusowe, w których wzięło udział łącznie 14 przedstawicieli beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020.

CZĘŚĆ 1. SYSTEM WYBORU PROJEKTÓW

Ocena poprawności skonstruowania systemu wyboru projektów⁷

Procedura wyboru projektów w ramach RPO-L2020 jest odrębna w zależności od źródła finansowania (EFS czy EFRR) oraz instytucji RPO-L2020 (IZ lub IP), która nadzoruje przebieg tego procesu.

Wybór projektów przez Departament Programów Regionalnych w ramach EFRR może przebiegać w dwóch trybach: konkursowym i pozakonkursowym. Wybór projektów w trybie konkursowym obejmuje:

- ogłoszenie konkursu - konkursy organizowane i przeprowadzane są przez IZ RPO-L2020 w oparciu o przyjęty harmonogram naboru wniosków; informacje o konkursach są zamieszczane na stronie internetowej i *Portal Funduszy Europejskich* w formie *Ogłoszenia o konkursie*,
- nabór wniosków - wnioskodawcy składają projekty do IZ RPO-L2020, każdy wniosek jest rejestrowany i otrzymuje numer identyfikacyjny,
- ocena projektów - prowadzona w oparciu o kryteria wyboru zatwierdzone przez Komitet Monitorujący, dokonuje jej Komisja Oceny Projektów powoływana przez IZ RPO-L2020, w której skład wchodzi:
 - pracownicy IZ RPO-L2020 (ocena formalna),
 - eksperci (ocena merytoryczna: horyzontalna, specyficzna oraz środowiskowa - Oś Priorytetowa III i IV z wyłączeniem 4.2, 4.3 i 4.4.),
 - przedstawiciele IP ZIT (ocena zgodności ze Strategią ZIT projektów realizowanych w formule ZIT).
- ogłoszenie wyników konkursu - informacje o wynikach oceny na każdym etapie (tj. oceny formalnej, oceny merytorycznej) zamieszczane są na stronie internetowej.

Wybór projektów do realizacji dokonywany jest przez Zarząd Województwa Lubuskiego, a dla projektów realizowany w formule ZIT wspólnie przez Zarząd Województwa Lubuskiego i IP ZIT, co skutkuje ogłoszeniem dwóch list wybranych projektów.

Ocena formalna odbywa się w oparciu o opracowaną *Kartę oceny formalnej* i zasadę *dwóch par oczu*. W przypadku Osi Priorytetowych I, II, III i IV (z wyłączeniem 4.2, 4.3 i 4.4.), V i IX celem oceny formalnej jest potwierdzenie, że wniosek aplikacyjny wraz z załącznikami spełnia wymogi do przyznania mu dofinansowania i jest wypełniony zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku*, właściwymi wytycznymi i odpowiednimi przepisami prawa. Na tym etapie oceny wnioskodawca może zostać wezwany do poprawy lub uzupełnienia wniosku lub jego załączników⁸.

⁷ Zakres merytoryczny rozdziału został opracowany w oparciu o *Instrukcję wykonawczą Instytucji Zarządzającej i Instytucji Certyfikującej dla Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*.

⁸ Negatywna ocena kryteriów formalny *Kwalifikowalność wnioskodawcy oraz Partnerów projektu* oraz *Kwalifikowalność projektu* powodują odrzucenie wniosku bez możliwości poprawy/uzupełnienia.

Pozytywna ocena formalna skutkuje rozpoczęciem oceny merytorycznej wniosku. Dokonywana jest ona w oparciu o opracowane karty oceny merytorycznej zgodnie z kryteriami wyboru zatwierdzonymi przez KM RPO-L2020. Oceny dokonują eksperci zewnętrzni wchodzący w skład KOP. Ocena merytoryczna także opiera się na zasadzie *dwóch par oczu*. Projekty przydzielane są ekspertom losowo.

W przypadku Osi Priorytetowych I, II, III i IV (z wyłączeniem 4.2, 4.3 i 4.4.), V i IX ocena merytoryczna przebiega dwuetapowo, ale są one prowadzone równolegle:

- ocena horyzontalna,
- ocena specyficzna.

W ramach III i IV (z wyłączeniem 4.2, 4.3 i 4.4.) Osi Priorytetowych prowadzona jest także ocena oddziaływania na środowisko danego projektu, która stanowi jeden z elementów oceny merytorycznej. Prowadzona jest przez ekspertów w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OOS).

W przypadku Osi Priorytetowych I, II, V i IX ocena oddziaływania na środowisko ma miejsce po ocenie merytorycznej oraz ocenie zgodności ze Strategią ZIT.

Projekty realizowane w formule ZIT oceniane są pod kątem ich zgodności ze Strategią ZIT dopiero po otrzymaniu pozytywnej oceny formalnej i merytorycznej. Prowadzona jest ona przez pracowników IP ZIT w oparciu o kryteria strategiczne zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO-L2020.

W trybie pozakonkursowym pierwszym etapem jest złożenie wniosku na wezwanie IZ RPO-L2020 w terminie przez nią wyznaczonym. Wezwanie umieszczone jest na stronie internetowej i *Portalu Funduszy Europejskich*. Natomiast procedura oceny wniosków jest taka sama, jak w przypadku naboru konkursowego.

Procedura wyboru projektów w IP WFOŚIGW w Zielonej Górze dla Osi Priorytetowej IV Działanie 4.2 i 4.3 przewiduje wyłącznie konkursowy tryb naboru wniosków. W tym przypadku regulamin konkursu opracowywany jest przez Wydział Funduszy Europejskich i po zatwierdzeniu przez Zarząd IP jest przedkładany IZ RPO-L2020 do zaopiniowania. Zaakceptowany regulamin zamieszczany jest na stronie internetowej.

Komisja Oceny Projektów powoływana jest przez Wydział Funduszy Europejskich. Po zakończeniu naboru wniosków Wydział weryfikuje wnioski pod kątem oczywistych omyłek i braków formalnych i wzywa wnioskodawców do uzupełnienia ewentualnych braków. KOP dokonuje oceny formalnej, a następnie merytorycznej wniosków, w oparciu o opracowane i zatwierdzone przez KM RPO-L2020 kryteria wyboru. Po zakończeniu oceny KOP przygotowuje listę ocenionych projektów w kolejności malejącej wg liczby uzyskanych punktów. Na stronie internetowej zamieszczana jest lista zawierająca wykaz projektów wybranych do dofinansowania oraz projekty, które spełniły wymagane kryteria.

Procedura w DFS w ramach EFS dla Osi Priorytetowych VI (z wyłączeniem Działania 6.1 i 6.2), VII i VIII może być prowadzona w dwóch trybach: konkursowym i pozakonkursowym. **W trybie konkursowym** wnioski składane są w ramach konkursu organizowanego i prowadzonego przez IZ RPO-L2020, wg następującego schematu:

- ogłoszenie konkursu - konkurs odbywa się zgodnie z przyjętym harmonogramem naboru wniosków i opracowanym przez DFS regulamin konkursu; ogłoszenie zamieszczane jest na stronie internetowej, *Portal Funduszy Europejskich* i w siedzibie IZ RPO-L2020,
- nabór wniosków - w wersji elektronicznej i papierowej,
- ocena projektów - można wyróżnić 2 etapy:
 - wstępną weryfikację kompletności wniosków dokonywaną przez pracownika DFS przy użyciu *Listy sprawdzającej braki/uchybienia kompletności wniosku*;
 - ocenę formalno-merytoryczną - podlegają jej wszystkie wnioski, które pozytywnie przeszły etap wstępnej weryfikacji, prowadzona jest przez dwóch losowo wytypowanych członków KOP wg kryteriów oceny zatwierdzonych przez KM RPO-L2020 w oparciu o *Kartę oceny formalno-merytorycznej*.
- ogłoszenie wyników konkursu - po zakończeniu oceny formalno-merytorycznej sporządzany jest projekt listy rankingowej wniosków wg malejącej liczby uzyskanych punktów, która przekazywana jest do akceptacji Zarządowi Województwa Lubuskiego, który zamieszcza listę projektów na stronie internetowej i na portalu oraz w siedzibie IOK, w miejscu publicznie dostępnym.

Procedura wyboru wniosków w ramach VI Osi Priorytetowej (poza Działaniem 6.1 i 6.2) **w trybie pozakonkursowym** dla wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oparta jest na wezwaniu przez IZ RPO-L2020 podmiotu do złożenia wniosku w wyznaczonym terminie. Wnioski wpływają do IZ RPO-L2020, gdzie pracownicy Wydziału Projektów Pozakonkursowych EFS dokonują weryfikacji formalnej wniosków, a te, które przejdą ją pozytywnie, kierowane są do oceny merytorycznej prowadzonej przez ekspertów zewnętrznych.

Także procedura wyboru wniosków w trybie pozakonkursowym dla projektów przygotowanych przez Beneficjentów Pozakonkursowych (w VII i VIII Osi Priorytetowej) odbywa się na wezwanie IZ RPO-L2020. Projekty składane są do Instytucji Zarządzającej RPO-L2020, która wyznacza opiekunów merytorycznych spośród pracowników DFS lub/i ekspertów, których zadaniem jest przeprowadzenie weryfikacji formalno-merytorycznej w oparciu o zatwierdzone kryteria oceny. Efektem weryfikacji jest utworzenie listy rankingowej projektów przekazywanej do akceptacji Zarządowi Województwa Lubuskiego.

Przebieg procedury wyboru projektów dla Osi Priorytetowej VI Działanie 6.2 w trybie konkursowym opiera się na regulaminie przygotowanym i zatwierdzonym przez WUP. Ogłoszenie o konkursie wraz z niezbędnymi dokumentami zamieszczane jest na stronie

internetowej IZ oraz IP RPO-L2020. Niezwłocznie po zakończeniu naboru Wydział Obsługi Programów Europejskich IP dokonuje weryfikacji wniosków pod kątem oczywistych omyłek i braków formalnych. Oceny formalnej i oceny merytorycznej dokonuje KOP w oparciu o zatwierdzone przez KM RPO-L2020 kryteria. Na etapie oceny merytorycznej dopuszczana jest możliwość negocjacji. Wynikiem rozstrzygnięcia konkursu jest lista projektów wybranych do dofinansowania.

Pozakonkursowy tryb wyboru projektów w ramach Działania 6.1 odbywa się na zasadzie wezwania do złożenia wniosku kierowanego do podmiotów wskazanych w *Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO-L2020*. Ocena formalno-merytoryczna dokonywana jest przez pracownika w oparciu o kartę oceny formalno-merytorycznej, która podlega weryfikacji/akceptacji przez przełożonego.

Przeprowadzona analiza terminów ogłaszania naboru wniosków wykazała, że konkursy ogłaszane od maja 2016 roku w ramach EFRR zakładają skróconą weryfikację wniosków, tj. połączenie wstępnej weryfikacji z oceną formalną. Mimo, że od tej reguły są odstępstwa, rozwiązanie to wydaje się być preferowane w nowo ogłaszanych konkursach. Inklinację tę potwierdzają uczestnicy badania, którzy zwracają uwagę na połączenie tych etapów weryfikacji w celu skrócenia procesu trwania oceny projektów. Przyjęte rozwiązanie zniwelowało także konieczność wykonywania dwukrotnie tej samej czynności. W praktyce okazało się bowiem, że ocena wstępna jest trudna do wykonania bez przeprowadzenia oceny formalnej.

Procedura wyboru projektów została opracowana na podstawie dotychczasowych doświadczeń IZ i miała na celu stworzenie systemu sprzyjającego wyborowi dobrych jakościowo i adekwatnych do celów RPO-L2020 projektów.

Wieloetapowość systemu wyboru projektów jest oceniana przez przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację RPO-L2020 jako prawidłowo skonstruowana, zapewniająca możliwość poprawnej weryfikacji wniosków o dofinansowanie i wytypowanie tych najbardziej wartościowych.

Obowiązująca procedura jest dość rozbudowana, ale dobrze oceniana zarówno przez osoby ją prowadzące i nadzorujące, jak i przez wnioskodawców. Pomimo pojawiających się zastrzeżeń co do poszczególnych elementów oceny (głównie oceny merytorycznej) i czasu jej trwania (zbyt długiego), nie są one dominujące w opiniach wnioskodawców czy potencjalnych beneficjentów.

Etapy weryfikacji projektów w ramach RPO-L2020 są zgodne z wytycznymi Ministerstwa Rozwoju, a podejmowane przez Instytucję Zarządzającą działania mające na celu skrócenie i uproszczenie procesu oceny w ramach EFRR (poza Działaniami 4.2 i 4.3), poprzez połączenie wstępnej weryfikacji z oceną formalną, są krokami słusznymi, które należy wdrażać w ramach przyszłych naborów.

Przyjęty system wyboru projektów jest skonstruowany poprawnie, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi w tym zakresie. Poprawność konstrukcji systemu

rozumiana jest jako przestrzeganie obowiązujących norm⁹. Logiczność systemu, która również wpływa na jego poprawność, dostrzegalna jest w przyjętych etapach oceny wniosków, np. poprzez rozszerzone procedury o ocenę środowiskową w ramach projektów mogących mieć wpływ na środowisko naturalne województwa. Podział systemu na poszczególne Osi Priorytetowe i przydzielenie ich oceny różnym podmiotom gwarantuje ponadto, że ocena będzie prowadzona przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje w zakresie przedmiotowym ocenianego projektu. Jest to rozwiązanie, które jest odpowiedzią na potrzeby realizacji Programu. Rozłożenie odpowiedzialności i pracy na różne podmioty zwiększa szanse na terminową i sprawną realizację RPO-L2020.

Ocena spójności systemu wyboru projektów z celami RPO-L2020

Głównym celem RPO-L2020 jest długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu oraz skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych. Program realizuje cele zawarte w *Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020*, opierające się m.in. na wykorzystaniu potencjałów województwa lubuskiego do wzrostu jakości życia, dynamizowaniu konkurencyjnej gospodarki, zwiększeniu spójności regionu oraz efektywnego zarządzania jego rozwojem¹⁰.

Cele szczegółowe RPO-L2020 przypisane są do każdej z Osi Priorytetowych i są to:

- I Oś Priorytetowa - cel główny: podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności regionu poprzez wsparcie działalności B+R oraz sektora MŚP,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw,
 - 2) Lepsze warunki do rozwoju MŚP,
 - 3) Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP,
 - 4) Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP,
- II Oś Priorytetowa - cel główny: rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych i wzrost ich wykorzystania przez mieszkańców regionu,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Zwiększone zastosowanie systemów teleinformatycznych w administracji publicznej,
- III Oś Priorytetowa - cel główny: przejście na gospodarkę niskoemisyjną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i wzrost efektywności energetycznej,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Zwiększony udział produkcji energii z OZE na terenie województwa lubuskiego,
 - 2) Zwiększona efektywność energetyczna budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym,

⁹ Zgodnie z definicją poprawności zaczerpniętej ze *Słownika języka polskiego PWN*

¹⁰ Zarząd Województwa Lubuskiego, *Strategia rozwoju województwa lubuskiego 2020*, Zielona Góra 2012, s. 33

- 3) Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń z sektora transportu oraz ograniczenie odpływu pasażerów komunikacji publicznej,
 - 4) Zwiększony udział energii wytwarzanej w kogeneracji,
- IV Oś Priorytetowa - cel główny: poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym ze zmian klimatu i ochrona dziedzictwa kulturowego,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Zwiększone bezpieczeństwo powodziowe w regionie,
 - 2) Zmniejszony poziom odpadów komunalnych podlegających składowaniu na terenie województwa lubuskiego,
 - 3) Zwiększona liczba mieszkańców regionu korzystających z oczyszczalni ścieków,
 - 4) Zwiększona liczba mieszkańców regionu korzystających z dóbr dziedzictwa kulturowego województwa lubuskiego,
 - 5) Ochrona różnorodności biologicznej regionu,
- V Oś Priorytetowa - cel główny: wzrost atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubuskiego poprzez poprawę przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej w regionie;
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Poprawiona zewnętrzna i wewnętrzna dostępność transportowa regionu w ruchu drogowym,
 - 2) Poprawiona zewnętrzna i wewnętrzna dostępność transportowa regionu w ruchu kolejowym,
- VI Oś Priorytetowa - cel główny: poprawa jakości obecnych i przyszłych kadr gospodarki,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Podniesienie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiet, osób w wieku 50+, niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach,
 - 2) Poprawa zdolności do samozatrudnienia osób pozostających bez pracy,
 - 3) Wzrost aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi,
 - 4) Dostosowanie przedsiębiorstw i ich pracowników do zmian zachodzących w gospodarce,
 - 5) Upowszechnienie aktywizacji zawodowej osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia,
 - 6) Wzrost możliwości zatrudnienia lub utrzymania zatrudnienia przez osoby zagrożone opuszczeniem rynku pracy ze względu na stan zdrowia, w szczególności osoby 50+,

- VII Oś Priorytetowa - cel główny: zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego i niwelowanie dysproporcji społecznych,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Wzrost zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
 - 2) Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - 3) Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w regionie,
- VIII Oś Priorytetowa - cel główny: poprawa jakości kształcenia w regionie,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Zwiększenie liczby miejsc w edukacji przedszkolnej i podniesienie kompetencji uczniów w przedszkolach,
 - 2) Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - 3) Upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
 - 4) Zwiększenie zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego,
 - 5) Zwiększenie umiejętności zawodowych osób dorosłych,
- IX Oś Priorytetowa - cel główny: wzrost dostępności i poprawa jakości usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych w regionie,
 - Cele szczegółowe:
 - 1) Poprawiona dostępność wysokiej jakości infrastruktury zdrowotnej,
 - 2) Poprawiona jakość infrastruktury społecznej uwzględniająca obszary deficytowe,
 - 3) Zmniejszenie zagrożenia ubóstwem na obszarach marginalizowanych,
 - 4) Zwiększona dostępność wysokiej jakości edukacji przedszkolnej,
 - 5) Lepsza jakość infrastruktury edukacji ogólnej na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym,
 - 6) Zwiększona dostępność oraz poprawa warunków kształcenia i szkolenia zawodowego.

Cele RPO-L2020 odpowiadają celom *Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020* i *Strategii Europa 2020*, co obrazuje poniższa tabela zawierająca cele RPO-L2020 i przypisane im cele strategiczne i operacyjne obu *Strategii*.

Tabela 1 Przepisanie celów RPO-L2020 do celów Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020 oraz Strategii Europa 2020

Cele RPO-L2020 (w poszczególnych Osiach Priorytetowych)	Cele Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020	Cele krajowe Strategii Europa 2020 dla Polski
I OP	Cel strategiczny 1: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.1: Rozwój sektora B+R oraz usprawnienie mechanizmów transferu innowacji	Osiągnięcie poziomu nakładów na działalność B+R równego 1,7% PKB
II OP	Cel strategiczny 2: Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna Cel operacyjny 2.3: Rozwój społeczeństwa informatycznego	
III OP	Cel strategiczny 1: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.6: Udoskonalenie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu ok. 96 Mtoe, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz reedukacja emisji CO ₂
IV OP	Cel strategiczny 1: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.6: Udoskonalenie oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej i ochrony środowiska Cel strategiczny 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.3: Zapewnienie różnorodnej oferty kulturalnej i sportowej	
V OP	Cel strategiczny 2: Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna Cel operacyjny 2.1: Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej Cel operacyjny 2.2: Usprawnienie systemu transportu publicznego	
VI OP	Cel strategiczny 1: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna Cel operacyjny 1.2: Rozwój przedsiębiorczości i zwiększenia aktywności zawodowej Cel strategiczny 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.4: Promocja włączenia zawodowego i społecznego	Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata do co najmniej 71%
VII OP	Cel strategiczny 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.4: Promocja włączenia zawodowego i społecznego	Zmniejszenie o 1,5 mln liczby osób żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa

VIII OP	Cel strategiczny 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.1: Wzrost dostępności i atrakcyjności kształcenia w placówkach edukacyjnych	Zmniejszenie do 4,5% odsetka młodzieży niekontynuującej nauki oraz zwiększenie do 45% odsetka osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie
IX OP	Cel strategiczny 3: Społeczna i terytorialna spójność regionu Cel operacyjny 3.2: Zwiększenie dostępu do usług medycznych i profilaktyka zdrowotna Cel operacyjny 3.1: Wzrost dostępności i atrakcyjności kształcenia w placówkach edukacyjnych	Zmniejszenie o 1,5 mln liczby osób żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa

Źródło: opracowanie własne ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o. na podstawie „Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020” i „Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020”

Ponadto RPO - Lubuskie 2020 w pełni wpisuje się w najważniejsze kierunki rozwoju, które zostały określone w *Strategii Europa 2020* - przy jednoczesnym uwzględnieniu regionalnej specyfiki, w tym istniejących potencjałów, ograniczeń oraz potrzeb¹¹.

RPO-L2020 odnosi się w swoich celach do wszystkich celów *Strategii Europa 2020* dla Polski.

Należy podkreślić, że w II, III, IV, V, VI, VII i IX Osi Priorytetowej, realizowany jest również cel operacyjny 3.5 *Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2020* - *zrównoważony rozwój obszarów wiejskich*, poprzez określenie kryterium wyboru premiujące projekty realizowane na obszarach wiejskich.

W ramach każdej Osi Priorytetowej RPO-L2020 uchwalono kryteria wyboru w oparciu, o które oceniane są wnioski aplikacyjne. Przewidziano również dwa tryby wyboru projektów: konkursowy i pozakonkursowy. Tryb wyboru projektów dla każdego Działania określają zapisy *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO-L2020*.

W ramach I, II i III Osi Priorytetowej RPO-L2020 (finansowanych z EFRR) przewiduje wyłącznie konkursowy tryb wyboru projektów dla wszystkich Działań wyodrębnionych w tych Osiach.

W przypadku IV, V i IX Osi Priorytetowej (finansowanych z EFRR) podstawowym trybem wyboru wniosków jest tryb konkursowy, jednak RPO-L2020 przewiduje zastosowanie pozakonkursowego trybu wyboru projektów w dwóch przypadkach¹²:

- 1) występowanie prawnego obowiązku realizacji określonych zadań przez dany podmiot lub grupę podmiotów, wynikającego z przepisów prawa lub dokumentów strategicznych, w szczególności w przypadku występowania monopolu kompetencyjnego,

¹¹ *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO-L2020*, s. 5

¹² Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020, s. 132

- 2) uprzednie bezpośrednie zidentyfikowanie konkretnych projektów - w sposób zapewniający transparentność ich identyfikacji.

Tryb pozakonkursowy uwzględniono ze względu na strategiczny charakter inwestycji związanych z infrastrukturą przeciwpowodziową (Oś Priorytetowa IV Działanie 4.1), inwestycji drogowych (Oś Priorytetowa V Działanie 5.1) i inwestycji kolejowych (Oś Priorytetowa V Działanie 5.2) o znaczeniu regionalnym, które spełniają kryteria połączeń włączających w sieć TEN-T oraz określony rodzaj beneficjenta, który jako jedyny, może realizować takie przedsięwzięcia¹³.

Tryb pozakonkursowy przewidziano także w ramach IX Osi Priorytetowej (Działanie 9.1 i 9.3), która także finansowana jest ze środków EFRR.

Projekty pozakonkursowe (w ramach EFRR) są identyfikowane przez IZ RPO-L2020 (lub instytucję, do której IZ RPO-L2020 delegowała zadania), która zaprasza do złożenia projektów właściwe podmioty, mając na względzie ich właściwość w danym obszarze interwencji oraz wpływ ich potencjalnych projektów na realizację wskaźników przyjętych w programie operacyjnym. Propozycje projektów podlegają wstępnej ocenie instytucji zarządzającej, przy ewentualnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych i kwalifikowane są wyjściowo jako mogące się ubiegać o wsparcie programu na określonych warunkach. Ostatecznie dofinansowanie uzyskują tylko te projekty, które spełnią kryteria wyboru projektów przyjęte przez Komitet Monitorujący¹⁴.

Również w ramach VI, VII i VIII Osi Priorytetowej (finansowanych ze środków EFS) tryb konkursowy wyboru projektów jest podstawowym, jednak przewidywany jest również tryb pozakonkursowy przy zachowaniu następujących zasad¹⁵:

- 1) każdorazowego i szczegółowego uzasadnienia stosowania pozakonkursowej procedury wyboru projektu,
- 2) bezpośredniego i jednoznacznego powiązania projektu z celami i założeniami programu operacyjnego oraz monitorowania tych powiązań,
- 3) przejrzystego zdefiniowania adresatów działań podejmowanych w ramach każdego projektu,
- 4) przejrzystego zdefiniowania zarówno celów, jak i oczekiwanych rezultatów projektu; cele projektu muszą być określane zgodnie z zasadą SMART,
- 5) pomiaru i ewaluacji osiągania określonych celów szczegółowych projektu oraz oczekiwanych rezultatów projektu, w tym pomiar trwałości tych rezultatów,
- 6) pełnej zgodności z zasadami prawidłowości finansowej,
- 7) przejrzystości i efektywności finansowej,
- 8) publicznej przejrzystości wyboru beneficjenta projektu pozakonkursowego i podawania do publicznej wiadomości informacji o wybranym beneficjencie w ciągu co najwyżej 3 miesięcy od daty dokonania jego wyboru.

¹³ Za: RPO-L2020, s. 133

¹⁴ Za: RPO-L2020, s. 133

¹⁵ Za: RPO-L2020, s. 158-159

Projekty wybierane w tym trybie muszą mieć charakter wdrożeniowy polegający na świadczeniu usług m. in. rynku pracy, integracji społecznej, edukacji na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia. Beneficjentem projektu w trybie pozakonkursowym może być wyłącznie wskazany prawnie podmiot publiczny odpowiedzialny za koordynację danej polityki na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, np. instytucja rynku pracy dysponująca środkami Funduszu Pracy czy instytucja systemu pomocy społecznej. W ramach RPO-L2020 przewidziano zatem realizację naborów w trybie pozakonkursowym finansowanych z EFS w ramach VI Osi Priorytetowej (Działanie 6.1 *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i jednocześnie nieposiadających zatrudnienia realizowana przez powiatowe urzędy pracy*), a także VII Osi Priorytetowej (Działanie 7.1 *Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej* i Działania 7.2 *Programy aktywnej integracji realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie* oraz Poddziałanie 7.6.2 *Koordinacja ekonomii społecznej - ROPS*), VIII Osi Priorytetowej (Poddziałanie 8.4.1 *Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego - projekty realizowane poza formułą ZIT*). Zakres projektów, w których zaplanowano pozakonkursowy tryb naboru wniosków w ramach RPO-L2020 uwzględnia wytyczne w tym aspekcie - obejmuje projekty realizowane przez instytucje rynku pracy oraz systemu pomocy społecznej. Obecnie nabory w ramach Działania 7.1 realizowane są wyłącznie w trybie konkursowym, natomiast w ramach Działania 7.2 w trybie pozakonkursowym.

Tryb pozakonkursowy pozwala na realizację projektów, które wynikają z bezpośredniej diagnozy potrzeb regionu. Dają pewność, że priorytetowe działania zostaną zrealizowane. Istnieje możliwość zastosowania trybu pozakonkursowego w dwóch przypadkach¹⁶:

- wnioskodawcą danego projektu, ze względu na jego charakter lub cel, może być wyłącznie podmiot jednoznacznie określony¹⁷ przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- dany projekt ma strategiczne znaczenie¹⁸ dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju lub regionu lub obszaru objętego realizacją ZIT, albo dotyczy realizacji zadań publicznych.

Uwzględniając wszystkie Działania, w ramach których przewidziany jest tryb pozakonkursowy należy podkreślić, że odnoszą się one bezpośrednio do celów rozwoju województwa lubuskiego i są: ukierunkowane na przeciwdziałanie katastrofom naturalnym i ich skutkom (Działanie 4.1 II Typ projektów - *Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego*), rozwój transportu drogowego (Działanie 5.1) i kolejowego (Działanie 5.2), aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy

¹⁶ Tamże, s. 7

¹⁷ Przez jednoznaczne określenie, należy rozumieć wskazanie potencjalnego wnioskodawcy. Wskazanie obejmuje co najmniej nazwę podmiotu.

¹⁸ Charakter strategiczny, oznacza, że dana inwestycja lub projekt został wskazany w dokumencie strategicznym lub implementacyjnym. Jednocześnie wskazanie to nie musi oznaczać podania nazwy konkretnego projektu, lecz wystarczające będzie, aby w dokumencie wskazano zakres przedmiotowy tego projektu.

i jednocześnie nieposiadających zatrudnienia (Działanie 6.1), programy aktywnej integracji (Działanie 7.1 i 7.2) wzmocnienie sektora ekonomii społecznej (Poddziałanie 7.6.2), doskonalenie jakości kształcenia zawodowego (Poddziałanie 8.4.1), rozwój infrastruktury zdrowotnej i usług społecznych (Działanie 9.1) oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej (Działanie 9.3). Działania, w ramach których realizowane są nabory pozakonkursowe odnoszą się w dużej mierze do pierwszego członu celu głównego - poprawę jakości życia społeczeństwa województwa lubuskiego.

Analiza zgromadzonego materiału badawczego i danych zastanych wykazała ponadto, że przyjęta procedura wyboru wniosków dzięki swej wieloetapowości i opracowanym kryteriom odnoszącym się do aktów prawnych i obowiązujących dokumentów krajowych i regionalnych w pełnym stopniu odpowiada potrzebom realizacji RPO-L2020. Przyjęte kryteria wyboru gwarantują wybór projektów, które wpisują się w cele Programu.

Ich trafność potwierdza opinia i konsultacje z KM RPO-L2020. Kryteria nie są przy tym wskazywane autorytarnie przez jedną instytucję, ale tworzone poprzez pracę zespołu osób.

Tak zaplanowany i realizowany system wyboru projektów w ramach RPO-L2020 pozwala na realizację założonych celów Programu. W naborach rozstrzyganych trybem konkursowym spełnienie celów gwarantuje skrupulatnie opracowany katalog kryteriów wyboru projektów.

Spójność systemu wyboru projektów jest definiowana jako logiczne powiązanie, konsekwencja¹⁹. Jest ona zachowana poprzez skrupulatnie przestrzeganą etapowość tegoż systemu. W ramach każdego naboru wniosków zachowana jest odpowiednia kolejność: weryfikacja wstępna wniosku (nawet jeśli jest połączona z oceną formalną), ocena formalna i ocena merytoryczna (lub formalno-merytoryczna w EFS - poza Działaniem 6.1 i 6.2). Każdy kolejny etap jest zależny od pozytywnej weryfikacji w poprzedzającej go fazie oceny. System ten jest stosowany we wszystkich naborach w ramach RPO-L2020.

Etapowość pozwala na podział pracy wśród różnych grup oceniających, np. w ramach EFRR, gdzie ocena formalna jest prowadzona przez przedstawicieli IZ RPO-L2020 lub IP RPO-L2020, a ocena merytoryczna przez ekspertów zewnętrznych, natomiast w przypadku projektów w ramach formuły ZIT, także przez pracowników IP ZIT. Zapewnia to dokonywanie oceny przez osoby dysponujące odpowiednimi kwalifikacjami i wiedzą.

¹⁹ Zgodnie z definicją poprawności zaczerpniętej ze *Słownika języka polskiego PWN*

Ocena przejrzystości i obiektywności procedur naboru wniosków

Proces naboru wniosków w ramach projektów finansowanych ze środków EFS i EFRR przebiega w tożsamy sposób. Ogłoszenie o naborze wniosków jest publikowane na stronie internetowej i zawiera ono wszystkie istotne informacje oraz załączony regulamin (w trybie konkursowym). Zarówno w ogłoszeniu, jak i regulaminie wskazane są daty trwania naboru wniosków. Wniosek powinien być złożony w dwóch wersjach: elektronicznej oraz papierowej (dostarczony osobiście, listem poleconym lub przesyłką kurierską) do siedziby IZ RPO-L2020 lub innego podmiotu wskazanego w regulaminie (IP RPO-L2020). W przypadku przesyłek listownych decydująca jest data stempla pocztowego na przesyłce. Wniosek w wersji elektronicznej należy wypełnić poprzez skorzystanie z Lokalnego Systemu Informatycznego.

Wytyczne dotyczące terminu, miejsca i formy składania wniosku są każdorazowo zamieszczane w regulaminie konkursu.

Beneficjenci i potencjalni beneficjenci wysoko oceniają procedurę naboru wniosków pod względem jej przejrzystości (układu i struktury treści pozwalającej na zrozumienie przekazu informacyjnego), obiektywności (zapewnienia bezstronności wyboru) i zrozumiałości (prezentowania w czytelny sposób oczekiwań względem projektów i wnioskodawców). Procedurę naboru wniosków jako obiektywną i zrozumiałą częściej oceniają beneficjenci Programu (odpowiednio 88,3% i 80,9%) niż podmioty, które nieskutecznie aplikowały o dofinansowanie (odpowiednio 66,7% i 64,6%) oraz potencjalni beneficjenci (odpowiednio 70,0% i 80,0%).

Wnioskodawcy w mniejszym stopniu niż beneficjenci oceniają tę procedurę jako przejrzystą, obiektywną i zrozumiałą.

Procedura naboru wniosków jest dopasowana do potrzeb i możliwości potencjalnych beneficjentów tylko w opinii niespełna połowy badanych, zaś 25% uważa, że system ten nie odpowiada ich potrzebom i możliwościom. Jako dopasowaną do potrzeb najczęściej oceniali ją beneficjenci RPO-L2020 (66,7%), najrzadziej zaś nieskutecznie aplikujący (35,4%).

Niemal połowa uczestniczących w badaniu wnioskodawców uznała procedurę naboru wniosków za dopasowaną do ich potrzeb i możliwości. Odmiennego zdania było 29,6% respondentów. O dopasowaniu procedury do możliwości i potrzeb najczęściej wskazywali przedstawiciele JST (47,2%), nieco rzadziej przedsiębiorcy (44,0%). Jednak wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych jedynie 22,2% była zdania, że procedura odpowiada na ich potrzeby, a 55,6% stwierdziła, że nie jest ona dostosowana do ich potrzeb i możliwości.

Niedopasowanie do potrzeb może wiązać się również z postrzeganiem procedury jako zbyt skomplikowanej i czasochłonnej. Aż 42% respondentów uznało system naboru wniosków za czasochłonny, natomiast zdaniem 25% spośród badanych nabór wniosków przebiega w sposób skomplikowany. Procedurę naboru wniosków za skomplikowaną

najczęściej uznawali przedstawiciele podmiotów nieskutecznie aplikujących (29,2%), przed beneficjentami (21,4%) oraz potencjalnymi beneficjentami (20,0%).

Wśród wnioskodawców procedurę za skomplikowaną uznał mniejszy odsetek niż wśród beneficjentów. Niemal połowa uznała ją za nieskomplikowaną. Dominującą grupą wśród uznających procedurę naboru wniosków za skomplikowaną są przedstawiciele organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych, najrzadziej taka opinia pojawia się wśród osób reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego.

W przypadku oceny procedury naboru projektów jako czasochłonnej, dominującą grupą byli potencjalni beneficjenci, spośród których uznało ją za taką 60,0%. Wśród nieskutecznie aplikujących było to natomiast 43,75%, a beneficjentów jedynie 35,7%. Należy przypuszczać, że ocena zbyt długiego czasu aplikacji może mieć istotny wpływ na ostateczną decyzję potencjalnych beneficjentów o nie złożeniu wniosku o dofinansowanie.

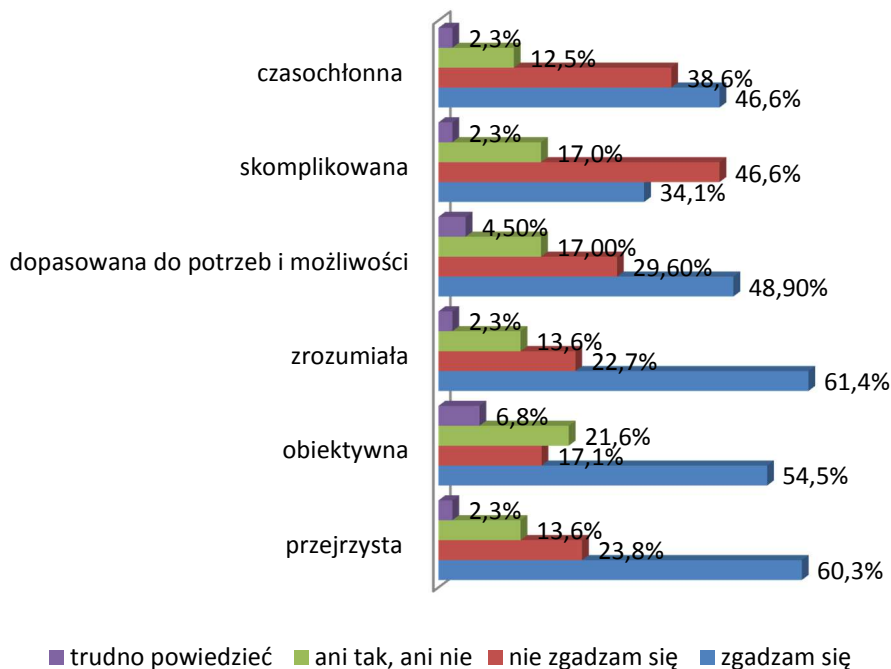
Prawie połowa wnioskodawców uznała ten etap wnioskowania za czasochłonny. Najczęściej oceniali ją tak przedstawiciele aplikujących organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych (55,5%) oraz połowa przedstawicieli JST. Przedmiotowe wyniki badania przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 3 Ocena procedury naboru wniosków wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020.

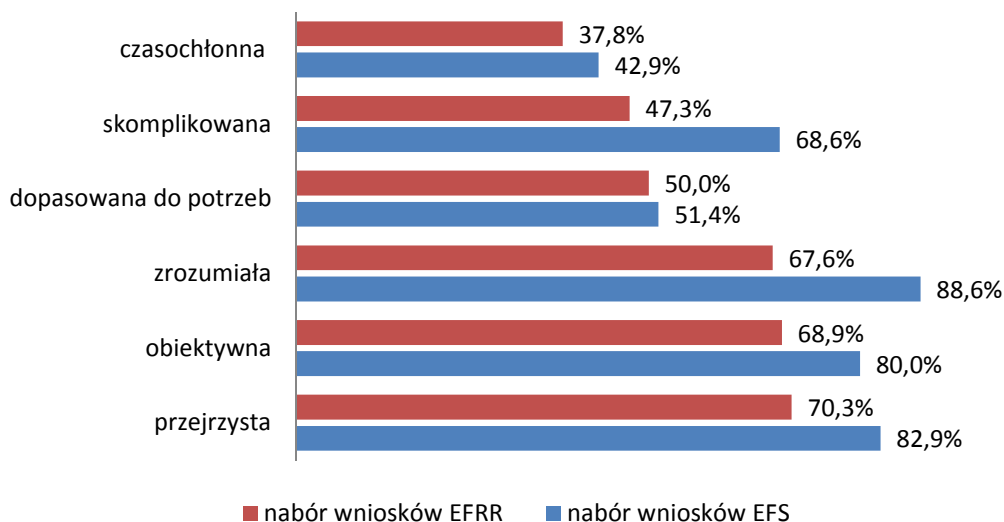
Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Wykres 4 Ocena procedury naboru wniosków wg wnioskodawców RPO-L2020.

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Wykres 5. Ocena procedury naboru wniosków w podziale na EFRR i EFS

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Wyższą ocenę procedurze naboru wniosków dają beneficjenci aplikujący w ramach finansowania EFS, niż ci wnioskujący w ramach EFRR.

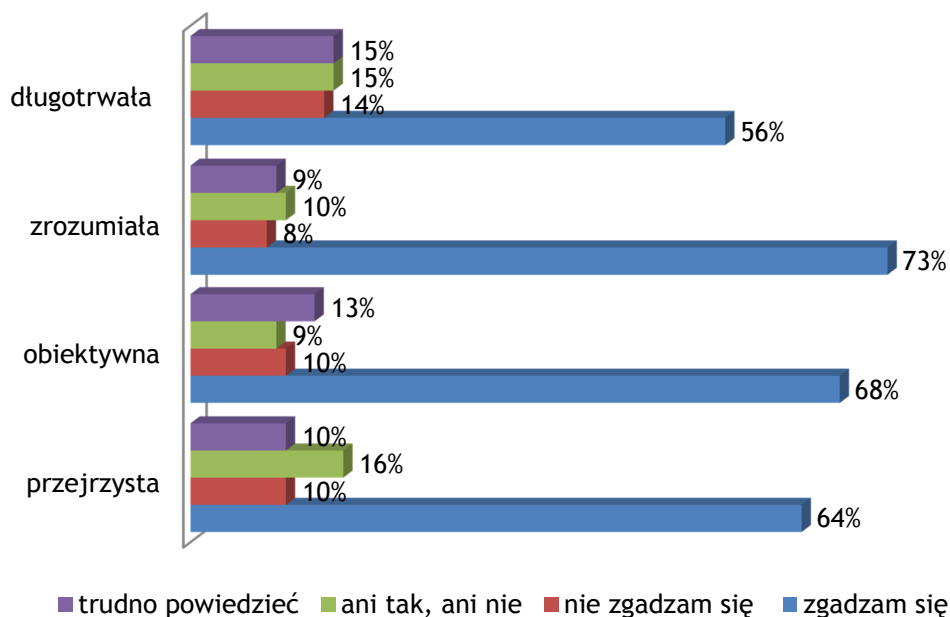
Nieznacznie niższą notę respondenci wystawiają procedurze oceny wniosków. Najwyżej ceniona jest jej zrozumiałość, w dalszej kolejności obiektywność i przejrzystość. Procedurę tę za przejrzystą, obiektywną i zrozumiałą w głównej mierze uważają beneficjenci, a także nieskutecznie aplikujący. Procedura oceny wniosków otrzymuje od respondentów najniższą notę, gdyż jest to najbardziej rozbudowany system, na który składa się wiele elementów (ocena formalna, merytoryczna, w części projektów także ocena środowiskowa i ocena zgodności ze strategią ZIT), a ze względu na udział w niej grupy osób oceniających wydaje się być bardziej narażona na brak obiektywizmu i wpływ czynnika ludzkiego.

Co dziesiąty badany wśród wszystkich grup respondentów uznał natomiast, że system ten nie jest ani przejrzysty, ani obiektywny.

Beneficjenci projektu uczestniczący w FGI szeroko poruszali temat obiektywizmu procedury naboru. Ich zdaniem nie zawsze jest ona oczywista. Jak jednak wynika z analizy całego materiału badawczego głównym czynnikiem takiej oceny jest fakt, że osoby aplikujące o dofinansowanie nie posiadają odpowiedniej wiedzy, co powoduje trudności i rozbieżności interpretacyjne. To, co beneficjenci określają brakiem obiektywizmu oceny jest wynikiem odmiennego rozumienia wymogów projektowych przez nich oraz osoby oceniające projekty.

Większość beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020 uważa procedurę oceny wniosków za zbyt długotrwałą. Najczęściej stwierdzenie to pada ze strony nieskutecznie aplikujących, choć beneficjenci również uważają, że procedura oceny wniosków trwa zbyt długo. Wg opinii tej grupy respondentów wadą procedury oceny wniosków jest czas oczekiwania na informację o pozytywnej lub negatywnej ocenie wniosku. Należy tu jednak mieć na uwadze obiektywne czynniki determinujące proces oceny wniosków. Są nim na pewno ograniczenia osobowe IZ RPO-L2020 powiązane z trudną do przewidzenia liczbą wniosków składanych w ramach poszczególnych konkursów oraz objętość wniosków wraz z załącznikami (w ramach projektów finansowanych z EFRR).

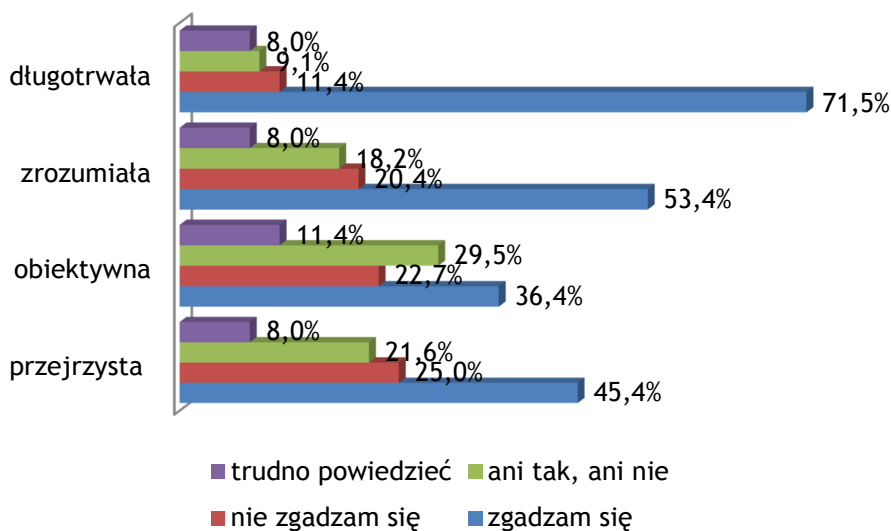
Wykres 6 Ocena procedury oceny wniosków wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

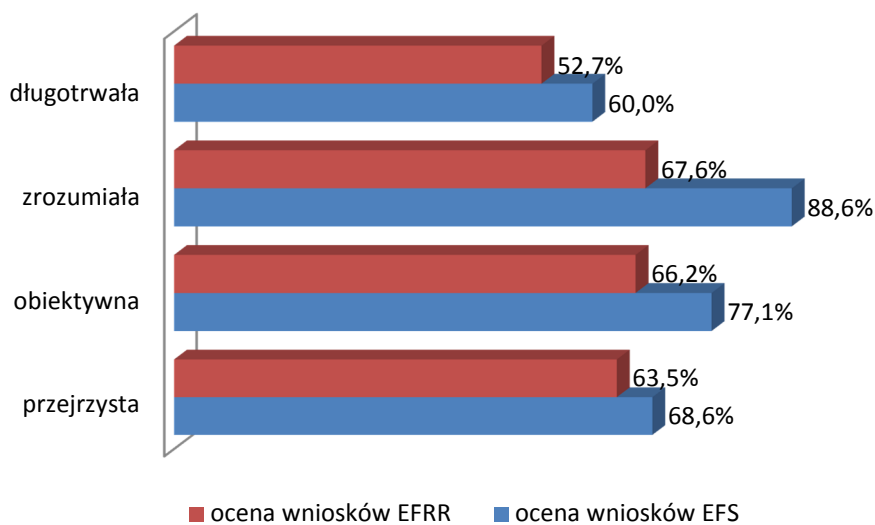
Ocena procedury pod względem przejrzystości, obiektywizmu i zrozumiałości przez wnioskodawców jest niższa niż ocena beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. Ta grupa respondentów stanowiąca przez podmioty, które aplikowały w ramach RPO-L2020 wskazuje na pewne niezadowolenie z procesu oceny wniosków uznając ją za niezupełnie obiektywną. Zastrzeżenia od przedstawicieli tej grupy odnoszą się do braku bezstronności (obiektywizmu) oraz niewystarczających kompetencji ekspertów oceniających wnioski, jak również jednoznaczności zapisów. Zdecydowana większość badanych wnioskodawców uważa, że ten etap jest zbyt długotrwały.

Wykres 7 Ocena procedury oceny wniosków wg wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Wykres 8. Ocena procedury oceny wniosków wg beneficjentów w podziale na źródło finansowania

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Wyższą notę procedurze oceny wniosków wystawiają wnioskujący w ramach EFS niż ci aplikujący w ramach EFRR. Może to być efektem odmiennej procedury oceny w ramach poszczególnych źródeł finansowania. W ramach EFS ocena formalna i merytoryczna są ze sobą połączone i prowadzone przez te same osoby (poza oceną w ramach Działania 6.1 i 6.2 oraz trybem pozakonkursowym). W przypadku EFRR procedury oceny są w większym stopniu rozdzielone - odrębnie prowadzona jest ocena

formalna i merytoryczna. Ponadto w części Działań prowadzona jest również ocena środowiskowa. Oznacza to, że proces oceny jest bardziej rozbudowany, a ponadto prowadzony przez większą liczbę osób. Za ocenę formalną odpowiadają przedstawiciele KOP będący pracownikami IZ RPO-L2020 bądź IP RPO-L2020, za ocenę merytoryczną natomiast eksperci zewnętrzni, a za ocenę zgodności ze strategią ZIT pracownicy IP ZIT. Procedura wyboru wniosków jest bardzo wysoko oceniana przez beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020 w zakresie jej przejrzystości, obiektywności i zrozumiałości. Najczęściej taką ocenę przyznawali przedstawiciele beneficjentów RPO-L2020 (odpowiednio 78,6%, 85,7% i 80,9%), przed potencjalnymi beneficjentami (odpowiednio 70,0%, 50,0% i 80,0%) i nieskutecznie aplikującymi (66,7%, 64,6% i 62,5%). Ten etap za przejrzysty uznało 46,5% wnioskodawców, za obiektywny 38,7%, a za zrozumiałe 58,0%.

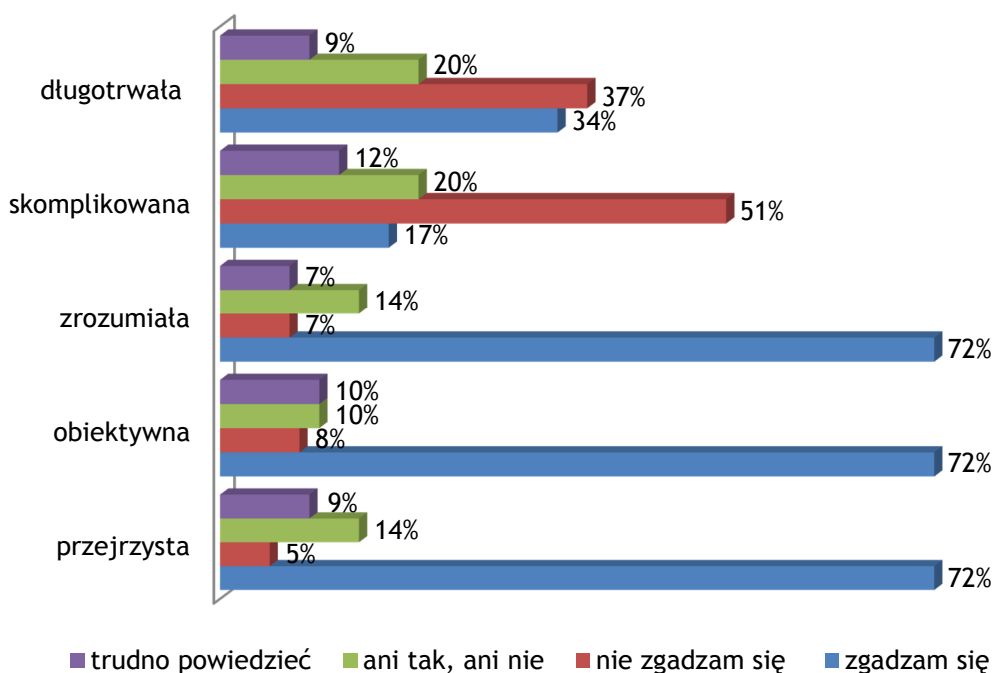
Ponad połowa respondentów zgadza się również z twierdzeniem, że nie jest ona skomplikowana. Za nieskomplikowaną uważa ją 50,0% beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz 43,7% nieskutecznie aplikujących.

Wśród wnioskodawców za skomplikowaną uznało ją mniej niż 25% respondentów. W tym 33,3% przedstawicieli organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych oraz 20,0% przedsiębiorców.

Wśród uczestników badania CATI, większość uznaje, że procedura wyboru wniosków jest zbyt długotrwała. Za długotrwałą uznają ją przede wszystkim potencjalni beneficjenci (40,0%) oraz nieskutecznie aplikujący (39,6%), najrzadziej zaś beneficjenci (26,2%).

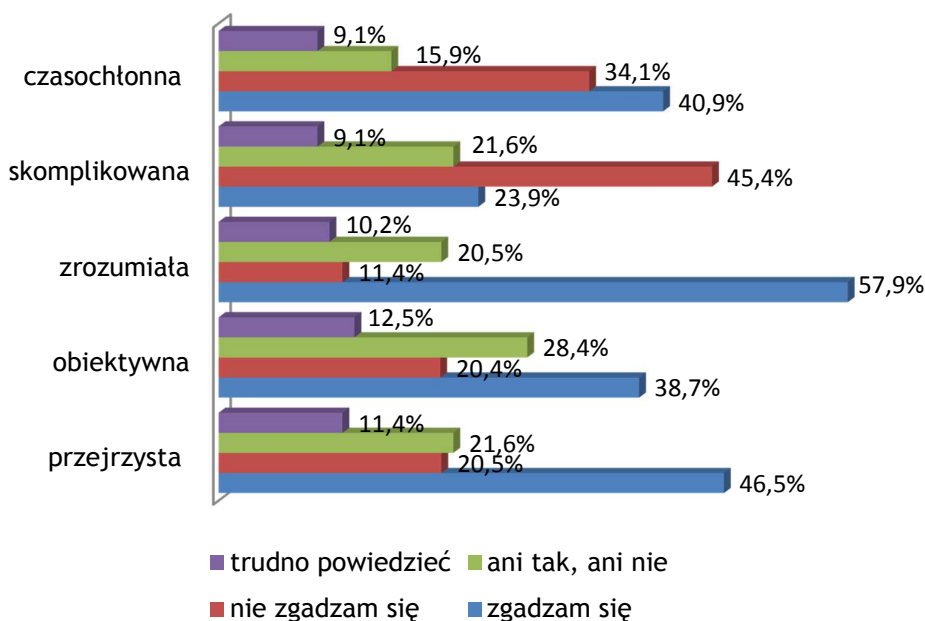
Wśród wnioskodawców 40,9% uznało tę procedurę za zbyt długotrwałą. Także w przypadku tego systemu problemem okazuje się być długi czas trwania procedur.

Wykres 9 Ocena procedury wyboru wniosków wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

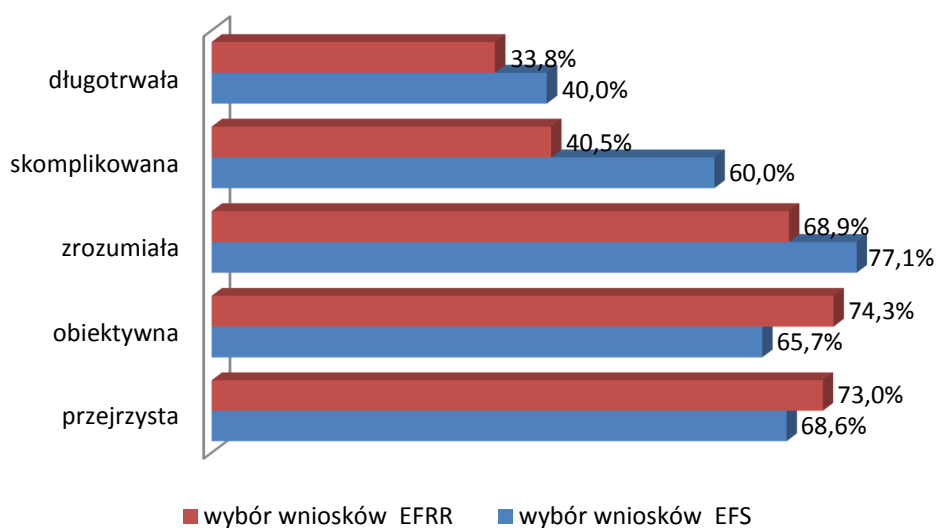
Wykres 10 Ocena procedury wyboru wniosków wg wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Wykres 11. Ocena procedury wyboru wniosków wg beneficjentów w podziale na EFS i EFRR

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Pod względem większej ilości wskazanych cech aplikujący w EFS wyżej oceniają procedurę wyboru wniosków, jedynie w ocenie obiektywności oraz przejrzystości, częściej są o niej przekonani wnioskujący w ramach EFRR.

Ogólna ocena procedur wypada pozytywnie, jednak w wywiadach beneficjenci zwracali uwagę, że nie wszystko jest dla nich proste i zrozumiałe. Osoby, które składają wnioski często nie są do tego odpowiednio przygotowane. Problem jest złożony, bo nie wynika z braku informacji, ale z poziomu ich skomplikowania i nadmiernej ilości. Beneficjenci zwracają uwagę na fakt, że często założone kryteria są dla nich abstrakcyjne, mimo iż dysponują dokumentacją umożliwiającą opracowanie wniosku w oparciu o przyjęte wymagania. Efektem niezrozumienia wymogów lub wręcz, w opinii wnioskujących, ich odrealnienia, jest podejmowanie prób spełnienia kryterium za wszelką cenę, bez zważania na zasadność i sensowność planowanych działań. Takie sytuacje prowadzą do wypaczenia idei zapewnienia pewnych kryteriów, gdyż ich funkcjonowanie w rzeczywistości projektowej i poprojektowej jest raczej umowne niż rzeczywiste, bywa często kwestią przypadku.

Problemem jest również treść dokumentów, na których powinni bazować wnioskodawcy opracowując wniosek aplikacyjny. Dysponują oni dostępem do opracowań dotyczących m.in. równości szans kobiet i mężczyzn, ale jest on dla części z nich niezrozumiały i nie daje odpowiedzi na ich pytania i wątpliwości, w związku z czym wnioskodawcy są zmuszeni do poszukiwania informacji na własną rękę. Takie działania prowadzą do odmiennej interpretacji wymagań, a w rezultacie do rozbieżnych ocen przedstawionych w projekcie rozwiązań. Odpowiadając na zapotrzebowanie potencjalnych wnioskodawców w tym zakresie IZ RPO-L2020 powinna podjąć działania mające na celu ułatwienie odbioru tych treści wnioskodawcom. Rekomenduje się organizację spotkań/szkoleń poświęconych tej

43

tematyce lub zintensyfikowanie informowania o odbywających się tego rodzaju wydarzeniach. Warto również utworzyć podstronę z możliwością zadawania przez wnioskodawców pytań i zamieszczanie ich treści wraz z odpowiedzią do publicznej wiadomości - rozwiązywanie działające na zasadzie FAQ.

Osoby zainteresowane aplikowaniem o dofinansowanie mogą korzystać z organizowanych dla nich spotkań i szkoleń mających na celu przybliżenie zasad wyboru wniosków, przygotowania wniosków, definiowania wskaźników i kryteriów wyboru. Informacje o takich szkoleniach zamieszczone są na stronie internetowej RPO-L2020. Ponadto wszyscy mogą skorzystać z pomocy w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich. Wnioskodawcy wyrażają potrzebę takich spotkań/szkoleń. Fakt, że nie zaspokajają tej potrzeby, mimo istnienia takich możliwości, świadczy o tym, że stosowna informacja nie dociera do wnioskodawców w wystarczającym zakresie bądź ich zakres tematyczny jest niewystarczający.

Reasumując należy podkreślić, że oceny dotyczące etapów naboru, oceny i wyboru projektów wynikają w dużej mierze z niedostatków wiedzy wnioskodawców. Nie są one wynikiem braku możliwości pozyskania wiedzy, ale niewystarczającego zaangażowania wnioskodawców w jej pozyskiwanie. IZ RPO-L2020 oferuje podmiotom zainteresowanym szkolenia dedykowane poszczególnym konkursom i ogólnie RPO-2020, w ramach których przekazywana jest niezbędna wiedza. Ponadto mają oni dostęp do pełnej dokumentacji ułatwiającej aplikowanie o dofinansowanie na realizację projektów. Niewystarczająca wiedza wnioskodawców w świetle tych faktów, wynika przede wszystkim z niekorzystania z tych możliwości. Wnioskodawcy bądź nie wiedzą o organizowanych szkoleniach, bądź nie mają czasu na udział w nich lub zakres tematyczny tych spotkań nie jest dla nich satysfakcjonujący.

W celu zmiany tej tendencji należy zwrócić większą uwagę na dotarcie z informacją o szkoleniach do potencjalnych wnioskodawców, a także zweryfikowanie oczekiwań i potrzeb wnioskodawców w zakresie przekazywanych na szkoleniach informacji.

Istotną kwestią w zakresie obiektywności oceny jest wybór i praca ekspertów oceniających wpływające wnioski. Eksperci są odpowiedzialni za ocenę merytoryczną wniosków. Są to osoby, które muszą legitymować się odpowiednimi certyfikatami i doświadczeniem oraz pozytywnie przejść liczne testy i egzaminy. Bezstronność ich oceny zapewnia losowość doboru ekspertów do oceny projektów. Ocena wniosków aplikacyjnych jest prowadzona niezależnie, przez co najmniej dwóch ekspertów. W sytuacji, gdy ich oceny znacząco różnią się między sobą, ocena merytoryczna wsparta jest oceną trzeciego losowo wytypowanego eksperta. Zakres pracy ekspertów został szerzej omówiony w dalszej części raportu.

Koszty IZ/IP RPO-L2020 wynikające z realizacji RPO-L2020

Głównym i największym kosztem poniesionym przez Instytucję Zarządzającą RPO-L2020 są wydatki związane z zatrudnieniem zewnętrznych ekspertów do oceny merytorycznej składanych wniosków aplikacyjnych.

Osoby posiadające odpowiednią wiedzę i doświadczenie muszą być odpowiednio motywowane i wynagradzane, aby podjąć się zadania oceny wniosków. Koszty te są niezbędne, aby zachować wysoką jakość oceny projektów i wytypować do realizacji projekty najlepsze, tj. mające największy wpływ na poprawę jakości życia na terenie województwa oraz wpisujące się w założenia Programu.

Ponadto w ramach realizacji Programu założono szkolenia dla pracowników IZ RPO-L2020, które są sukcesywnie realizowane. Wiążą się one z kosztami dla instytucji, jednak są one niezbędne, aby jej przedstawiciele mogli z zachowaniem najwyższej jakości prowadzić ocenę projektów i realizować zadania wynikające z realizacji Programu. Wiedza pracowników IZ musi być rozszerzana i uzupełniana, ponieważ wszelkie pytania i wątpliwości zgłaszane przez podmioty wnioskujące o dofinansowanie nie trafiają do ekspertów, ale do pracowników IZ, którzy muszą służyć rzetelną informacją i adekwatną pomocą.

Innym kosztem, który ponosi IZ RPO-L2020 są nakłady pracy oraz duża ilość poświęconego czasu na ocenę wpływających projektów. Zwiększenie ilości pracy i obowiązków pojawia się okresowo, np. po zakończeniu naboru, gdy rozpoczyna się ocena złożonych wniosków aplikacyjnych. Ilość pracy i czasu, jakie należy przeznaczyć na ocenę wniosków są zależne od liczby złożonych wniosków i zasobów kadrowych oceniających. Zdarzają się sytuacje, gdy kwota złożonych wniosków znacznie przewyższa założenia, a zakres pracy i czasu niezbędnego do jej wykonania jest tak duży, że podejmowane są próby przekierowania osób z innych wydziałów IZ RPO-L2020 do pomocy przy ocenie wniosków.

W niektórych instytucjach w związku z realizacją RPO-L2020 utworzono odrębne komórki/wydziały, które zajmują się Programem. W związku z rozwojem struktury instytucji nastąpił wzrost zatrudnienia, a także zmiany w strukturach instytucji.

Instytucja Zarządzająca oraz Instytucje Pośredniczące ponoszą obciążenia finansowe w związku z realizacją RPO-L2020, jednak trudno uznać je za koszty dodatkowe. Na etapie projektowania Programu przewidywano konieczność zagwarantowania środków finansowych na wydatki związane ze wzrostem zatrudnienia, pracą ekspertów oraz szkoleniami.

Obciążenie wnioskodawców wynikające z systemu wyboru wniosków

W ramach ogłoszonych naborów wniosków w trybie konkursowym i pozakonkursowym przewidziano różny okres na składanie wniosków. W ramach projektów finansowanych z EFS średni czas na złożenie wniosku wyniósł 34 dni²⁰. Uwzględniając podział na nabory konkursowe i pozakonkursowe w ramach Osi Priorytetowych finansowanych z EFS średni czas na złożenie wniosku wyniósł:

- nabory konkursowe - 39 dni,
- nabory pozakonkursowe - 19 dni.

W poszczególnych Osiach Priorytetowych średni okres na złożenie wniosku wyniósł:

- VI Oś Priorytetowa - 14 dni,
- VII Oś Priorytetowa - 26 dni,
- VIII Oś Priorytetowa - 56 dni.

W konkursach na projekty finansowane w ramach EFRR średni czas na złożenie wniosku wyniósł 92 dni. Uwzględniając poszczególne Osie Priorytetowe, w ramach których ogłoszono konkursy czas ten wynosi średnio:

- I Oś Priorytetowa - 93 dni,
- II Oś Priorytetowa - 62 dni,
- III Oś Priorytetowa - 130 dni,
- IV Oś Priorytetowa - 67 dni,
- V Oś Priorytetowa - 48 dni,
- IX Oś Priorytetowa - 85 dni.

Okres na złożenie wniosku aplikacyjnego jest różnej długości. Może to mieć wpływ na wskazanie przez wnioskodawców różnych obciążeń, z jakimi wiąże się aplikowanie o środki unijne. Zwłaszcza w zakresie czasu i nakładu pracy.

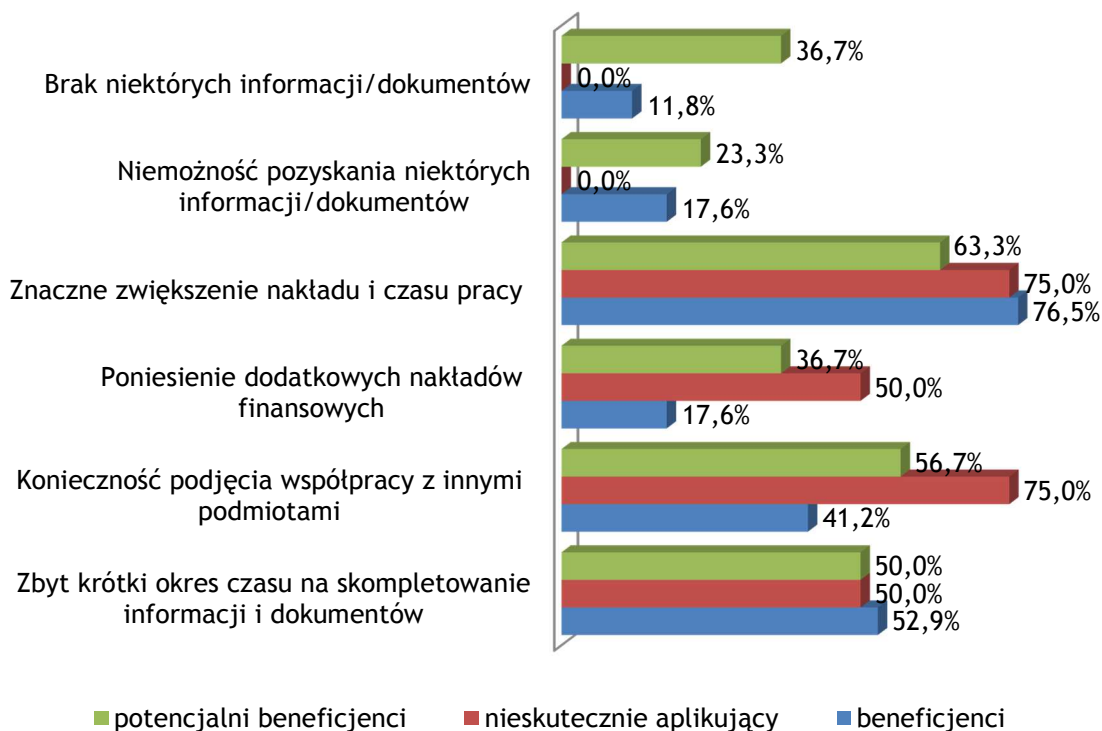
Wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów największą trudnością, z jaką się spotkali w związku z ilością informacji i dokumentów, które musieli przygotować w celu złożenia wniosku aplikacyjnego było:

- znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy względem standardowych obowiązków - 68,6%,
- konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu pozyskania informacji/dokumentów - 52,9%,
- zbyt krótki czas na skompletowanie wymaganych wniosków i informacji - 51,0%. Ponad 30% podmiotów było zmuszonych ponieść
- dodatkowe koszty w związku z pozyskaniem niezbędnych informacji - ponad 30%,

²⁰ Średni czas naboru liczony jest poprzez zsumowanie czasów naboru dla każdego ogłoszonego naboru wniosków (uwzględniając termin przewidziany w ogłoszeniu/regulaminie na składanie wniosków). Średni czas naboru jest ilorazem tej sumy oraz ilości ogłoszonych naborów.

- brak niektórych informacji/dokumentów, niezbędnych do aplikowania o dofinansowanie - ponad 25%,
- niemożność pozyskania niezbędnych danych - niemal 20%.

Wykres 12 Trudności, z którymi zetknęli się beneficjenci i potencjalni beneficjenci w celu uzyskania informacji/dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Zdaniem beneficjentów największą trudnością okazało się znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy w związku z przygotowaniem dokumentów i/lub pozyskaniem niezbędnych informacji. Ponad połowa spośród nich zmagala się ze zbyt krótkim czasem na skompletowanie niezbędnych informacji i dokumentów. Tej grupie uczestników badania udało się skutecznie przezwyciężyć pojawiające się trudności i ich wnioski otrzymały dofinansowanie w ramach RPO-L2020.

Potencjalni beneficjenci również zmagali się przede wszystkim ze znacznym zwiększeniem nakładu i czasu pracy w związku z kompletowaniem informacji i dokumentów do wniosku. Duża część respondentów wskazała na konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu uzyskania niezbędnych dokumentów/informacji jako istotną trudność. Ponadto połowa z nich odniosła się do zbyt krótkiego czasu na zebranie niezbędnych dokumentów/informacji jako istotnej trudności. Czynniki te mogły mieć istotny wpływ na rezygnację ze złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach RPO-L2020.

Także nieskutecznie aplikujący za największą trudność uznali znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy w związku z przygotowaniem dokumentów i/lub pozyskaniem niezbędnych informacji, ale jednocześnie taki sam odsetek badanych wskazał na konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu skompletowania tych dokumentów/informacji.

Na wystąpienie trudności w związku z ilością informacji i dokumentów, które należało skompletować w celu złożenia wniosku projektowego wskazywało 33,3% beneficjentów II Osi Priorytetowej, 70,0% z III Osi Priorytetowej, 30,0% z IV Osi Priorytetowej, 33,3% z V Osi Priorytetowej, 14,3% z VI Osi Priorytetowej, 18,4% z VII Osi Priorytetowej, 40% z VIII Osi Priorytetowej, 44,4% z IX Osi Priorytetowej.

Z Osi finansowanych z EFS 45,7% beneficjentów wskazało na wystąpienie trudności, zaś z Osi finansowanych z EFRR 18,2% beneficjentów.

Tabela 2. Wykaz trudności, z jakimi spotkali się beneficjenci i potencjalni beneficjenci w trakcie opracowania wniosku aplikacyjnego z uwzględnieniem poszczególnych Osi Priorytetowych, w ramach których wnioskowali

Rodzaj trudności	Oś Priorytetowa							
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Zbyt krótki okres czasu na skompletowanie wymaganych informacji i dokumentów	100%	44,4%	50%	0%	80%	56,5%	33,3%	33,3%
Konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu pozyskania informacji/dokumentów	100%	88,9%	100%	50%	40%	39,1%	100%	50%
Poniesienie dodatkowych nakładów finansowych w związku z pozyskaniem informacji/dokumentów	0%	55,6%	50%	0%	0%	21,7%	66,7%	50%
Znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy w celu przygotowania niezbędnych informacji/dokumentów	100%	77,8%	75%	0%	80%	69,6%	33,3%	50%
Niemożność pozyskania niektórych informacji/ dokumentów	100%	33,3%	50%	50%	0%	13,0%	0%	16,7%
Brak niektórych informacji/dokumentów	0%	44,4%	50%	0%	40%	17,4%	0%	33,3%

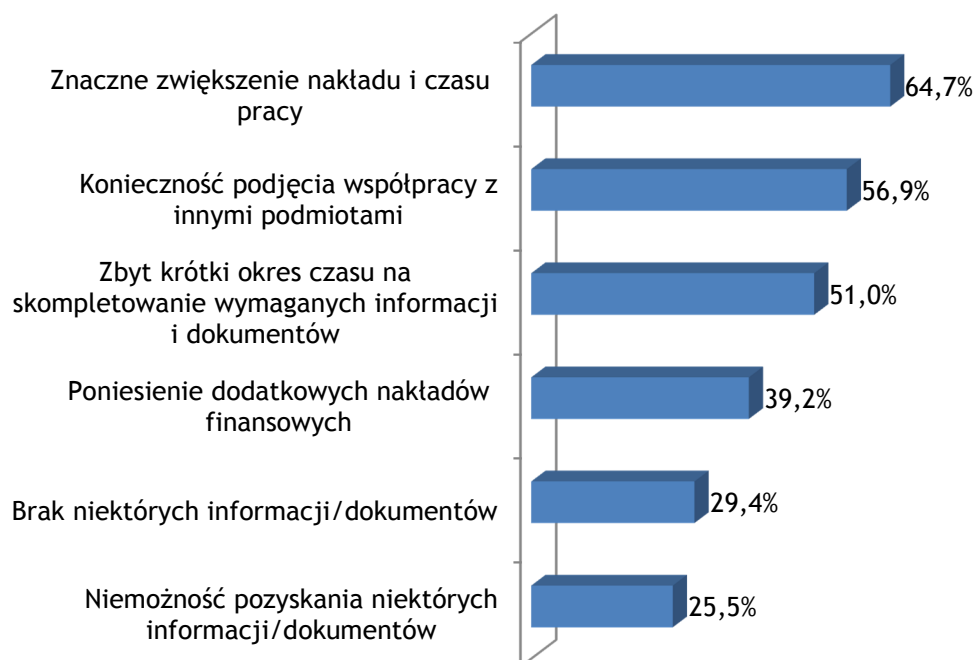
Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Odnosząc się do trudności, z jakimi spotykają się wnioskodawcy i potencjalni wnioskodawcy należy podkreślić, że głównym problemem jest wg nich konieczność zwiększenia czasu i nakładu pracy w celu przygotowania wniosku. Może to wynikać z kilku czynników, np. subiektywnego odczucia wnioskodawców o zbyt krótkim czasie na złożenie wniosku bądź zbyt szerokim wachlarzu informacji czy wymaganych dokumentów.

Również 36,4% wnioskodawców (uczestników badania CAWI) spotkało się z różnymi trudnościami w związku z ilością informacji i dokumentów, które musieli skompletować w celu złożenia wniosku o dofinansowanie. Najczęściej wskazywali na nie przedstawiciele aplikujących JST - 56,8%, a także 33,3% reprezentantów organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych. Ale tylko 12,0% przedsiębiorców.

Za główną trudność wynikającą z konieczności skompletowania odpowiedniej dokumentacji projektowej wnioskodawcy uznali znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy w celu jej przygotowania, a także konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu pozyskania niezbędnych informacji/dokumentów oraz zbyt krótki okres na skompletowanie wymaganej dokumentacji.

Wykres 13 Trudności, z którymi zetknęli się wnioskodawcy w celu uzyskania informacji/dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Warto jednak podkreślić, że nie dla wszystkich wnioskodawców konieczna do zgromadzenia dokumentacja stanowiła problem. To, w jakim stopniu skompletowanie niezbędnych informacji i dokumentów wpływało na pracę nad wnioskiem zależne jest od rodzaju projektu czy konkursu.

Wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów 59% biorących udział w badaniu podmiotów poniosło dodatkowe koszty w związku z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie. Koszty poniósł co drugi z potencjalnych beneficjentów, niemal połowa (47,6%) beneficjentów oraz blisko trzy czwarte (70,8%) nieskutecznie

aplikujących. Można zatem wnioskować, że w przypadku podmiotów nieskutecznie aplikujących największą barierą jest generalnie niskie przygotowanie merytoryczne, zarówno w temacie prawidłowego przygotowywania wniosków (wynika z tego konieczność korzystania z zewnętrznego wsparcia), ale także jeśli chodzi o wartość merytoryczną projektów, o dofinansowanie których ubiegali się w ramach nieskutecznych wniosków.

Najczęściej dodatkowe nakłady finansowe przeznaczone były na pokrycie kosztów pozyskania niezbędnych informacji i dokumentów - 22,5% oraz szkolenia dla pracowników - 20,4%. Innym dość często ponoszonym kosztem było zatrudnienie ekspertów - 17,4%. W przypadku 13,3% respondentów niezbędny okazał się wzrost zatrudnienia, a w 12,2% przypadków koszty związane z nadgodzinami osób pracujących nad wnioskiem.

Beneficjenci przeznaczali dodatkowe nakłady finansowe przede wszystkim na²¹:

- opłacenie niezbędnych informacji/dokumentów - 40,0%,
- wzrost zatrudnienia - 25,0%,
- zatrudnienie ekspertów - 25,0%.

Potencjalni beneficjenci przeznaczali środki finansowe w głównej mierze na²²:

- szkolenia dla pracowników - 47,1%,
- opłacenie niezbędnych informacji/dokumentów - 32,3%,
- zatrudnienie ekspertów - 31,2%.

Nieskutecznie aplikujący natomiast zainwestowali w związku ze składaniem wniosku o dofinansowanie w²³:

- opłacenie niezbędnych informacji/dokumentów - 60,0%,
- szkolenia dla pracowników - 40,0%,
- zatrudnienie ekspertów - 40,0%.

Spśród wnioskodawców 75% deklaruje poniesienie nakładów finansowych w związku z opracowywaniem wniosku o dofinansowanie. Najczęściej koszty te związane były z opłaceniem niezbędnych informacji i dokumentów - 42,0% wskazań, zatrudnieniem ekspertów - 36,4% oraz nadgodzinami - 17,0%.

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego najczęściej wskazywali na koszty związane z²⁴:

- opłaceniem niezbędnych informacji/dokumentów - 61,1%,
- zatrudnieniem ekspertów - 52,8%.

²¹ Procenty nie sumują się do 100, gdyż respondenci mieli możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

²² j.w.

²³ j.w.

²⁴ j.w.

Przedstawiciele przedsiębiorstw wnioskujących w ramach RPO-L2020 podkreślali również wydatki na²⁵:

- opłacenie niezbędnych informacji/dokumentów - 28,0%,
- zatrudnienie ekspertów - 16,0%.

Wśród tej grupy respondentów był największy odsetek wskazań na brak dodatkowych kosztów (44,0%).

Z kolei przedstawiciele organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych odnosili się do kosztów związanych z²⁶:

- nadgodzinami - 44,4%,
- wzrostem zatrudnienia - 22,2%,
- opłaceniem niezbędnych informacji/dokumentów - 22,2%.

Wskazując na inne trudności związane z wnioskowaniem w ramach RPO-L2020 wskazywano na istotną kwestię braku odpowiedzi na zadawane pytania na etapie tworzenia wniosków. Osoby przygotowujące dokumenty borykając się z niejasnymi dla nich zapisami korzystają z możliwości zadania pytania, jednak często nie otrzymują na nie odpowiedzi lub muszą czekać na nią bardzo długo. Rodzi to duże problemy we właściwym opracowaniu wniosku, czego konsekwencją są zakładane w budżetach projektowych niekwalifikowalne koszty lub niesatysfakcjonująca dla aplikujących ocena wniosku. Wnioskującym brakuje sprawnie działającej pomocy i wsparcia merytorycznego.

Sytuacja taka generuje po stronie wnioskodawców szereg problemów. Rozwiązaniem tej kwestii powinno być jasne określenie terminu udzielenia odpowiedzi, uwzględniające termin naboru wniosków, tzn. w okresie zbliżającego się ostatecznego terminu składania wniosków odpowiedzi powinny być udzielane sprawniej, aby każdemu wnioskodawcy zapewnić dostęp do istotnych dla niego informacji. Ponadto warto rozważyć możliwość zamieszczania pytań i odpowiedzi do ogólnej wiadomości, np. na stronie internetowej RPO-L2020 w postaci FAQ (dla konkursów, w których do tej pory nie stosowano tego typu rozwiązań).

Podsumowując należy podkreślić, że przyjęty system wyboru projektów powoduje po stronie wnioskodawców pewne trudności ze skompletowaniem lub wytworzeniem niektórych z oczekiwanych informacji i dokumentów, jednak trudności te nie są na tyle częste, aby uznać, że oczekiwany zakres dokumentacji jest nadmierny. Wnioskodawcy muszą co prawda uwzględnić przy aplikowaniu większe zasoby czasu i nakłady pracy, jednakże dokumenty i informacje, które są od nich oczekiwane nie wykraczają poza zakres określony dla RPO-L2020.

²⁵ j.w.

²⁶ j.w.

Ocena harmonogramu naboru i oceny wniosków

Harmonogram naboru wniosków opracowywany jest przez Instytucję Zarządzającą RPO-L2020, która ma obowiązek ustawy do publikowania do 30 listopada każdego roku harmonogramu naboru wniosków w trybie konkursowym na przyszły rok. Każda zmiana dokumentu obliguje IZ RPO-L2020 do niezwłocznego zamieszczania uaktualnionej wersji na *Portal Funduszy Europejskich* i swojej stronie internetowej²⁷. Harmonogram może być zmieniany najpóźniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem danego naboru wniosków. Wszelkie zmiany związane z harmonogramem zamieszczane są na stronie internetowej Programu. Ponadto ogłoszenie o naborze publikowane jest także na stronie www.rpo.lubuskie.pl oraz na *Portal Funduszy Europejskich* najpóźniej na 30 dni przed rozpoczęciem naboru wniosków. Informacja o tym, że zostały ogłoszone nabory wniosków przekazywana jest również m.in. za pośrednictwem prasy. Harmonogram naboru wniosków w RPO-L2020 na rok 2015 został przyjęty uchwałą nr 35/353/15 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 12 maja 2015 r. Harmonogram na rok 2016 został podany do publicznej wiadomości 26 listopada 2015 r., w ramach, którego przewidziano 43 konkursy. W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Województwa Lubuskiego podjął uchwałę zmieniającą harmonogram, która przewiduje dodatkowy konkurs w ramach Działania 4.3.

Harmonogram naboru i oceny projektów budzi pewne zastrzeżenia beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, choć należy zastrzec, że zdania są w tym względzie rozłożone w miarę równomiernie. Z jednej strony 38% respondentów uważa, że terminy ogłaszania naboru wniosków nie są dostosowane do możliwości potencjalnych wnioskodawców. Oznacza to, że dla blisko 40% potencjalnych beneficjentów terminy te kolidują z innymi działaniami tych podmiotów. Może mieć to istotny wpływ na niską jakość przygotowanego wniosku bądź wręcz prowadzić do rezygnacji ze składania wniosku o dofinansowanie. Z drugiej strony jednak taki sam odsetek respondentów uważa, że terminy ogłaszania naborów wniosków są dla nich odpowiednie. 75% przedstawicieli organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych, 43,3% przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i tylko 33,8% przedstawicieli służb publicznych innych niż administracja jest zdania, że terminy te są dopasowane do możliwości podmiotu aplikującego. Przedstawiciele tej ostatniej grupy respondentów w większości uważają, że terminy ogłaszania naboru wniosków nie są dopasowane do ich możliwości (41,5%), zdanie to popiera 30% przedstawicieli JST i 25% przedstawicieli organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych. W większym stopniu terminy te odpowiadają podmiotom aplikującym pozakonkursowo (46,1%) niż tym biorącym udział w konkursach (29,2%). Wg 50% nieskutecznie aplikujących terminy ogłoszenia naborów wniosków są niedopasowane do ich potrzeb, co może być skutkiem ich niepowodzenia w procesie oceny wniosków. Potencjalni beneficjenci w 31,2% uważają, że te terminy są dopasowane, ale nieco więcej (39,6%) uważa, że są niedopasowane. Wśród beneficjentów dominuje opinia, że terminy te są

²⁷ Ust. z dn. 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, art. 47

dopasowane do ich możliwości (47,6%). Z kolei spośród wnioskodawców 27,2% uważa, że terminy ogłaszania naborów nie są dostosowane do ich możliwości.

Ponad 40% respondentów uważa, że terminy ogłaszania naborów wniosków są przekazywane do informacji publicznej zbyt późno, a odmiennego zdania jest jedynie niespełna 33,3% spośród nich. Pewien odsetek beneficjentów i potencjalnych beneficjentów wskazujących na tę niedogodność może mieć trudności z przygotowaniem wniosku i jego złożeniem z powodu zbyt późnej w ich odczuciu informacji o takiej możliwości.

Mimo, że harmonogram naboru wniosków na cały rok jest ogłaszany do 30 listopada roku poprzedniego, wnioskodawcy są zdania, że jest to dla nich zbyt późno. Biorąc jednak pod uwagę postawę wnioskodawców i ich niewystarczającą wiedzę o działaniach podejmowanych przez IZ RPO-L2020 w celu uproszczenia aplikowania o środki w ramach Programu (szkolenia, dokumenty itp.), można przypuszczać, że wnioskodawcy zbyt późno zaczynają interesować się konkursami. Odpowiedzialność za swoje niedopatrzenia i opóźnienia usiłują jednak przerzucić na instytucje realizujące RPO-L2020. Problem oceny terminów upubliczniania informacji o naborze wniosków jako zbyt późnej w opinii części respondentów może zatem wynikać z innych powodów, takich jak brak orientacji wnioskodawców w obowiązujących zasadach. Należy podjąć działania ukierunkowane na efektywniejsze dotarcie z informacjami o naborach do potencjalnych beneficjentów, np. poprzez rozszerzenie akcji informacyjnej w mediach regionalnych i lokalnych (prasa, radio, portale/strony internetowe, także wersje elektroniczne prasy i radia), publikowanie ogłoszeń przy artykułach/audycjach kierowanych do specyficznej grupy odbiorców będącej jednocześnie potencjalnymi beneficjentami konkursu.

Opinia, że terminy ogłaszania naborów są podawane do publicznej wiadomości zbyt późno dominuje wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (43,3%) oraz służb publicznych innych niż administracja (43,1%). Odmiennego zdania są przedstawiciele organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych, spośród których 75% uważa, że terminy te nie są ogłaszane zbyt późno. Ta odmienność opinii wynika ze specyfiki wnioskodawców - aplikowanie w ramach RPO-L2020 w ramach JST i służb publicznych jest dla ich pracowników dodatkowym zadaniem, realizowanym poza licznymi zadaniami własnymi. Można przypuszczać, że przedstawiciele organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych są mniej obciążeni zadaniami własnymi i bardziej skupieni na uzyskaniu dofinansowania na działania, poprzez które chcą wspierać społeczeństwo. Ponadto przedstawiciele NGO/związków wyznaniowych są bardziej skupieni na pozyskiwaniu środków na swoją działalność, więc poświęcają temu zagadnieniu więcej czasu i uważniej śledzą ogłoszenia o naborach.

Tylko niespełna połowa respondentów badania CATI twierdzi, że czas na złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach RPO-L2020 jest odpowiednio długi. Niemal 30% z nich uważa go jednak za zbyt krótki. Mimo, iż blisko połowa uczestniczących w badaniu beneficjentów i potencjalnych beneficjentów uważa, iż mają odpowiednią ilość czasu na złożenie wniosku. Opinia, że czas na złożenie wniosków jest

wystarczająco długi dominuje przede wszystkim wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych/ związków wyznaniowych (75,0%), ale uważa tak też ponad połowa (53,3%) przedstawicieli JST. Wśród przedstawicieli służb publicznych innych niż administracja tego zdania jest 41,5%, ale w tej grupie pojawia się najwięcej odmiennych opinii (32,3%). Przedstawiciele podmiotów aplikujących poza konkursami są zdania, że czasu na złożenie wniosku jest odpowiednio dużo (55,8%). Natomiast w ramach ogłaszanych konkursów zgadza się z tą opinią 35,4% badanych. Taki sam odsetek spośród nich jest odmiennego zdania. O tym, że czas na złożenie wniosku jest odpowiednio długi jest przekonanych 54,8% beneficjentów oraz 60,0% nieskutecznie aplikujących. Najbardziej sceptyczni w tej kwestii są potencjalni beneficjenci, spośród których tylko w 35,4% zgadzają się z tą opinią. Spośród wnioskodawców 44,4% uważa, że założony czas na złożenie wniosku jest odpowiednio długi, a 34,1% jest przeciwnego zdania.

Terminy składania wniosków odpowiadały możliwościom 43% uczestników badania CATI, co oznacza, że terminy te pozwalały na opracowanie wniosku i jego terminowe złożenie. Jednak blisko 30% spośród badanych wyraziło odmienną opinię. Najczęściej byli to przedstawiciele służb publicznych innych niż administracja (32,3%), rzadziej przedstawiciele JST (23,3%).

Natomiast wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych nie pojawiła się ani jedna taka opinia.

Założone w harmonogramie terminy składania wniosków są dopasowane do możliwości 50,0% beneficjentów oraz nieskutecznie aplikujących i 35,4% potencjalnych beneficjentów. Grupa potencjalnych beneficjentów najczęściej opowiadała się za brakiem dopasowania tych terminów do ich możliwości (35,4%). Mogło mieć to istotny wpływ na niepodjęcie przez te podmioty starań o uzyskanie dofinansowania w ramach RPO-L2020. Spośród wnioskodawców 44,4% uważa, że termin składania wniosków jest dostosowany do ich możliwości, odmienną opinię natomiast posiada 35,2% respondentów.

Tabela 3 Ocena harmonogramu naboru i oceny wniosków wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Stwierdzenie	Odpowiedzi pozytywne	Odpowiedzi neutralne	Odpowiedzi negatywne
Terminy ogłaszania naboru wniosków są dostosowane do naszych możliwości	38%	24%	38%
Terminy ogłoszenia naboru wniosków są ogłaszane za późno	43%	25%	32%
Czas na złożenie wniosku jest odpowiednio długi	46%	26%	28%
Terminy składania wniosków są dostosowane do naszych możliwości	43%	28%	29%

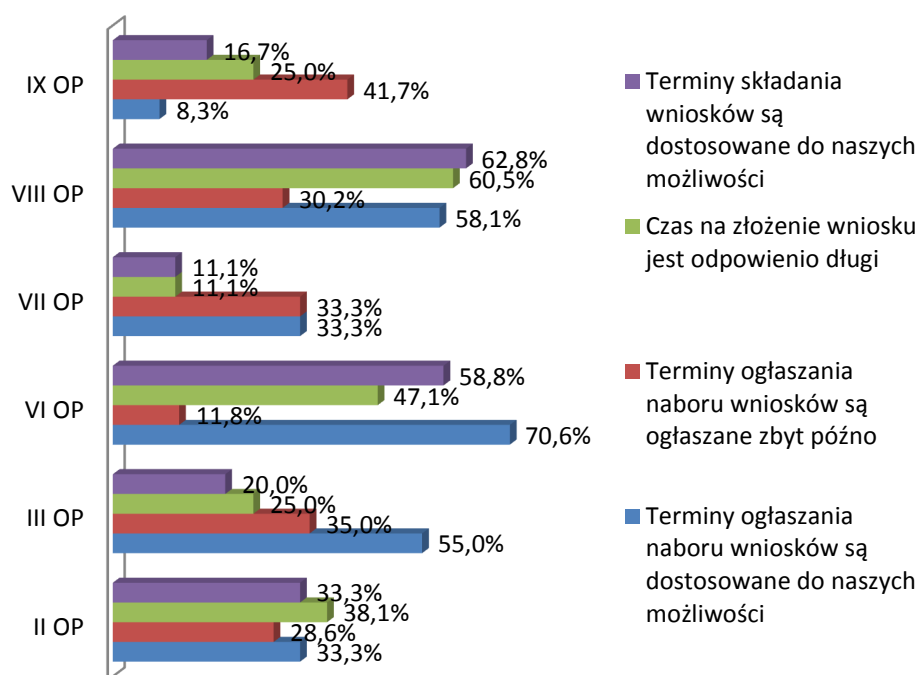
Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Tabela 4 Ocena harmonogramu naboru i oceny wniosków wg wnioskodawców RPO-L2020

Stwierdzenie	Odpowiedzi pozytywne	Odpowiedzi neutralne	Odpowiedzi negatywne
Terminy ogłaszania naboru wniosków są dostosowane do naszych możliwości	48,9%	23,9%	27,2%
Terminy ogłoszenia naboru wniosków są ogłaszane za późno	29,5%	30,7%	39,8%
Czas na złożenie wniosku jest odpowiednio długi	44,4%	21,5%	34,1%
Terminy składania wniosków są dostosowane do naszych możliwości	44,4%	20,4%	35,2%

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Wykres 14. Ocena harmonogramu naboru i oceny wniosków wg Osi Priorytetowych, w których aplikowali beneficjenci²⁸

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

O dostosowaniu terminów składania wniosków do możliwości potencjalnych beneficjentów są przekonani przede wszystkim aplikujący w ramach VI i VIII Osi Priorytetowej. W pozostałych OP odsetek potwierdzających tę opinię jest dużo niższy.

²⁸ W analizie uwzględniono jedynie te Osi Priorytetowe w ramach, których wzięło udział w badaniu co najmniej 9 respondentów.

Najmniej osób potwierdzających tę opinię jest wśród reprezentantów VII Osi Priorytetowej.

Tendencja ta powtarza się w odniesieniu do oceny czasu na złożenie wniosku jako odpowiedniego. Opinię o tym, że terminy ogłaszania naborów wniosków są podawane do publicznej informacji zbyt późno, wypowiadają przede wszystkim przedstawiciele IX Osi Priorytetowej. Najrzadziej zaś uważają tak aplikujący w ramach II Osi Priorytetowej.

Terminy ogłaszania naboru wniosków są dostosowane do możliwości aplikujących w opinii przedstawicieli III, VI i VIII Osi Priorytetowej. W przypadku II i VII uważa tak 33% respondentów. Najmniejszy odsetek zgadzających się z tym twierdzeniem składało wnioski w ramach IX Osi Priorytetowej.

Ponad połowa (51,9%) respondentów badania CATI uważa, że nie ma potrzeby wprowadzania zmian w przyjętym harmonogramie konkursów. Pozostali uważają, że należałoby:

- dopasować terminy naboru wniosków do specyfiki pracy potencjalnych beneficjentów - 51,4%,
- wydłużyć termin składania wniosków - 48,6%.

Również większość (63,6%) wnioskodawców nie dostrzega potrzeby dokonywania zmian w ramach harmonogramów konkursów. Pozostali wskazują na potrzebę wprowadzenia następujących udoskonaleń:

- wydłużenie terminów składania wniosków - 50,0%,
- dopasowanie terminów naboru wniosków do specyfiki pracy potencjalnych beneficjentów - 50,0%.

Przyjęty harmonogram naboru wniosków w trybie konkursowym oraz ich rozliczania w wielu przypadkach sprawia trudności wynikające z nakładających się na siebie działań. Podmioty, które realizowały wcześniej projekty musiały w tym samym czasie rozliczać projekty zakończone i przygotowywać nowe wnioski. Skutkiem takiego nałożenia się na siebie obowiązków był brak czasu na szczegółowe zapoznanie się z dokumentacją, co przekłada się często na niedopracowanie wniosku lub rozbieżną interpretację wymogów.

Wnioskodawcy zwracają uwagę, że harmonogram naboru wniosków nie zawsze spełnia ich oczekiwania pod względem okresu na złożenie wniosku i założonych terminów. Jednak analiza harmonogramu i dokumentów regulujących jego funkcjonowanie pokazuje, że terminy te nie są krótkie. Problemem jest więc brak ich znajomości lub zbyt późne zorientowanie się wnioskodawców w obowiązującym terminarzu. Ponadto ogłoszenie o naborze publikowane jest wcześniej, niż rozpoczyna się nabór i wnioskodawcy mogą wykorzystać ten czas na opracowanie wniosków aplikacyjnych. W celu zminimalizowania tego typu sytuacji warto zintensyfikować działania informacyjne ukierunkowane na dotarcie z informacją o naborze wniosków do potencjalnych beneficjentów RPO-L2020, np. poprzez ogłoszenia medialne, także

w mediach branżowych, plakaty/ulotki w miejscach, z których korzystają potencjalni beneficjenci.

Przedstawiciele IZ RPO-L2020 wskazują na wiele trudności związanych z harmonogramem naboru, który ulega modyfikacjom. Jednak jego modyfikowanie nie jest możliwe na bieżąco, tzn. w trakcie, gdy pojawiają się przesłanki do jego zmiany. Zmiany są możliwe jedynie w terminie 3 miesięcy przed rozpoczęciem naboru wniosków. Efektem tych reguł są m.in. unieważnienia konkursów, gdy nie wpłynęły na nie żadne wnioski.

Przeprowadzona analiza dokumentacji programowej i harmonogramów wykazała, że zaplanowane dotychczas nabory wniosków uwzględniają te obszary wsparcia, w których pozwala na to sytuacja prawna. Wniosek ten potwierdzają także przedstawiciele IZ RPO-L2020 uczestniczący w badaniu.

Ocena konstrukcji wniosku wraz z załącznikami

Wzór wniosku obowiązującego w ramach RPO-L2020 ulega ciągłym przeobrażeniom w celu jego udoskonalenia i dopasowania do potrzeb osób składających wnioski oraz osób ten wniosek oceniających.

Obecnie wniosek zawiera minimalną niezbędną ilość informacji i jest wypadkową elementów z poprzednich perspektyw finansowych. Zgromadzone doświadczenia pozwoliły na dopracowanie wniosku, aby był jak najbardziej przyjazny wnioskodawcom, oceniającym i ekspertom. Wniosek jest tak skonstruowany, aby nie dublować pewnych informacji.

Analiza wniosków potwierdziła, że zawiera on wszelkie niezbędne informacje umożliwiające jego ocenę pod kątem przyjętych przez IZ RPO-L2020 i zatwierdzonych przez KM RPO-L2020 kryteriów wyboru.

Eksperti oceniający wnioski w ramach EFRR pod względem merytorycznym zwracają uwagę na brak zgodności pomiędzy wnioskiem a kartą oceny, którą są zobowiązani wypełnić. Rozbieżności te powodują konieczność wykonywania zbędnych czynności polegających na poszukiwaniu potrzebnych informacji w całym wniosku. Zwiększa to czas przeznaczony na ocenę.

W ramach przyjętego wzoru wniosku nie należy wprowadzać żadnych zmian, gdyż obecna forma pozwala na zawarcie wszystkich niezbędnych danych i informacji umożliwiających ocenę projektu. Wniosek zawiera elementy dotyczące wprost realizacji przyjętych wskaźników oraz elementy umożliwiające identyfikację fragmentów wniosku odnoszących się do poszczególnych kryteriów. Pozwala to na prowadzenie efektywnej oceny wniosków, a w rezultacie wyselekcjonowanie najlepszych projektów.

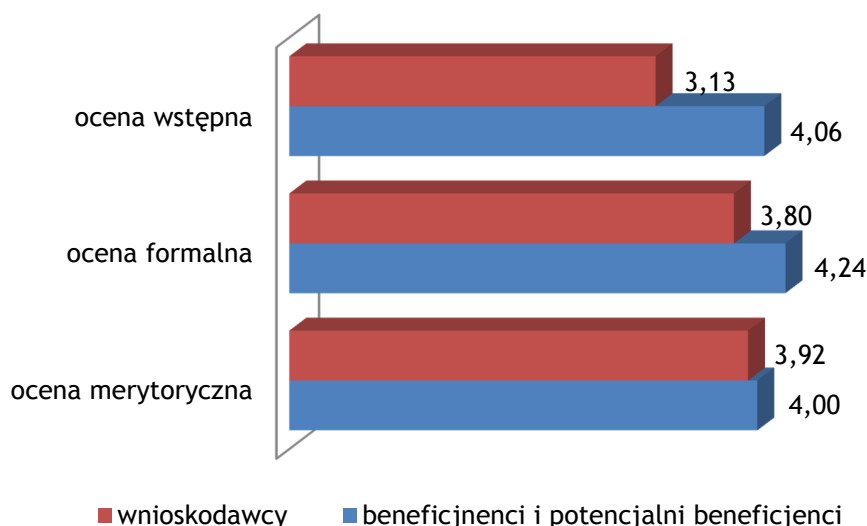
Ocena sposobu weryfikacji wniosków na poszczególnych etapach procedury weryfikacji

Sposób przyznawania oceny był oceniany przez beneficjentów i potencjalnych beneficjentów w kontekście jego obiektywności, z rozróżnieniem na poszczególne etapy oceny: weryfikację wstępną, ocenę formalną i merytoryczną.

Respondenci wysoko oceniają obiektywność oceny wniosków na poszczególnych etapach. Wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów najwyżej oceniana jest obiektywność oceny formalnej projektu. Wśród wnioskodawców za najbardziej obiektywną uznano ocenę wstępną. Najniżej zaś w obu grupach oceniana jest obiektywność oceny merytorycznej.

Wnioskodawcy oceniają niżej obiektywność każdego z etapu oceny niż beneficjenci i potencjalni beneficjenci.

Wykres 15 Ocena obiektywności sposobu przyznawania oceny wniosków wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100) oraz CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

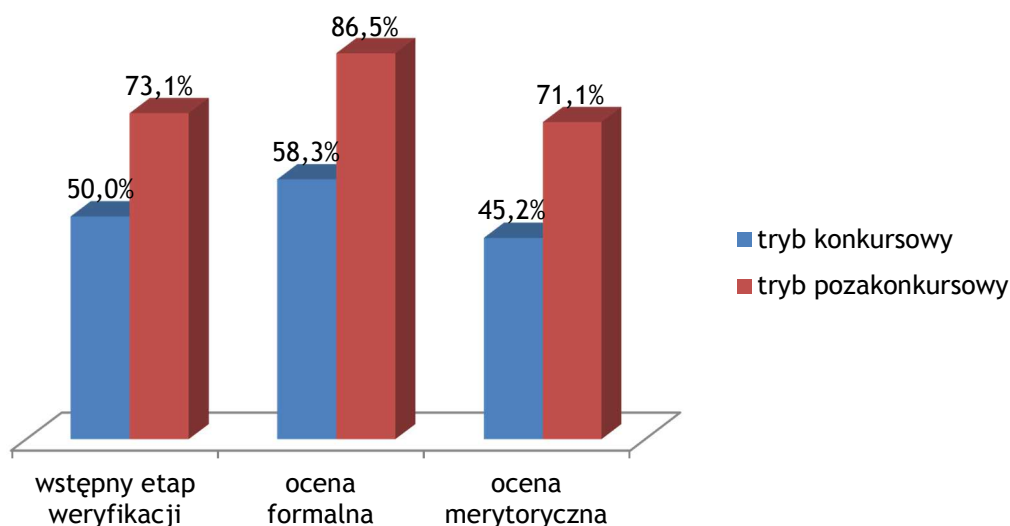
Za obiektywny wstępny etap weryfikacji uważa 62% beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, nie pojawia się ani jeden głos, że ten etap oceny jest zdecydowanie nieobiektywny. Wśród wnioskodawców tego zdania jest 76,2% badanych.

Etap oceny formalnej za obiektywny uważa 73% badanych beneficjentów i potencjalnych beneficjentów oraz 72,7% wnioskodawców. Najmniejszy odsetek beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, ale wciąż wysoki, uważa za obiektywny etap oceny merytorycznej - 56%. Wśród wnioskodawców odsetek ten wynosi jedynie 39,8%.

Ocena merytoryczna budzi największe wątpliwości w zakresie obiektywizmu. Wpływ ma na to fakt, że w ramach tej oceny eksperci opierają się na kryteriach, które nie są tak sztywne i łatwe do zweryfikowania, jak w najwyższej cenionej za obiektywność ocenie formalnej. Na etapie oceny merytorycznej zachodzi większe prawdopodobieństwo odmiennej interpretacji zapisów kryteriów oraz subiektywizmu w podejściu osób oceniających.

Istnieje zależność pomiędzy trybem składania wniosku, a oceną obiektywności poszczególnych etapów jego oceny. Podmioty aplikujące o dofinansowanie w trybie pozakonkursowym w większym stopniu oceniają kolejne etapy oceny jako obiektywne, niż podmioty składające wnioski w trybie konkursowym.

Wykres 16 Pozytywna ocena obiektywności sposobu przyznawania oceny na różnych etapach oceniania wniosków wg podmiotów aplikujących w trybie konkursowym i pozakonkursowym

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

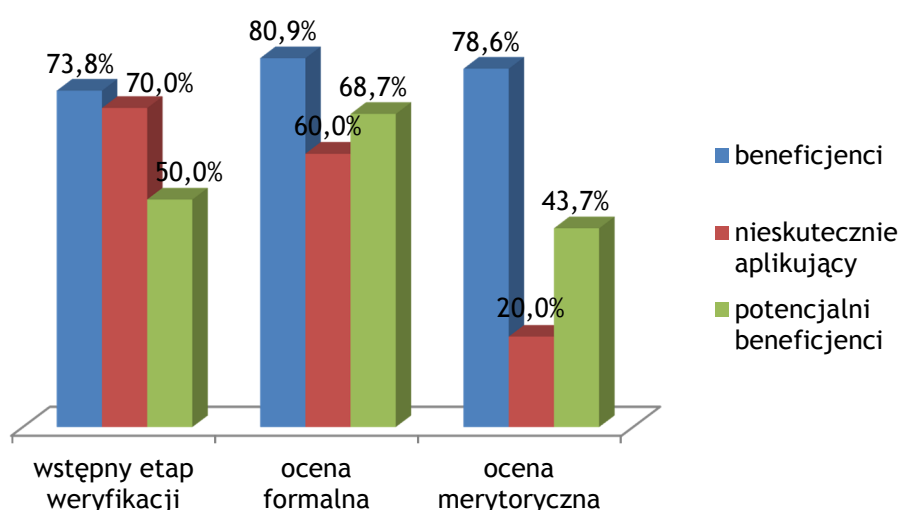
Zdecydowanie większy odsetek podmiotów aplikujących pozakonkursowo jest skłonnych ocenić poszczególne etapy weryfikacji wniosków jako obiektywne. W przypadku wszystkich etapów weryfikacji aplikacji podmioty składające wniosek w trybie pozakonkursowym w niemal trzech czwartych oceniały je jako obiektywne, a w przypadku oceny formalnej było to niemal 90% respondentów.

Słabiej wypada ocena obiektywności wśród podmiotów wnioskujących w trybie konkursowym, która wyłącznie w przypadku oceny formalnej osiąga ponad połowę wskazań. W przypadku opiniowania oceny merytorycznej jej obiektywizm dostrzega niespełna połowa respondentów z tej grupy badawczej. Oznacza to, że wśród podmiotów, których wnioski o dofinansowanie muszą zmierzyć się z innymi wnioskami

w oparciu o wskazane kryteria, podmioty aplikujące dostrzegają na tym etapie dużą dozę subiektywizmu oceniających, który może wpływać negatywnie na powodzenie ich przedsięwzięcia, a więc przyjęcia ich wniosku do realizacji.

Wstępny etap weryfikacji za obiektywny uważają częściej beneficjenci oraz nieskutecznie aplikujący niż potencjalni beneficjenci. Ocenę formalną jako obiektywną uznaje natomiast zdecydowana większość beneficjentów, nieco mniej potencjalnych beneficjentów oraz nieskutecznie aplikujących. W przypadku zaś oceny merytorycznej jej obiektywność dostrzega niemal 80% beneficjentów, ale w przypadku pozostały grup badawczych jest ona niska, a nawet bardzo niska (nieskutecznie aplikujący).

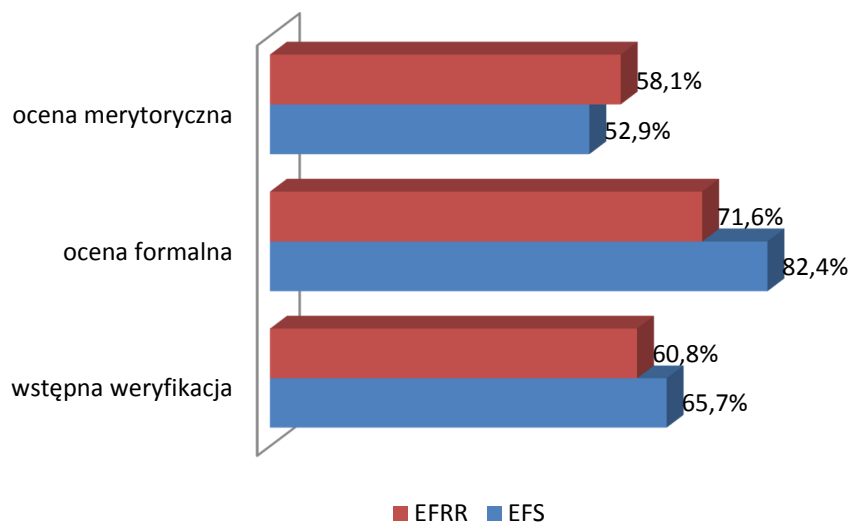
Wykres 17 Pozytywna ocena obiektywności sposobu przyznawania oceny na różnych etapach oceniania wniosków wg beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i nieskutecznie aplikujących w ramach RPO -L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Ocena merytoryczna jest jednym z czynników, które budzą wśród potencjalnych beneficjentów i nieskutecznie aplikujących najwięcej zastrzeżeń, włącznie z brakiem obiektywizmu ekspertów oceniających wnioski. Jednak niska ocena obiektywizmu tego etapu weryfikacji wniosków aplikacyjnych nie oznacza, że podmioty te uznają ją za jednoznacznie nieobiektywną, gdyż znaczna część odpowiedzi wskazuje na niepewność respondentów w tym zakresie (odpowiedzi *ani obiektywna, ani nieobiektywna* lub *trudno powiedzieć*). Częściej skłonne są pozytywnie oceniać etap weryfikacji podmioty, które pozytywnie ten etap przeszły niż te, które do tego etapu nie dotarły lub na tym etapie utraciły szansę na realizację swojego projektu.

Wykres 18. Ocena obiektywizmu poszczególnych etapów oceny wniosków aplikacyjnych w ujęciu źródła finansowania

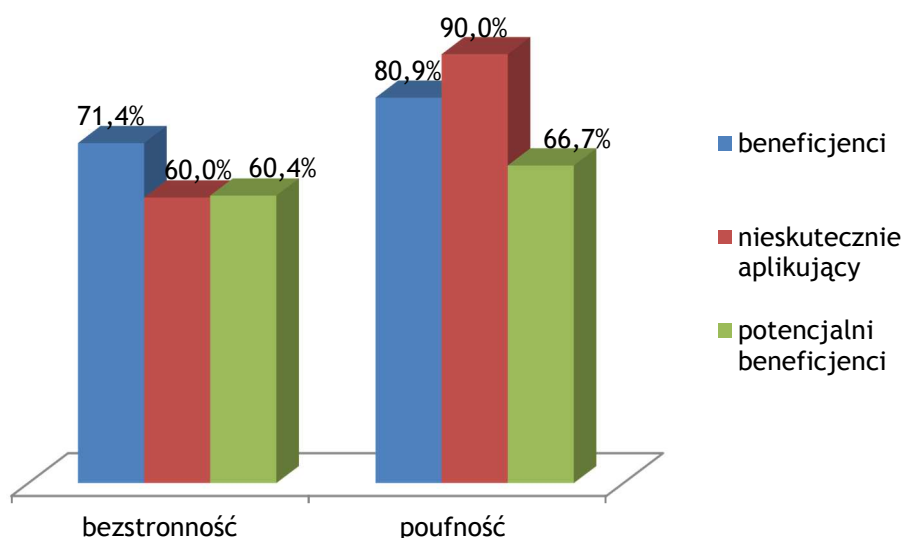
Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Podmioty aplikujące w ramach Osi Priorytetowych objętych finansowaniem z EFS wyżej oceniają obiektywizm wstępnego etapu weryfikacji wniosków oraz oceny formalnej, niż wnioskujący o wnioski z EFRR. Odmienna tendencja pojawia się w odniesieniu do oceny merytorycznej - składający wnioski w ramach Osi finansowanych ze środków EFRR wyżej cenią obiektywizm tego etapu weryfikacji niż ci chcący skorzystać z finansowania EFS. Należy jednak podkreślić, że różnice pomiędzy poszczególnymi rodzajami respondentów nie są znaczne. Wyższa nota dla oceny merytorycznej ze strony aplikujących o środki EFRR może świadczyć o większym zaufaniu wobec zewnętrznych ekspertów, którzy dokonują tej oceny.

Beneficjenci i potencjalni beneficjenci dobrze oceniają system wyboru projektów pod względem jego bezstronności (decyzja podejmowana na podstawie obiektywnych kryteriów, a nie osobistych przekonań, uprzedzeń, preferencji lub w wyniku wpływu innych osób) i poufności (tajność). W zakresie bezstronności respondenci przyznali mu 4,12 punktu w 5-stopniowej skali, a w zakresie poufności 4,35 punktu w tej skali. Wnioskodawcy ocenili system pod względem tych cech nieco niżej - bezstronność 3,22 pkt, a poufność 3,64 pkt.

System wyboru projektów za bezstronny uważa 65,0% uczestników badania CATI i 46,6% badanych techniką CAWI, a za poufny odpowiednio 75,0% i 59,0%.

Wykres 19 Ocena systemu wyboru projektów pod względem bezstronności i poufności wg beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i nieskutecznie aplikujących w ramach RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

System wyboru projektów za bezstronny w największej mierze uważają beneficjenci, jednak pozostałe grupy respondentów również relatywnie często przypisywali mu tę cechę. Jeszcze częściej uczestnicy badania wskazywali na fakt, że system ten jest poufny. Zarówno poufność, jak i bezstronność jest bardzo wysoko ceniona przez podmioty aplikujące bądź chcące aplikować w ramach RPO-L2020. Opracowany system wyboru projektów spełnia ich oczekiwania w tym zakresie w bardzo wysokim stopniu.

Bezstronność i obiektywność procedury oceny projektów wynika z systemu przekazywania projektów do oceny ekspertom. Eksperti nie mają wpływu na to, jaki projekt będą oceniali. O przyznaniu wniosku decyduje losowanie. Bezstronność jest ponadto zapewniana poprzez konieczność podpisania stosownego oświadczenia. Przyjęty system doskonale się sprawdza, o czym świadczy wysoka ocena ze strony wnioskodawców i beneficjentów. Należy go zatem kontynuować w dalszych działaniach związanych z realizacją RPO-L2020.

Odnosząc się do zagadnienia czasu przeznaczanego na ocenę wniosków należy określić go jako optymalny. Wynika to z faktu, że okres oceny dostosowany jest do wymogów programowych, ale także do przyjętego systemu weryfikacji wniosków. Wnioskodawcy w większości także uznają ten czas za optymalny, chociaż pojawiają się opinie świadczące o zbyt długim jej trwaniu. Sam system oceny projektów (zarówno

w ramach EFS - też WUP, EFRR - w tym WFOŚiGW oraz w formule ZIT) zakłada sprawną ocenę wniosków i przekazywanie ich pomiędzy poszczególnymi podmiotami ją realizującymi. Określona w instrukcjach wykonawczych droga oceny wniosku gwarantuje, że zostaną one zweryfikowane zgodnie z przyjętymi zasadami, w możliwie najkrótszym czasie. Sam proces oceny musi być jednak odpowiednio długi, aby umożliwić osobom oceniającym trafną i szczegółową weryfikację, pozwalającą na wytypowanie najlepszych projektów, tj. w największym stopniu realizujących cele RPO-L2020. IZ RPO-L2020 podjęła działania mające skrócić proces oceny w ramach EFRR poprzez połączenie etapy wstępnej weryfikacji z oceną formalną. Jest to słuszny kierunek zmian, jednak obecna procedura nie pozwala na inne tego typu zmiany. Nie rekomenduje się wprowadzania dodatkowych zmian w tym zakresie, ze względu na potrzebę zachowania jakości i efektywności oceny. O tym, że cechy te są elementem oceny świadczy niewielki odsetek złożonych protestów i odwołań.

Ocena Lokalnego Systemu Informatycznego

Lokalny System Informatyczny (LSI2020) umożliwia wypełnianie wniosku aplikacyjnego w ramach RPO-L2020. Założenie konta na LSI2020 jest bezpłatne i konieczne do złożenia wniosku aplikacyjnego w formie elektronicznej. System jest dostępny dla użytkowników przez całą dobę siedem dni w tygodniu. LSI2020 to rozwiązanie wspierające proces przygotowania, składania oraz obsługi wniosków o dofinansowanie projektów w ramach RPO-L2020. Skorzystało z niego 52% uczestników badania CATI. W tym 78,6% spośród uczestniczących w badaniu beneficjentów, 80,0% nieskutecznie wnioskujących oraz 22,9% potencjalnych beneficjentów. Wśród wnioskodawców używało go 89,8% uczestniczących w badaniu. Taki wynik jest o tyle zaskakujący, że nie ma innej możliwości aplikowania o środki w ramach RPO niż poprzez system LSI2020. Każdy zatem z beneficjentów, potencjalnych beneficjentów oraz wnioskodawców powinien z tego systemu korzystać. Wytłumaczeniem może być fakt, że w przypadku części respondentów złożenie wniosku następowało poprzez podmiot zewnętrzny, który przygotowywał dokumentację, a sami respondenci zwyczajnie nie mieli wiedzy na temat tego mechanizmu.

Jedynie 34,6% beneficjentów i potencjalnych beneficjentów korzystających z LSI2020 napotkało w trakcie korzystania z niego na trudności. Najczęściej występującą trudnością było zawieszanie się systemu - 61,1% wskazań respondentów. Wśród innych trudności wskazywano na²⁹:

- trudności z odnalezieniem właściwych informacji/funkcjonalności w systemie - 44,7%,
- trudności w poruszaniu się po systemie - brak lub źle zorganizowana nawigacja pomiędzy kolejnymi krokami wypełniania wniosku - 31,6%,
- brak kompatybilności z przeglądarką internetową - 21,1%,
- trudności z zalogowaniem się - 21,1%,
- częste awarie LSI2020 - 18,4%.

²⁹ Procenty nie sumują się do 100, gdyż respondenci mieli możliwość wielokrotnej odpowiedzi.

Wśród wnioskodawców z problemami w użytkowaniu systemu zetknięto się 48,1% respondentów. Za największe trudności uznano:

- trudności z odnalezieniem właściwych informacji/funkcjonalności w systemie - 44,7%,
- zawieszanie się systemu - 36,8%,
- trudności w poruszaniu się po systemie - brak lub źle zorganizowana nawigacja pomiędzy kolejnymi krokami wypełniania wniosku - 31,6%,
- brak kompatybilności z przeglądarką internetową - 21,1%,
- trudności z zalogowaniem się - 21,1%,
- częste awarie LSI2020 - 18,4%.

Trudnością, z jaką spotykają się osoby korzystające z LSI2020 jest konieczność odniesienia się do wszystkich wskaźników przyjętych w ramach RPO-L2020, a nie wyłącznie do tych odnoszących się do Działania, w ramach którego aplikują o dofinansowanie. Generuje to wg respondentów dodatkową pracę i może prowadzić do błędów. Rozwiązaniem ułatwiającym korzystanie z LSI2020 byłoby opracowanie rozwijanej listy wskaźników dopasowanej do każdego Działania. Prezentowana tu opinia respondentów nieco kłóci się z rzeczywistym sposobem funkcjonowania systemu, gdyż w rzeczywistości wskaźnikami w systemie są wyłącznie te przyporządkowane do odpowiedniego priorytetu inwestycyjnego, w ramach którego jest wypełniany wniosek.

Pojawiają się również stricte techniczne zarzuty do LSI2020 wiążące się z niedogodnością pracy w zbyt dużych oknach dialogowych z bardzo ograniczoną widocznością tekstu i związana z tym konieczność każdorazowego wydruku wniosku w celu sprawdzenia poprawności uzupełnionych/poprawionych danych. Generuje to dodatkową pracę oraz dodatkowe koszty. Problemem dla Beneficjentów są ich przyzwyczajenia z pracy w profesjonalnych edytorach tekstów, niestety nie ma możliwości przeniesienia ich funkcjonalności oraz cech wizualnych do okien systemu.

Problemem jest również ograniczona liczba znaków, którą może posiadać wniosek. Prowadzi to do konieczności selekcji informacji, które mają być w nim zawarte w taki sposób, aby zmieścić się w limicie znaków. Często stosowane są różne skróty, które nie zawsze są łatwe do interpretacji przez osobę oceniającą. Trzeba jednak wyraźnie podkreślić, że ograniczenia w liczbie znaków możliwych do wpisania wynikają z instrukcji wypełnienia wniosku, system jest tylko i wyłącznie jej dokładnym odwzorowaniem.

Przedstawiciele IZ RPO-L2020 oceniają LSI2020 jako dobrze funkcjonujący system, który wciąż jest udoskonalany, jednak zdają sobie sprawę z pewnych niedociągnięć i trudności, które mogą napotkać wnioskodawcy. W związku z tym podchodzą elastycznie do sytuacji, gdy System dotknie awaria, która nie pozwoli na złożenie wniosku. Wówczas wnioskodawcy mogą liczyć na propozycję innych rozwiązań.

Podsumowując trzeba zwrócić uwagę, że pomimo pojawiających się zastrzeżeń co do funkcjonowania LSI2020 można go uznać za system przejrzysty i intuicyjny. Odnosząc się do doświadczeń użytkowników LSI2020 nie można go jednak uznać za system bezawaryjny, gdyż uczestnicy badania wskazywali w znaczącym odsetku na problemy z zawieszaniem się systemu i awariami. Jednak IZ RPO-L2020 reaguje na bieżąco na pojawiające się problemy i należy przypuszczać, że z biegiem czasu LSI2020 stanie się systemem w pełni nieawaryjnym i przyjaznym użytkownikom.

Wykonanie zobowiązań wynikających z Ram Wykonania

Efektywność RPO-L2020 mierzona będzie w oparciu o wybrane wskaźniki stanowiące Ramy Wykonania. Są one głównym instrumentem monitorowania postępu finansowego oraz produktów i rezultatów Programu. IZ RPO-L2020 zobligowana jest do bieżącego monitorowania realizacji wartości dla ram wykonania i reagowania na zjawiska, które mogą mieć wpływ na realizację założonych wartości, a także dokonywania odpowiednich korekt po przeprowadzeniu stosownych analiz.

Ramy wykonania są opracowywane z uwzględnieniem mechanizmów i zaleceń horyzontalnych, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu spójności z innymi programami operacyjnymi. W trakcie negocjacji z Komisją Europejską został określony poziom, na jakim powinny zostać osiągnięte wskaźniki, aby Instytucja Zarządzająca utrzymała pełną alokację zawierającą specjalnie wydzielone środki, tzw. rezerwę wykonania³⁰. Dla wskaźników w ramach wykonania zostały określone cele pośrednie dla 2018 r. i cele końcowe dla 2023 r. W zależności od stopnia realizacji założonych wartości docelowych, cele poszczególnych osi priorytetowych zostaną określone jako osiągnięte lub takie, które poniosły poważne niepowodzenie w wykonaniu celów.

W każdym programie, także w RPO-L2020 wyodrębniona została rezerwa wykonania w wysokości 6% jego całkowitej alokacji dla każdego funduszu. Na poziomie każdej osi priorytetowej rezerwa powinna wynosić pomiędzy 5%-7% wartości dofinansowania UE³¹. Wyjątkiem jest Oś Priorytetowa poświęcona pomocy technicznej (w ramach RPO-L2020 jest to X Oś Priorytetowa). W związku z koniecznością zachowania 6% udział rezerw należy w pozostałych osiach zwiększyć rezerwę - dotyczy to osi finansowanych tak, jak X OP ze środków EFS, jednak w taki sposób, aby nie przekroczyć 7% dla żadnej z tych osi. Relokacja rezerw nastąpi w 2019 r. Podczas przeglądu wyników rezerwy wykonania z osi/priorytetów, które odnotowały niepowodzenie w osiągnięciu celów

³⁰ Rezerwa wykonania są to środki przyznane każdemu programowi operacyjnemu, ale utrzymanie których zależy od efektywności wdrażanego programu, mierzonej za pomocą wskaźników.

³¹ Umowa Partnerstwa, s. 192

pośrednich, stworzona zostanie pula środków na poziomie krajowym. Zgodnie z Umową Partnerstwa, do mierzenia efektów interwencji na poziomie projektów stosuje się, adekwatne do zakresu i celu projektów, wskaźniki kluczowe, określone na poziomie krajowym, pochodzące z WLWK. Wśród których wyróżnia się³²:

- wskaźniki kluczowe produktu - wskaźniki określone na poziomie projektu, powiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie,
- wskaźniki kluczowe rezultatu bezpośredniego - wskaźniki określone na poziomie projektu, odnoszące się do bezpośrednich efektów projektu, których realizacja jest wynikiem projektu, ale mogą mieć na nią wpływ także inne zewnętrzne czynniki; niepowiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie.

Wartość bazowa wskaźników kluczowych produktu i rezultatu bezpośredniego określonych przez KE oraz WLWK wynosi zero w ramach EFRR.³³

Na potrzeby ram i rezerwy wykonania danej osi priorytetowej wskazano wskaźnik finansowy i wskaźnik produktu. Aby określić wskaźnik finansowy ustalono cel pośredni i cel końcowy dla całkowitych kosztów kwalifikowalnych certyfikowanych wprowadzonych do systemu rachunkowości instytucji certyfikującej i certyfikowanych. Wartości dla celu pośredniego i końcowego zostały ustanowione przez IZ RPO-L2020 indywidualnie dla każdej osi/priorytetu. Aby określić wskaźnik produktu wyznaczono cel pośredni do osiągnięcia na koniec 2018 r. oraz cel końcowy do osiągnięcia na koniec 2023 r.³⁴

IZ RPO-L2020 na podstawie opracowanego przez MR wzoru przedstawiła w załączniku do Programu informację dotyczącą wyboru wskaźników i szacowania ich wartości pośrednich i końcowych dla wszystkich ram wykonania RPO-L2020, wynikającą z art. 4 rozporządzenia wykonawczego KE ws. ram wykonania, a także dodatkowe informacje mające na celu zapewnienie spójnego funkcjonowania ram wykonania we wszystkich programach³⁵.

Aby realizowane w ramach RPO-L2020 projekty wpisywały się w ramy wykonania IZ RPO-L2020 i KM RPO-L2020 nadały preferencję dla projektów realizujących bezpośrednio i w największym stopniu wskaźniki przyjęte dla ram i rezerwy wykonania.

Podsumowując wyniki badania należy podkreślić, że założona analiza nie jest w stanie wykazać na ile zaplanowane konkursy umożliwiają wykonanie zobowiązań wynikających z Ram Wykonania.

Opierając się na dostępnych informacjach, tj. harmonogramie naboru, przyjętych kryteriach wyboru i ogłoszeniach o wynikach konkursów można założyć, że IZ RPO-L2020 podjęła wszelkie możliwe działania do realizacji zobowiązań wynikających z Ram Wykonania. Przedstawiciele IZ, IP i KM RPO-L2020 wskazywali w trakcie

³² Umowa Partnerstwa, s. 193

³³ <http://rpo.lubuskie.pl/documents/10184/32408/Informacja+nt.+monitorowania+wska%C5%BAnik%C3%B3w+w+projekta+ch+finansowanych+z+EFRR.pdf/632bd5b0-04ad-44c5-9e82-8ee80670a7ee>, s. 3

³⁴ Umowa Partnerstwa, s. 193

³⁵ Tamże, s. 194

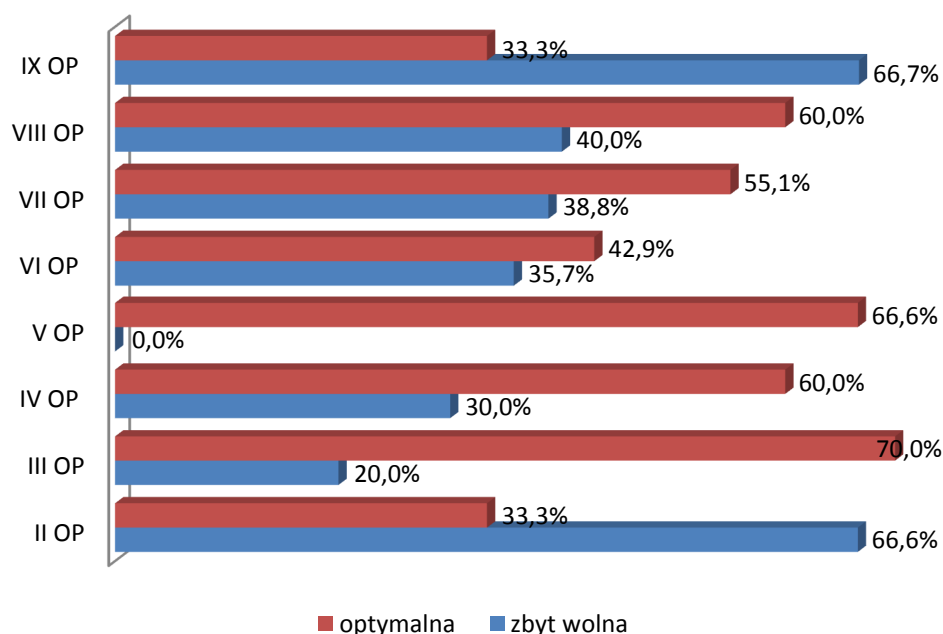
badania, że uwzględnienie w katalogu kryteriów wyboru tych, które odnoszą się do Ram Wykonania, jest odpowiednim zabezpieczeniem ich wykonania.

Jednakże na poziom osiągnięcia wskaźników włączonych do Ram Wykonania może mieć wpływ wiele czynników niezależnych od instytucji ogłaszającej konkursy/nabory np. możliwość wystąpienia opóźnień wynikających z konieczności przeprowadzenia procedury zamówień publicznych czy oczekiwanie na aktualizacje strategicznych dokumentów krajowych.

Opinie na temat procedury oceny projektów

Oceniając procedurę oceny projektów respondenci zostali poproszeni o odniesienie się do szybkości oceny projektów. Ponad połowa (52%) uczestników badania CATI wskazała, że w ich opinii procedura oceny projektów jest optymalna pod względem długości jej trwania. Natomiast 40% spośród nich uznało ją za zbyt wolną, a za zbyt szybką jedynie 8%. Wśród wnioskodawców 77,3% uznało tę procedurę za zbyt wolną, z czego 43,2% za zdecydowanie zbyt wolną, a tylko 1,1% za raczej zbyt szybką.

Wykres 20. Ocena czasu trwania weryfikacji wniosków z uwzględnieniem Osi Priorytetowych

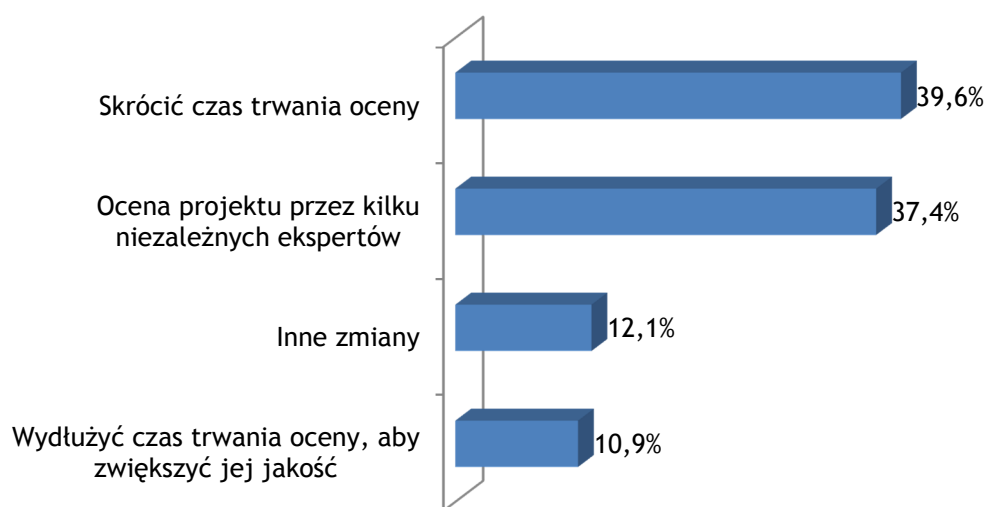

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Czas trwania oceny jest pozytywnie oceniany przez przedstawicieli podmiotów aplikujących w ramach Osi Priorytetowych: III, V, IV, VIII i VI, a więc zarówno w tych finansowanych ze środków EFS, jak i EFRR. W przypadku IX i II Osi Priorytetowej procedurę oceny wniosków uznano za zbyt wolną.

Jedynie 26% beneficjentów i potencjalnych beneficjentów nie widzi potrzeby wprowadzania zmian w istniejącej procedurze oceniania projektów. Pozostali wskazują na konieczność wprowadzenia przede wszystkim zmian w zakresie skrócenia czasu trwania oceny oraz oceniania projektu przez kilku niezależnych ekspertów. Z uwagi odnoszącej się do konieczności oceny wniosku aplikacyjnego przez co najmniej dwóch niezależnych ekspertów, wynika pewna nieufność części beneficjentów odnosząca się do obiektywizmu w ocenie tych wniosków. Włączenie do oceny dodatkowych ekspertów, miałyby, zdaniem wnioskodawców, zapewnić bardziej rzetelną ocenę.

Wykres 21 Propozycja zmian w zakresie procedury oceniania projektów wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Najmniej pożądaną zmianą w celu zwiększenia jakości oceny jest wydłużenie czasu jej trwania. Respondenci nie są przychylni wydłużaniu procedury, gdyż i tak znaczna część z nich ocenia ją jako zbyt długotrwałą. Wg badanych rozwiązaniem, które powinno podnieść jakość oceny wniosków jest zaangażowanie w tę ocenę kilku niezależnych ekspertów. Sugerują zatem, że istotne jest podniesienie wiarygodności i jakości oceny, nie zaś jej czasu. Wnioskodawcy z jednej strony wskazują, że czas trwania oceny jest zbyt długi, z drugiej zaś część z nich ma obiekcje do obiektywizmu oceny ekspertów. Jednocześnie nie zdają sobie sprawy, że włączenie w proces oceny dodatkowych osób wydłuży czas oczekiwania na efekty wyboru projektów. Zasady oceny przyjęte w RPO-L2020 zakładają przeprowadzenie jej przez dwóch niezależnych, losowo wytypowanych ekspertów, co zapewnia obiektywizm oceny. W sytuacjach spornych, gdy przyznana liczba punktów jest rozbieżna do procesu zostaje włączony trzeci ekspert. Oczekiwania wnioskodawców odnośnie oceny prowadzonej przez kilka niezależnych osób są spełnione. Wskazywanie na konieczność wprowadzenia takiej opcji może świadczyć o niskiej znajomości zasad oceny przez wnioskodawców, mimo zawarcia ich w regulaminach konkursów. Warto zwrócić większą uwagę na dotarcie

do potencjalnych beneficjentów z klarowną informacją o sposobie przebiegu procesu oceny i wyboru projektów.

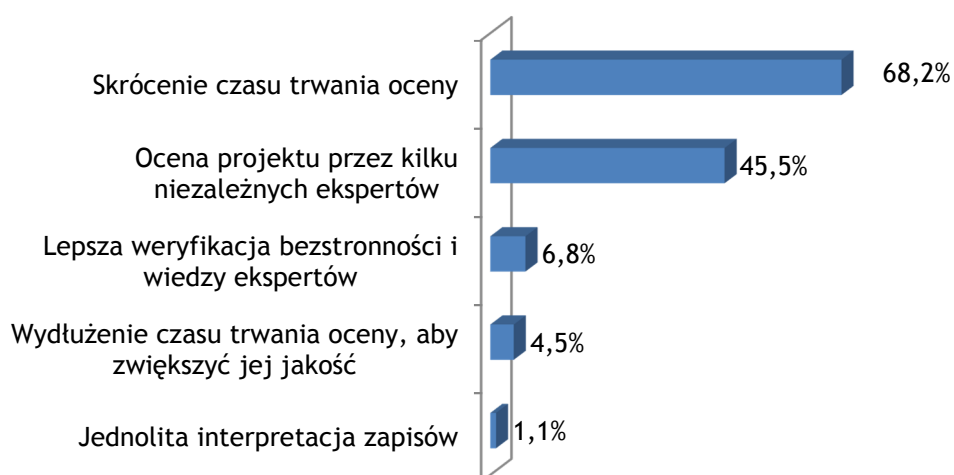
Wskazując na inne zmiany uczestnicy badania CATI wskazywali na konieczność złagodzenia kryteriów wyboru, zwiększenia obiektywizmu oceny, wprowadzenia możliwości negocjacji oraz przeprowadzenia diagnozy potrzeb poprzedzającej ogłoszenie konkursu. Oczekiwania wnioskodawców są jednak nieadekwatne do możliwości wprowadzenia zmian w Programie przez IZ. Złagodzenie kryteriów przyczyniłoby się do zmniejszenia efektywności wyboru projektów wpisujących się w realizację celów RPO-L2020. Kryteria wyboru opracowane zostały w oparciu o wytyczne oraz we współpracy zespołu doświadczonych osób, w taki sposób, aby umożliwić wybór najbardziej wartościowych i użytecznych projektów.

Odniesienie do możliwości negocjacji wskazuje również na brak wiedzy wnioskodawców, gdyż zgodnie z założeniami RPO-L2020, istnieje możliwość negocjowania pewnych wskaźników i zapisów wniosków aplikacyjnych.

Potrzebę wprowadzenia zmian odczuwają przede wszystkim przedstawiciele podmiotów aplikujących w ramach konkursów - taką potrzebę wyraziło 97,6% spośród nich. Wśród podmiotów aplikujących w trybie pozakonkursowym była to niewiele ponad połowa (51,9%) respondentów. Za zmianami opowiada się również 90,0% nieskutecznie aplikujących, 85,4% potencjalnych beneficjentów oraz 57,1% beneficjentów.

Wśród wnioskodawców 85,2% uważa, że procedura oceniania projektów wymaga zmian. Przede wszystkim zmiany powinny wg ich opinii pójść w kierunku skrócenia czasu trwania oceny - 68,2% oraz ocenianiu projektów przez kilku niezależnych ekspertów - 45,5%.

Wykres 22 Propozycja zmian w zakresie procedury oceniania projektów wg wnioskodawców RPO-L2020

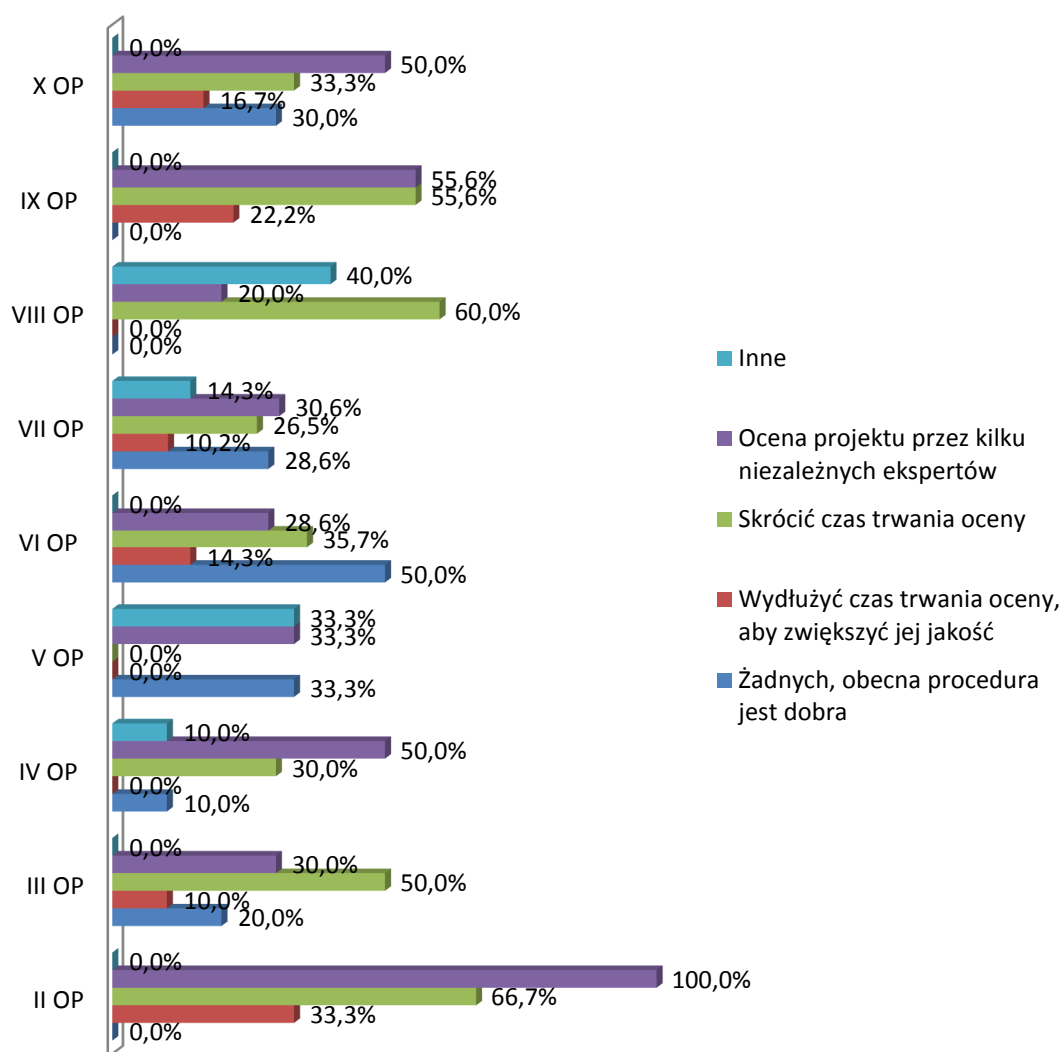
Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Potrzeby zmian nie dostrzega 25% uczestniczących w badaniu przedstawicieli JST oraz 22,2% przedstawicieli organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych.

Spośród respondentów wskazujących na konieczność wdrożenia zmian wszystkie grupy wskazywały na te same propozycje:

- skrócenie czasu trwania oceny - 68% przedsiębiorców, 61,1% JST i 55,6% organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych;
- ocena projektu przez kilku niezależnych ekspertów - 52,0% przedsiębiorców, 47,2% JST oraz 55,6% organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych.

Wykres 23. Propozycja zmian w zakresie procedury oceniania projektów wg Osi Priorytetowych

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Przyjęta procedura oceny projektów nie wymaga żadnych zmian wg połowy aplikujących w ramach VI Osi Priorytetowej. W przypadku pozostałych Osiach Priorytetowych obiekty wobec procedury nie ma ok. 30% wnioskujących w V, X i VII Osi Priorytetowej, a także 20% z III Osi Priorytetowej i 10% składających wnioski w ramach IV Osi Priorytetowej.

Wszyscy wnioskujący w ramach II Osi Priorytetowej postulują prowadzenie oceny przez kilku niezależnych ekspertów. Takich zmian oczekuje również ponad połowa aplikujących w konkursach z IX Osi Priorytetowej oraz połowa z IV Osi Priorytetowej.

Skrócenia czasu oceny oczekiwali przede wszystkim przedstawiciele podmiotów składających wnioski w ramach II, III, VIII i IX Osi Priorytetowej.

To, co budzi zastrzeżenia beneficjentów i potencjalnych beneficjentów to rozbieżność ocen ekspertów. Sama procedura oceny wniosków jest oceniana przez nich, jako dobra - zwłaszcza, że ocena dokonywana jest przez dwóch ekspertów, co zwiększa jej wiarygodność. Niemniej różnorodność podejścia ekspertów do poszczególnych kwestii sprawia, że aplikujący obawiają się o jej obiektywizm.

Niejednokrotnie rozbieżna ocena tego samego elementu wniosku prowadzi do powstania zamieszania i powiększenia pojawiających się niejasności. Osoby aplikujące o dofinansowanie postulują, aby opracować jasne, jednoznaczne wytyczne dotyczące oceny wniosków składanych w tych samych konkursach przez te same podmioty, np. Powiatowe Urzędy Pracy. Pozwoli to na jednolitą ocenę wszystkich wniosków, a także opracowanie ich w sposób umożliwiający w jeszcze większym stopniu ich porównanie. W celu zminimalizowania sytuacji wynikających z odmiennej interpretacji wskaźników warto rozpatrzyć możliwość stworzenia FAQ na stronie www.rpo.lubuskie.pl, jako miejsca, w którym wnioskodawcy będą mieli możliwość zapoznać się z odpowiedziami na najczęściej zadawane pytania, także z zakresu wskaźników.

W przypadku wniosków składanych pozakonkursowo problemem dla wnioskodawców jest konieczność uzasadniania wszystkich zapisów, które wynikają wprost z obowiązujących aktów prawnych, np. *Ustawy o pomocy społecznej*. Działanie to wydaje im się bezzasadne ze względu na fakt, że zapisy wniosku nie mogą wykraczać poza zapisy tych ustaw. Powoduje to dodatkową pracę oraz tworzenie zapisów, które nie mają żadnej istotnej roli.

Zestawiając przytoczone wyniki badania oraz wnioski można uznać, że przyjęty system wyboru projektów gwarantuje wybór tych, które w najwyższym stopniu realizują cele RPO-L2020. Wynika to z faktu, że są one oceniane w oparciu o starannie opracowany katalog kryteriów odnoszących się do celów RPO-L2020. Ponadto założono nabór wniosków w trybie pozakonkursowym w obszarach, które wskazano jako najbardziej newralgiczne dla rozwoju województwa i realizacji założeń Programu. Osoby zaangażowane w realizację RPO-L2020, a także i ocenę projektów nie dostrzegli trudności z wyborem wniosków, które mogłyby nie wpisywać się w cele RPO-L2020. Nie pozwala na to przyjęta procedura i kryteria wyboru.

Oceniając przyjęte zasady oceny projektów można uznać, że są one wydajne, gdyż gwarantują wybór projektów zgodnie z przyjętymi kryteriami, a jednocześnie nie generują dużej liczby protestów. Procedura przynosi więc znaczne efekty w stosunku do wniesionej pracy osób oceniających. Czas trwania oceny, który przez część wnioskodawców jest określany jako zbyt długi, w dużej mierze wpływa na wydajność całego procesu oceny, w związku z czym nie należy podejmować kroków w celu jego skrócenia, ani wydłużenia.

Ocena pracy ekspertów oceniających wnioski aplikacyjne

Eksperci dokonujący oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie w ramach procedur konkursowych w ramach RPO-L2020 wybierani są w oparciu o opracowaną procedurę, która różni się w zależności od źródła finansowania projektu - EFRR czy EFS. Zgodnie z *Ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* IZ może wyznaczyć ekspertów do udziału w wyborze projektów do dofinansowania. Kandydaci na ekspertów muszą spełniać podstawowe kryteria³⁶:

- korzystają z pełni praw publicznych,
- mają pełną zdolność do czynności prawnych,
- nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe,
- posiadają wiedzę, umiejętności, doświadczenie lub wymagane uprawnienia w dziedzinie objętej programem operacyjnym, w ramach której jest dokonywany wybór projektu,
- posiadają wiedzę w zakresie celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego.

Kandydatami na ekspertów nie mogą być ponadto pracownicy IZ i IP RPO-L2020.

Udział ekspertów w wyborze projektów do dofinansowania jest w szczególności uzasadniony w sytuacji, gdy niezbędna jest specjalistyczna wiedza w danej dziedzinie. W przypadku RPO-L2020 rola ekspertów ma charakter rozstrzygający, tzn. że ich werdykt (ocena) odnośnie spełnienia albo niespełnienia danego kryterium lub przyznania danej liczby punktów, a także sporządzonym uzasadnieniem powyższej oceny jest uznawana przez IZ RPO-L2020. Ekspert współpracuje z IZ RPO-L2020 na podstawie zawartej umowy.

W ramach RPO-L2020 wprowadzono system oceny pracy ekspertów. Rozwiązanie to zostało wdrożone przez ustawodawcę w oparciu o dotychczasowe doświadczenia z wyboru projektów i problemy z oceną pracy ekspertów.

Ocena pracy ekspertów ma być antidotum na pojawiające się do tej pory zastrzeżenia odnoszące się do obiektywności i bezstronności ocen eksperckich. Służy także potwierdzeniu spełnienia warunków dotyczących posiadania wiedzy, umiejętności

³⁶ Art. 49 *Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*

i doświadczenia. Pozwala ona na uzyskanie przez nich akredytacji. Akredytacja eksperta oznacza, że współpraca właściwej instytucji z danym specjalistą przebiegała w sposób nienaganny oraz że osoba ta rozwijała wiedzę w zakresie właściwego programu operacyjnego na lata 2014-2020.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie wyboru projektów na lata 2014-2020* Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w celu uzyskania akredytacji ekspert musi spełnić następujące warunki:

- co najmniej trzykrotna pozytywna ocena pracy eksperta,
- udział w szkoleniach dotyczących celów i sposobu realizacji danego programu operacyjnego, uznanych przez właściwą instytucję za przydatne dla prawidłowego wykonywania obowiązków przez eksperta oraz ukończenie ich zgodnie z określonymi wymogami.

Negatywna ocena skutkuje skreśleniem kandydata na eksperta z wykazu kandydatów na ekspertów oraz pozbawieniem go akredytacji (jeśli ją posiada). Przyjęty sposób wyboru ekspertów odpowiedzialnych za przeprowadzenie oceny projektów, opierający się o wytyczne ministerialne gwarantuje, że ocena wniosków będzie przeprowadzona w sposób poprawny przez osoby dysponujące odpowiednią wiedzą i wykonujące swoją pracę rzetelnie. Na etapie realizacji badania ocena pracy ekspertów nie została jeszcze w pełni przeprowadzona, na co zwracali uwagę sami eksperci. IZ RPO-L2020 jest w trakcie dokonywania oceny.

W ramach Osi Priorytetowych, w których przewidziano ocenę oddziaływania na środowisko w ramach RPO-L2020 przeprowadzono dodatkową formę rekrutacji ekspertów, polegającą na rozmowie kwalifikacyjnej, której celem była weryfikacja wiedzy kandydatów na ekspertów. Dzięki temu rozwiązaniu udało się wytypować osoby dysponujące merytoryczną wiedzą gwarantującą wysoką jakość oceny składanych aplikacji. Rozmowy kwalifikacyjne przeprowadzano w ramach III Osi Priorytetowej, Działania 9.2 oraz oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku I i IX Osi Priorytetowej kandydaci pisali test kompetencyjny. Testy kompetencyjne, ze względu na stopień złożoności i trudności, również zapewniają wybór osób dysponujących wymaganą wiedzą.

Generalnie jednak ocena merytoryczna kompetencji kandydatów na ekspertów może być przeprowadzona na różne sposoby: poprzez test kompetencyjny, rozmowę kwalifikacyjną lub inną formę sprawdzenia wiedzy. IZ RPO-L2020 każdorazowo dokonuje wyboru formy oceny merytorycznej.

Eksperci nie są do końca przekonani do tego rodzaju działań, ponieważ przyjazd na taką rozmowę generuje w ich przypadku dodatkowe koszty oraz konieczność poświęcenia czasu. Należy jednak mieć na uwadze, że ekspertom, w równym stopniu co osobom odpowiedzialnym za realizację projektów RPO-L2020, powinno zależeć na jak najlepszej ocenie wniosków.

W obecnej perspektywie wśród beneficjentów i wnioskodawców pojawiają się także zastrzeżenia dotyczące oceny dokonywanej przez ekspertów, które skupiają się przede wszystkim na odmiennej interpretacji poszczególnych kryteriów wyboru i odnoszących się do nich zapisów we wnioskach aplikacyjnych. Wnioskodawcy nie zarzucają jednakże ekspertom braku obiektywności, a te rozbieżności przypisują nieprecyzyjności zapisów regulaminów i braku (w ich ocenie) szkoleń dotyczących interpretacji poszczególnych kryteriów zarówno dla ekspertów, jak i potencjalnych wnioskodawców. Szkolenia związane z kryteriami są jednak oferowane w ramach Lubuskiej Akademii Rozwoju, a zapisy do Akademii są otwarte. Ponadto, w ramach każdego regulaminu konkursu są podane dane kontaktowe do wydziałów zarówno z departamentów zajmujących się wdrażaniem programu, jaki i wydziału informacji i promocji oraz głównego punktu informacyjnego. Zarzuty wobec braku obiektywności rozumiane przez wnioskodawców, jako odmiennej interpretacji definicji kryteriów, pozostają bezzasadne w świetle wdrożonych w ramach RPO-L2020 działań mających na celu podniesienie jakości pracy ekspertów. Problemem nie jest niska wiedza ekspertów i brak ich obiektywizmu, ale niska wiedza wnioskodawców w zakresie wymogów RPO-L2020 oraz słaba znajomość obowiązujących dokumentów i wytycznych.

Reasumując należy podkreślić, że praca ekspertów oceniana jest pozytywnie, mimo pojawiających się zastrzeżeń ze strony wnioskodawców. Przyjęty system naboru kandydatów na ekspertów gwarantuje wybór osób z najlepszymi kwalifikacjami. IZ RPO-L2020 wdrożyła wszelkie możliwe działania, aby zapewnić wysoką jakość i bezstronność oceny wniosków aplikacyjnych. O tym, że eksperci dokonują dobrych i adekwatnych wyborów świadczy niewielki odsetek złożonych protestów w ramach rozstrzygniętych konkursów. Jeśli wnioskodawcy nie rozpoczynają procedury odwoławczej, do której mają prawo to oznacza, że zgadzają się z przyznaną oceną wniosku.

Ocena procedury odwoławczej

Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny projektu wybieranego w trybie konkursowym, przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego wniosku w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów. Uprawnienie wnioskodawcy w powyższym zakresie powstaje z dniem otrzymania przez niego pisemnej informacji o wyniku oceny jego projektu.

Protest może dotyczyć każdego etapu oceny projektu i jej wyników, zarówno w zakresie formalnym, jak i merytorycznym.

Wnioskodawca ma 14 dni na wniesienie protestu od dnia doręczenia informacji o wynikach oceny. Protest pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli :

- został wniesiony po terminie;
- został wniesiony przez podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania;
- został wniesiony bez wskazania kryteriów wyboru projektów, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;

- wnioskodawca nie zastosował się do wezwania IZ RPO-L2020, dotyczącego uzupełnienia protestu lub poprawienia w nim oczywistych omyłek;
- na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania - o czym wnioskodawca jest informowany na piśmie wraz z pouczeniem go o możliwości wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

W rozpatrywaniu protestów nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę. Pracownik podejmuje czynności techniczne przed rozpatrzeniem protestu - rejestrację protestu zgodnie z Instrukcją kancelaryjną UMWL, rejestrację w Dzienniku przyjęć protestów, wypełnienie Listy sprawdzającej spełnienie wymogów formalnych przez protest, podpisanie Deklaracji bezstronności. Jeżeli protest nie spełnia wymogów formalnych lub zawiera oczywiste omyłki IZ RPO-L2020 wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia lub poprawienia protestu w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Na rozpatrzenie protestu Instytucja (w przypadku projektów finansowanych z EFRR jest to DFR, a dla EFS jest to DFS) ma 30 dni od dnia otrzymania protestu. IZ RPO-L2020 informuje wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:

- treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu, wraz z uzasadnieniem;
- w przypadku nieuwzględnienia protestu - pouczenie o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Protest rozpatrywany jest wyłącznie w zakresie kryteriów wskazanych przez wnioskodawcę w treści protestu.

W przypadku uwzględnienia protestu IZ RPO-L2020 może zmienić wynik oceny. W tej sytuacji lista ocenionych projektów może ulec modyfikacji.

Do rozpatrzenia protestu może zostać powołany ekspert (inny niż ci, którzy oceniali wniosek). Opinia eksperta nie jest dla IZ RPO-L2020 wiążąca. Ekspert zobligowany jest do zapoznania się z pierwotną oceną wniosku i treścią protestu.

Po rozpatrzeniu protestu (niezależnie od jego wyniku) sporządzane jest rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem, które zostaje wysyłane do wnioskodawcy listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

W przypadku uwzględnienia protestu złożonego na etapie oceny formalnej IZ RPO-L2020 przekazuje projekt do kolejnego etapu oceny, tj. oceny merytorycznej, po uprzednim wyeliminowaniu przez wnioskodawcę ew. błędów formalnych we wniosku o dofinansowanie. W przypadku uwzględnienia protestu złożonego na etapie oceny merytorycznej IZ RPO-L2020 umieszcza projekt na liście projektów wybranych do dofinansowania.

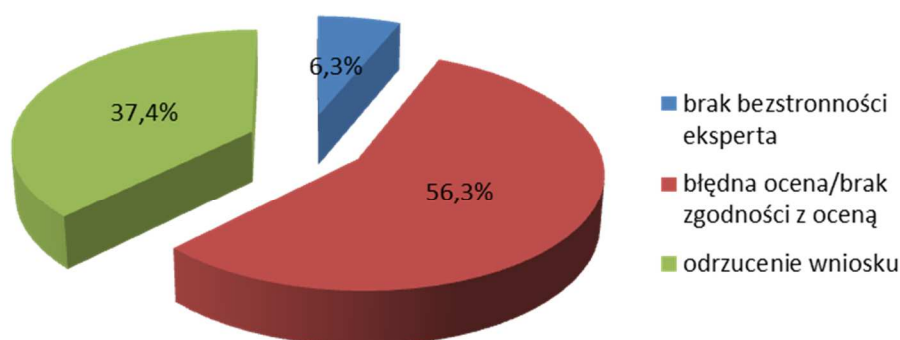
W przypadku Działania 6.1 i 6.2 odwołania składane są do IP RPO-L2020 - WUP, natomiast dla Działania 4.2 i 4.3 do IP RPO-L2020 - WFOŚiGW. Każdorazowo instytucja, do której należy kierować odwołania oraz procedura są opisane w regulaminie konkursu.

Z procedury odwoławczej skorzystało jedynie 3% badanych beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. Powodem złożenia odwołania była ocena formalna oraz procedura oceny. Większość (66,7%) podmiotów odwołujących się oceniła czas przeznaczony na złożenie odwołania jako optymalny, jedynie 33,3% wskazała, że był on zbyt krótki. Wszyscy respondenci korzystający z możliwości odwołania się uznali czas oczekiwania na odpowiedź za optymalny.

Spośród wnioskodawców 18,2% skorzystało z procedury odwoławczej. Najwięcej wśród podmiotów należących do organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych - 22,2% wszystkich uczestniczących w badaniu, a także 19,4% jednostek samorządu terytorialnego i 8 % przedstawicieli przedsiębiorstw.

Odwołania dotyczyły braku zgodności z otrzymaną oceną wniosku lub uznaniem jej za błędną, odrzucenia wniosku lub brak bezstronności ekspertów oceniających wnioski.

Wykres 24 Przyczyny podjęcia drogi odwoławczej przez wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Znaczna większość odwołujących się wnioskodawców oceniła czas na złożenie odwołania jako optymalny (87,5%), pozostałych 12,5% uznała jako raczej zbyt krótki.

Również czas oczekiwania na odpowiedź w sprawie odwołania oceniano jako optymalny (81,3%), chociaż 12,5% uznało go za raczej zbyt długi, a 6,2% za zdecydowanie zbyt długi.

Niewielki odsetek złożonych odwołań świadczy o dobrze przeprowadzonej ocenie wniosków, z którą zgadzają się wnioskodawcy. Fakt ten świadczy o efektywności i skuteczności przyjętego systemu oceny projektów.

Należy podkreślić, iż respondenci nie dysponowali wiedzą w zakresie zasadności składanych protestów, tj. nie zajmowali się tym zagadnieniem lub nie posiadali informacji dotyczących ich treści i rezultatów procedury odwoławczej.

Ocena naboru wniosków wg formuły ZIT

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne są instrumentem rozwoju terytorialnego. Przy pomocy tego instrumentu, partnerstwa jednostek samorządu terytorialnego (JST) miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (miasto i samorzady znajdujące się w jego oddziaływaniu) mogą realizować wspólne przedsięwzięcia, łączące działania finansowane z EFRR i EFS. ZIT to także wyjście poza sztywne granice administracyjne JST i większe możliwości oddziaływania projektów unijnych.

Celem realizacji ZIT jest:

- realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i ich obszarów funkcjonalnych;
- zwiększanie udziału miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu programami operacyjnymi;
- sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na obszarach funkcjonalnych polskich miast, przede wszystkim tam gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa.

Fundusze w ramach ZIT przeznaczone zostaną przede wszystkim na:

- rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny (np. wprowadzenie zintegrowanych kart miejskich, budowa systemów „parkuj i jedź”, parkingów i ścieżek rowerowych);
- przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego - tzw. rewitalizacja (projekty łączące działania typowo inwestycyjne z miękkimi - np. przebudowa lub adaptacja budynków w zaniedbanej dzielnicy oraz aktywizacja zamieszkujących ją osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym - osoby pozostające długo bez pracy, rodziny wielodzietne, osoby niepełnosprawne);
- poprawę stanu środowiska przyrodniczego na obszarze funkcjonalnym miasta (np. usuwanie azbestu, ochrona istniejących terenów zielonych w miastach, wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne);
- wspieranie efektywności energetycznej (kompleksowa modernizacja energetyczna w budynkach mieszkaniowych polegająca np. na ocieplaniu budynków, wymianie okien i oświetlenia na energooszczędne, przebudowie systemów grzewczych);

- wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawę dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym (np. promocja produktu turystycznego wspólnego dla całego obszaru funkcjonalnego, poprawa systemu informacji dla cudzoziemców, poprawa jakości sanitariatów publicznych, usprawnienia dla osób niepełnosprawnych, bezpłatny dostęp do Internetu);
- wzmacnianie badań, rozwoju technologicznego oraz innowacji (np. rozwój usług oferowanych przez Instytucje Otoczenia Biznesu)³⁷.

Wg zaleceń krajowych dotyczących ZIT mogą one być realizowane na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie. W przypadku RPO-L2020 stworzono dwie strategie ZIT: ZIT Zielona Góra i ZIT Gorzów Wielkopolski.

Istotą ZIT jest realizacja przedsięwzięć integrujących działania „twarde” i „miękkie” finansowane zarówno z EFS i EFRR. Projekty powinny być ze sobą zintegrowane. Celem ZIT jest realizacja pakietów różnych tematycznie, ale wzajemnie powiązanych i komplementarnych projektów.

Zakres tematyczny RPO-L2020 dedykowany do realizacji ZIT wpisuje się w I, II, III, IV, V, VII, VIII i IX Oś Priorytetową.

W ramach ZIT przewiduje się wykorzystanie głównie konkursowego trybu wyboru projektów. W przypadku projektów realizowanych w formule ZIT, niezależnie od trybu wyboru projektów, proponowane projekty będą musiały spełnić kryteria i zasady wyboru projektów ustanawiane przez Komitet Monitorujący RPO. Na etapie weryfikacji wniosków składanych w formule ZIT uwzględniono dodatkowy etap oceny - zgodności ze Strategią ZIT. Projekty, które pozytywnie przejdą ocenę formalną i merytoryczną są przekazywane do Biura ZIT, gdzie dokonywana jest ocena zgodności ze strategią ZIT. Biuro powierza Sekretarzowi ZIT wyniki oceny, który przekazuje IZ listy pozytywnie i negatywnie ocenionych projektów. ZIT przygotowuje listę projektów wyłonionych do dofinansowania. Ostatecznie wybór projektów prowadzony jest wspólnie przez IZ RPO-L2020 i ZIT.

Liderzy ZIT o grywają kluczową rolę w ostatecznym stworzeniu listy rankingowej projektów wytypowanych do realizacji, dzięki udziałowi w ostatecznej ocenie tychże projektów.

Procedura oceny w ramach ZIT odbywa się na tzw. *zasadzie dwóch par oczu* czyli oceny dokonują dwie osoby - kierownik lub jego zastępca podpisuje wniosek do oceny, a następnie pracownicy oceniają go pod kątem wskazanych kryteriów. Ocena ze strony ZIT-u dokonywana jest na ostatnim etapie oceniania wniosku, a więc wniosek przechodzi ocenę wstępną, ocenę formalną i ocenę merytoryczną ekspercką, a następnie ocenę ZIT-u w zakresie określonych kryteriów do spełniania.

³⁷<http://rpo2020.lubuskie.pl/czym-sa-zintegrowane-inwestycje-terytorialne-i-jak-beda-realizowane/>

Przedstawiciele ZIT są zobligowani do oceny wniosków pod względem spełniania kryteriów wynikających ze strategii ZIT. Ich wiedza w tym zakresie pozwala na wytypowanie wniosków, które w najwyższym stopniu wpisują się w założone cele ZIT i RPO-L2020.

Przyjęty system wyboru projektów w formule ZIT w pełnym stopniu zapewnia wybór projektów realizujących zarówno cele RPO-L2020, jak i Strategii ZIT. Wpływ na to ma rozdzielenie oceny formalnej oraz merytorycznej, wraz z weryfikacją zgodności ze Strategią ZIT. Na etapie oceny merytorycznej weryfikacji podlega dopasowanie projektu do przyjętych celów RPO-L2020 i dopiero jej pozytywny wynik umożliwia rozpoczęcie weryfikacji zgodności projektu ze Strategią ZIT. Projekt może zostać wybrany do dofinansowania jedynie w sytuacji, gdy pozytywnie przejdzie weryfikację prowadzoną przez pracowników IP ZIT. Prowadzenie oceny merytorycznej i oceny zgodności ze Strategią ZIT przez odrębne podmioty dodatkowo gwarantuje, że każda z tych osób będzie skupiona przy ocenie na tych elementach projektu, które bezpośrednio dotyczą jej kompetencji - eksperci w zakresie odpowiadania określonym kryteriom merytorycznym i oceny oddziaływania na środowisko (w III i IV OP - bez Działania 4.2 i 4.3), a przedstawiciele ZIT założeń Strategii ZIT. Tak działający system w pełni uniemożliwia wybór projektów, które nie realizowałyby zarówno celów RPO-L2020, jak i Strategii ZIT.

Ocena dokumentacji i treści regulaminów konkursów i wymaganej dokumentacji

Czytelność/zrozumiałość regulaminów konkursów jest wysoko oceniana przez uczestników badania CATI - 64,5% spośród nich przypisuje im te cechy. Odmiennego zdania jest jedynie 5,3% wśród tej grupy badawczej. W przypadku wnioskodawców 54,5% uważa regulaminy konkursów za czytelne i zrozumiałe, a 10,2% ma odmienne zdanie na ten temat.

Beneficjenci i potencjalni beneficjenci, którzy uznali regulaminy konkursów za niezrozumiałe argumentowali swoją opinię tym, że zawierają one zbyt dużą ilość treści (48,1%), są napisane zbyt skomplikowanym/fachowym językiem (44,4%), są zbyt rozbudowane (40,7%), zawarte w nich informacje są zbyt ogólne (37,0%) oraz brakuje w nich podstawowych informacji, które powinny być zawarte (25,9%).

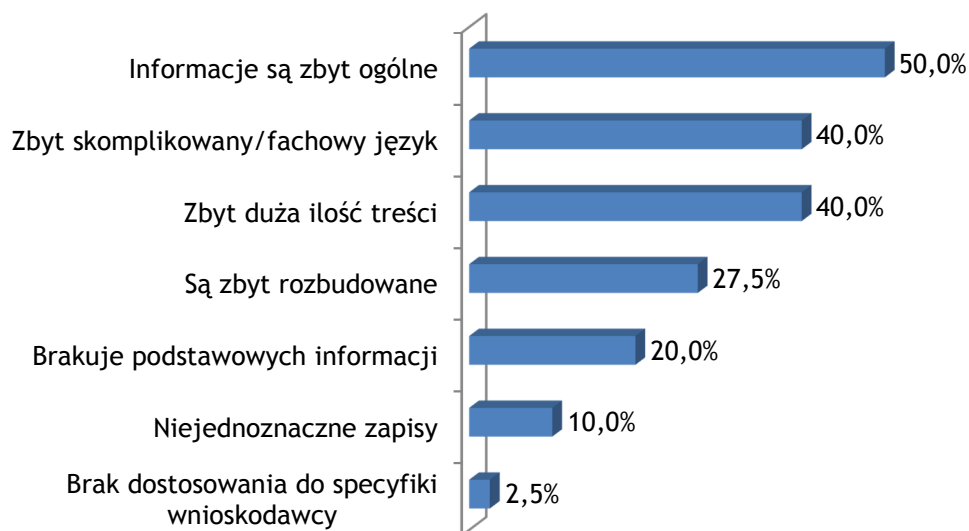
Wykres 25 Przyczyny uznania regulaminów konkursów za nieczytelne/niezrozumiałe wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Wnioskodawcy wskazując na przyczyny nieczytelności/niezrozumiałości regulaminów odnosili się do: zbyt ogólnych informacji, zbyt skomplikowanego/fachowego języka oraz zbyt dużej ilości treści. Jak widać z jednej strony pojawia się zarzut dotyczący zbyt wysokiego poziomu ogólności, z drugiej jednak strony wskazuje się, że informacje są napisane zbyt fachowym językiem i jest ich zbyt dużo. Dla jednych respondentów regulaminy wydają się zbyt ogólne, dla innych zbyt skomplikowane. Oceny respondentów zależą od ich osobistych doświadczeń i predyspozycji. Uwzględniając tę rozbieżność w opiniach można stwierdzić, że nie ma możliwości stworzenia regulaminów, które odpowiadałyby wszystkim potencjalnym wnioskodawcom.

Wykres 26 Przyczyny uznania regulaminów konkursów za nieczytelne/niezrozumiałe wg wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Beneficjenci, jako główne powody nieczytelności regulaminów konkursów wskazywali:

- zbyt skomplikowany/fachowy język - 57,1%,
- nadmierne rozbudowanie regulaminu - 57,1%.

Potencjalni beneficjenci wskazywali głównie na:

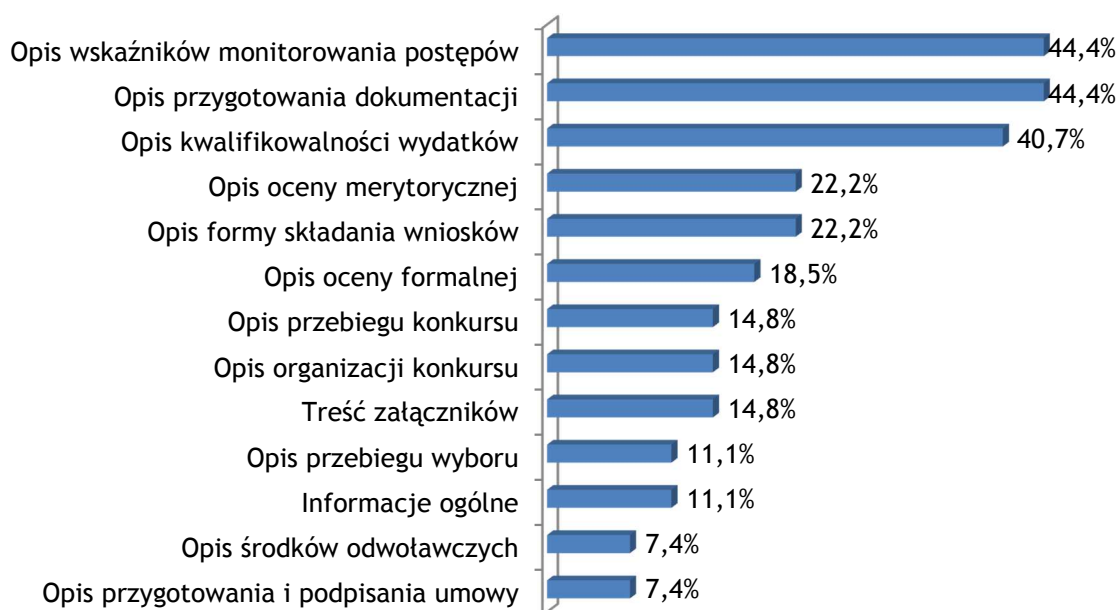
- zbyt dużą ilość treści - 52,9%,
- zbyt skomplikowany/fachowy język - 41,2%,
- nadmierne rozbudowanie regulaminu - 41,2%.

Z kolei nieskutecznie aplikujący za największe trudności uznali:

- brak podstawowych informacji - 66,7%.

Wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów zapisy regulaminów konkursów powinny zostać zmodyfikowane przede wszystkim w zakresie opisu wskaźników monitorowania postępów, opisu przygotowania dokumentacji oraz opisu kwalifikowalności wydatków. Są to najczęściej wskazywane przez respondentów obszary, które powodują, że regulaminy są odbierane jako niezrozumiałe.

Wykres 27 Zapisy w regulaminach konkursów, które wymagają modyfikacji wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Wykres 28 Zapisy w regulaminach konkursów, które wymagają modyfikacji wg wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Przedstawiciele IZ RPO-L2020 zwracają uwagę na inny problem związany z regulaminami konkursów i pozostałą dokumentacją projektową. Uważają, że część problemów, które zgłaszają wnioskodawcy, zwłaszcza tych wynikających z braku lub niejasności zapisów wynika z nieznamomości obowiązującej dokumentacji.

Zatem przyczyna nie jest jednoznaczna, bowiem z jednej strony niektóre zapisy w regulaminach są niezrozumiałe lub niejasne dla beneficjentów, z drugiej wnioskodawcy nie zawsze poświęcają odpowiednią ilość czasu i uwagi zapoznaniu się z tymi dokumentami.

Wnioskodawcy w dużym stopniu zwracają uwagę na konieczność składania dużej ilości dokumentacji. Problemem dla nich jest często jej skompletowanie, ale także konieczność jej przekazywania w formie papierowej. Obecnie IZ RPO-L2020 planuje przejść na elektroniczny obieg dokumentów (poza wnioskiem aplikacyjnym i studium wykonalności), co powinno w znaczący sposób zmniejszyć ilość biurokracji związanej ze składaniem wniosku. Warunkiem odczucia takiej poprawy jest odstąpienie od złożenia podpisu na każdej stronie dokumentu przekładanego elektronicznie. Taki wymóg powoduje konieczność przygotowania wersji papierowej do podpisu, a następnie jej zeskanowanie w celu uzyskania wersji elektronicznej. Taka procedura dodatkowo wydłuża czas na przygotowanie wniosku.

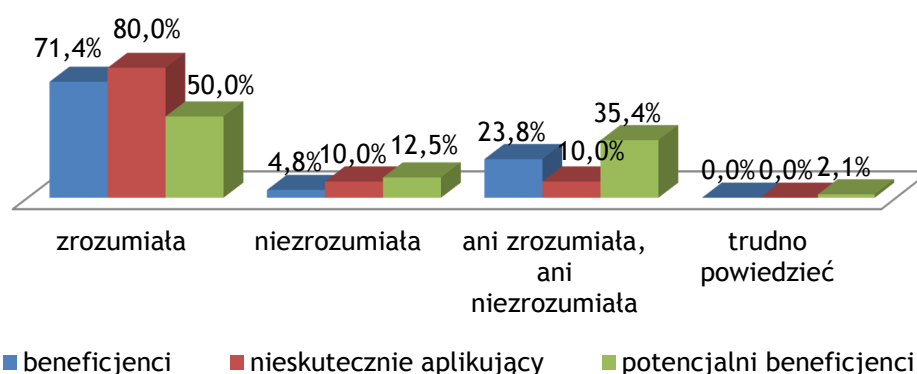
Przedstawiciele IZ RPO-L2020 zdają sobie sprawę z faktu, że regulaminy są bardzo rozbudowane, co jest wynikiem obostrzeń nałożonych przez MR obligujących do zawierania wszystkich zapisów w regulaminach bądź poradnikach. Instytucja Zarządzająca zwraca się w kierunku regulaminów, gdyż poradniki nie mają mocy prawnej.

Ocena karty formalno-merytorycznej

Karta oceny formalno-merytorycznej zawiera podstawowe informacje o projekcie (nazwę projektu, projektodawcę, datę złożenia wniosku). Kluczowa część karty zawiera wykaz kryteriów, które należy spełnić w ramach danego konkursu i miejsce na wpisanie rezultatu oceny przez osoby oceniające.

Beneficjenci i potencjalni beneficjenci oceniają kartę oceny formalno-merytorycznej jako zrozumiałą - taką opinię wyraziło 62,0% spośród nich. Za niezrozumiałą uznano ją natomiast jedynie 9,0% respondentów.

Wykres 29 Ocena karty formalno-merytorycznej przez beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Karta oceny formalno-merytorycznej jest zrozumiała przede wszystkim dla podmiotów, które aplikowały o dofinansowanie w ramach RPO-L2020. Najmniej zrozumiała jest dla tych podmiotów, które ostatecznie nie zdecydowały się złożyć wniosku aplikacyjnego.

Wśród respondentów, dla których karta nie jest całkowicie zrozumiała dostrzegalna jest potrzeba jej zmiany. Odnosząc się do elementów, które wymagają modyfikacji rozmówcy wskazują na:

- uproszczenie języka - 13,5%,
- trafność punktów oceny - 8,1%,
- możliwość weryfikacji i konsultacji - 2,7%.

Ponadto 2,7% respondentów uznało, że karta jest zbędna, a 73% uważa ją za nie w pełni czytelną i zrozumiałą, jednak nie potrafi wskazać elementów, które należałoby zmodyfikować, aby karta była bardziej przystępna dla potencjalnych beneficjentów.

Dla 80,7% wnioskodawców karta oceny formalno-merytorycznej jest zrozumiała, a jedynie dla 10,3% jej zrozumienie sprawia trudność. Respondenci z tej grupy badawczej wskazywali na następujące zmiany, jakie powinny zostać wprowadzone w karcie oceny formalno-merytorycznej:

- uproszczenie oceny merytorycznej - 11,8%,
- uszczegółowienie wniosków w ocenie ekspertów - 11,8%,
- uproszczenie języka - 5,9%,
- uproszczenie zasad oceny wniosków - 5,9%,
- dodać wyjaśnienia dla wnioskodawców - 5,9%.

Aż 58,8% osób wskazujących na potrzebę wprowadzenia zmian nie określa jasno jakich zmian by oczekiwali.

Podsumowując należy podkreślić, że opracowana karta oceny formalno-merytorycznej jest zrozumiała i nie wymaga ona radykalnych zmian. Drobne sugestie respondentów mogą być impulsem do świeżego spojrzenia na jej zapisy, ale nie prowokują do rekomendowania wprowadzenia zmian.

Ocena komplementarności projektów

Odpowiednie narzędzia koordynacji mają na celu zagwarantowanie skutecznej i efektywnej realizacji celów określonych w Programie i zapewnienie komplementarności, czyli wzajemnego uzupełniania się interwencji na różnych poziomach i płaszczyznach wsparcia. Wiodącą rolę w procesie koordynacji pełni IZ RPO-L2020. Szczególnym narzędziem koordynacji w ramach zarządzania Programem jest Komitet Monitorujący RPO-L2020, którego głównym zadaniem jest monitorowanie realizacji celów określonych w Programie oraz postępów jego realizacji w odniesieniu do komplementarności wsparcia.

W Programie zawarto przykładowe obszary komplementarności, do których należą³⁸: innowacje, badania i rozwój, przedsiębiorczość, edukacja na różnych szczeblach, zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, włączenie społeczne, rynek pracy, transport, gospodarka niskoemisyjna, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Łączenie wsparcia pochodzącego z różnych źródeł finansowania daje efekt synergii jak i komplementarności, co z kolei przekłada się na efektywność wykorzystania dostępnych środków finansowych, zwiększenie skuteczności w osiąganiu zamierzonych celów czy zwiększenie dostępności do różnorodnych źródeł finansowania.

³⁸ RPO-L2020, s. 281

W ramach poszczególnych Osi Priorytetowych wskazano następujące możliwe obszary komplementarności i synergii:

- I Oś Priorytetowa:
 - infrastruktura B+R w przedsiębiorstwach,
 - rozwój kadr gospodarki, w tym regionalne, krajowe, międzynarodowe programy stypendialne,
 - profesjonalizacja IOB,
 - umiędzynarodowienie przedsiębiorstw,
 - promocja innowacyjności i przedsiębiorczości,
 - wsparcie dla grup producentów rolnych,
 - wsparcie nowych produktów i technologii w sektorze rolno - spożywczym na rzecz innowacji,
 - wsparcie konkurencyjności przedsiębiorstw,,
 - agendy badawcze (krajowe i regionalne),
 - upowszechnienie TIK w przedsiębiorstwach,
 - e-gospodarka,
 - promocja samozatrudnienia.
- II Oś Priorytetowa:
 - e-administracja,
 - e-kultura,
 - e-zdrowie,
 - e-edukacja,
 - e-gospodarka,
 - ucyfrowienie społeczeństwa.
- III Oś Priorytetowa:
 - wzrost produkcji OZE,
 - zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju,
 - zapewnienie emisyjności w gospodarce,
 - zmniejszenie produkcji gazów cieplarnianych,
 - zwiększenie efektywności publicznej budynków,
 - ochrona środowiska naturalnego.
- IV Oś Priorytetowa:
 - ochrona środowiska naturalnego (różnorodność biologiczna, Natura 2000),
 - ochrona dziedzictwa kulturowego,
 - ochrona środowiska,
 - gospodarka wodna i gospodarka odpadami,
 - zabezpieczenie przeciwpowodziowe,
 - rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej w zakresie kultury,
 - inwestycje na rzecz utrzymania i odbudowy dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi.

- V Oś Priorytetowa:
 - połączenia z siecią TENT.
- VI Oś Priorytetowa:
 - mobilność międzynarodowa i transgraniczna pracowników,
 - wolontariat europejski,
 - rewitalizacja,
 - wsparcie działalności gospodarczej,
 - promocja przedsiębiorczości.
- VII Oś Priorytetowa:
 - wsparcie podmiotów ekonomii społecznej,
 - rewitalizacja społeczna.
- VIII Oś Priorytetowa:
 - inwestycje w kardy uczelni wyższych,
 - e-edukacja,
 - europejska edukacja młodzieży.
- IX Oś Priorytetowa:
 - rewitalizacja,
 - ochrona zdrowia (programy profilaktyczne i rehabilitacyjne),
 - aktywne i zdrowe starzenie się,
 - e-edukacja,
 - systemy i programy kształcenia, w tym kształcenia zawodowego i LLL.

W opinii przedstawicieli IZ RPO-L2020 nie ma ryzyka braku komplementarności projektów w ramach RPO-L2020. Zapewniają ją rozwiązania, które zostały wdrożone w związku z doświadczeniami z poprzedniej perspektywy finansowej.

Komplementarność projektów jest zapewniona poprzez założone kryteria wyboru, które się do niej odnoszą, jak również zapewnienie dostępu do projektów dla wielu grup docelowych.

Podsumowanie

W ramach opisu wyników badania analizie poddano poszczególne aspekty systemu oceny i wyboru projektów. Pierwszym z aspektów poddanych charakterystyce w ramach tego obszaru ewaluacji była ocena poprawności skonstruowania systemu wyboru projektów. W zależności od źródła finansowania oraz instytucji prowadzącej ocenę składa się ona z różnej liczby etapów. W przypadku EFS (poza Działaniem 6.1 i 6.2) są dwa etapy: wstępna weryfikacja wniosku i ocena formalno-merytoryczna. Dla Działania 6.1 i 6.2 oceny dokonują pracownicy IP RPO-L2020, tj. WUP, i w tym przypadku poza wstępną weryfikacją prowadzona jest odrębnie ocena formalna i merytoryczna. W przypadku EFRR są dwa etapy oceny: formalna (połączona z wstępną) i merytoryczna. Jednak ze względu na specyfikę projektów w ramach oceny merytorycznej w III i IV Osi Priorytetowej (poza Działaniem 4.4) prowadzona jest ocena środowiskowa. W projektach realizowanych w formule ZIT dochodzi etap weryfikacji zgodności wniosku ze strategią ZIT. W projektach rozpatrywanych przez WFOŚiGW, oceny dokonują jej pracownicy, będący członkami Komisji Oceny Projektów i opiera się ona na ocenie wstępnej, formalnej oraz merytorycznej.

W konkursach finansowanych z EFRR ogłaszanych od maja 2016 r. połączono wstępny etap weryfikacji z oceną formalną. Głównym celem podjętej decyzji, wg przedstawicieli IZ RPO-L2020, było skrócenie czasu trwania oceny.

Etapowy charakter, oprócz spełnienia podstawowej roli, jaką jest doprowadzenie do wyboru projektów adekwatnych do celów RPO-L2020, pozwolił także, w przypadku EFRR, na skrócenie okresu trwania oceny, między innymi poprzez zniwelowanie konieczności wykonywania dwukrotnie tej samej czynności.

Istotną cechą systemu weryfikacji wniosków aplikacyjnych jest zapewnienie wyboru projektów istotnych z punktu widzenia potrzeb rozwojowych województwa lubuskiego. Cechą systemu zapewniającą tego rodzaju użyteczność i zapewniającą w tym względzie jego efektywność jest dopuszczenie zarówno konkursowego, jak i pozakonkursowego trybu wyboru projektów. W drugim przypadku daje to możliwość wyboru projektów, które wynikają z bezpośredniej diagnozy potrzeb regionu. Ponadto, przyjęte i weryfikowane na etapie oceny formalnej kryteria odnoszą się do aktów prawnych i obowiązujących dokumentów krajowych i regionalnych, dzięki czemu w pełnym stopniu odpowiadają potrzebom realizacji RPO-L2020.

Na etapie ogólnej oceny respondentów mamy zatem do czynienia z pozytywnym odbiorem procedur oraz traktowaniem ich jako przejrzystych, obiektywnych i zrozumiałych. Jednocześnie jednak w dalszej części badania pojawia się więcej uwag, m.in. niedostosowanie procedury wnioskowania do ich potrzeb. Co jednak ważne, tego rodzaju argumentacja jest udziałem podmiotów nieskutecznie aplikujących o dofinansowanie, co poniekąd tłumaczy większą liczbę zastrzeżeń tej grupy respondentów. Podobna zależność występuje w przypadku postrzegania poziomu skomplikowania i czasochłonności procedur. Uwidacznia to wyraźny związek pomiędzy sposobem postrzegania procedur a efektywnością starań wnioskodawców.

87

Widać także związek między postrzeganiem procedury wyboru wniosków jako odpowiadającej na potrzeby beneficjentów, a typem podmiotów ubiegających się o wsparcie. O ile JST czy przedsiębiorstwa jedynie w niespełna połowie przypadków wskazują na niedopasowanie do swoich potrzeb i możliwości, tak w przypadku NGO takich wskazań było ponad 75%. Może to wynikać z niższego potencjału organizacyjnego czy finansowego, niewystarczającego do sprawnego i terminowego przygotowania dokumentacji projektowej, czy to samodzielnie, czy poprzez outsourcing usługi.

Wnioskodawcy w swoich wypowiedziach dość często odnosili się do obiektywizmu procedury wyboru projektów. To, co respondenci nazywają brakiem obiektywizmu jest w rzeczywistości emanacją i skutkiem odmiennego rozumienia wymogów projektowych.

Remedium na ten stan rzeczy (tj. niewystarczające kompetencje wnioskodawców w zakresie spełniania wymogów konkursowych podczas przygotowywania wniosków projektowych) może być szersze uczestnictwo potencjalnych beneficjentów w odpowiednich szkoleniach, podczas których mogliby zapoznać się z kryteriami oceny, ich interpretacją, a więc pozyskać szeroką wiedzę merytoryczną pozwalającą skutecznie aplikować. Z uwagi na fakt, że takie szkolenia są już organizowane, problemem wydaje się być zatem niedoinformowanie potencjalnych wnioskodawców o możliwości skorzystania z tego rodzaju oferty.

Kwestia niedostatecznej wiedzy wnioskodawców wybrzmiewa także w innych obszarach analizy. Zwraca się bowiem dość często uwagę na to, że przygotowywanie dokumentacji projektowych generuje u wnioskodawców konieczność zaangażowania dodatkowych nakładów (finansowych, pracy). Problemem zdaje się być dostęp do pełnej informacji bądź też nieumiejętność korzystania z przekazywanych przez IZ RPO-L2020 w ramach dokumentacji konkursowej wytycznych odnośnie zakresu materiałów niezbędnych do przygotowania w ramach składanych aplikacji. Generalnie respondenci badania wskazywali na powiązane ze sobą trudności. Krótki czas na przygotowanie wniosków (choć należy mieć świadomość, że jest to subiektywna ocena respondentów), musiał generować zwiększone nakłady pracy i środków, np. konieczność korzystania ze wsparcia podmiotów zewnętrznych w zakresie przygotowania dokumentów projektowych. Przygotowanie wniosków nie stanowiłoby w zasadzie problemu i mogłoby być zrealizowane siłami własnymi wnioskodawców, gdyby praca była rozłożona w dłuższym okresie czasu. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na fakt, że wskazywane przez respondentów niedogodności (w tym stopień częstotliwości ich przywoływania) zależą od tego czy proces wnioskowania zakończył się sukcesem czy też porażką. Z analizy wynika bowiem, że w przypadku podmiotów nieskutecznie aplikujących poziom wskazań na tego rodzaju utrudnienia (krótki czas, duża ilość dokumentów etc.) jest relatywnie najwyższy w porównaniu np. z beneficjentami projektów. Wynikają z tego dwie konkluzje - z jednej strony wskazywanie tych niezależnych od wnioskodawców czynników jest sposobem na wyjaśnienie porażki, a z drugiej można wnioskować, że największą barierą jest

generalnie niskie przygotowanie merytoryczne, zarówno w temacie prawidłowego przygotowywania wniosków (wynika z tego konieczność korzystania z zewnętrznego wsparcia), ale także wartości merytorycznej projektów.

Kwestie przygotowania dokumentacji projektowej są w silny sposób powiązane z harmonogramem konkursów, generującym, w opinii respondentów, zbyt krótki czas na przygotowanie dokumentacji (4 na 10 respondentów uważa, że terminy ogłaszania naborów wniosków są przekazywane do informacji publicznej zbyt późno). Należy jednak dodać, że IZ RPO-L2020 ogłasza nabory wniosków zgodnie z harmonogramem naboru wniosków, który jest przyjmowany do 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego harmonogram dotyczy. Każdorazowo udostępniony jest do informacji publicznej dużo wcześniej niż samo ogłoszenie naboru wniosków. Harmonogram jest zmieniany najpóźniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem danego naboru wniosków. Wszelkie zmiany związane z harmonogramem zamieszczane są na stronie internetowej Programu. Ponadto ogłoszenie o naborze publikowane jest także na stronie www.rpo.lubuskie.pl oraz na *Portalu Funduszy Europejskich* najpóźniej na 30 dni przed rozpoczęciem naboru wniosków. Informacja o tym, że zostały ogłoszone nabory wniosków przekazywana jest również m.in. za pośrednictwem prasy. Problem oceny terminów upubliczniania informacji o naborze wniosków jako zbyt późnej w opinii części respondentów może zatem wynikać z innych powodów, jak np. jak brak wiedzy wnioskodawców o istniejących zasadach.

Opinia, że terminy ogłaszania naborów są ogłaszane zbyt późno dominuje wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz służb publicznych, innych niż administracja. Odmiennego zdania są przedstawiciele organizacji pozarządowych czy związków wyznaniowych. Ta odmienność opinii wynika ze specyfiki wnioskodawców - aplikowanie w ramach RPO-L2020 w ramach JST i służb publicznych jest dla ich pracowników dodatkowym zadaniem, poza licznymi zadaniami własnymi. Można przypuszczać, że przedstawiciele organizacji pozarządowych/związków wyznaniowych są mniej obciążeni zadaniami własnymi i bardziej skupieni na uzyskaniu dofinansowania na działania, poprzez które chcą wspierać społeczeństwo i które stanowią istotę ich działalności oraz podstawę bytu.

Respondenci wskazują także na inne problemy związane z harmonogramami konkursów, jak: nakładanie się terminów w przypadku podmiotów, które już realizowały wcześniej projekty (m.in. musiały w tym samym czasie rozliczać projekty zakończone i przygotowywać nowe wnioski). Skutkiem takiego nałożenia się na siebie obowiązków był brak czasu na szczegółowe zapoznanie się z dokumentacją, co przekłada się często na niedopracowanie wniosku lub rozbieżną interpretację wymogów.

Kolejnym elementem procesu składania wniosków poddanym ocenie jest konstrukcja wzoru wniosku o dofinansowanie, która podlega ciągłym zmianom i modyfikacjom, aby była jak najbardziej przyjazna wnioskodawcom, oceniającym i ekspertom. Jediną wadą wniosków, podnoszoną przez ekspertów jest brak zgodności układu wniosku

z kartą oceny, co wydłuża czas oceniania aplikacji skutkując koniecznością wyszukiwania niezbędnych informacji w złożonym dokumencie.

W kontekście weryfikacji wniosków przez IZ RPO-L2020 oraz ekspertów często podnoszona jest kwestia obiektywizmu ocen. Choć kwestie weryfikacji wstępnej i oceny formalnej nie budzą zastrzeżeń, tak w przypadku oceny merytorycznej pojawia się zarzut ze strony wnioskodawców o braku bezstronności w tego rodzaju ocenach. Na etapie oceny merytorycznej zachodzi większe prawdopodobieństwo odmiennej interpretacji zapisów kryteriów oraz subiektywizmu w podejściu osób oceniających. System oceny i weryfikacji wniosków jest skonstruowany w sposób mający zapewnić maksymalną bezstronność i poufność procesu (np. losowe przyporządkowywanie wniosków do poszczególnych ekspertów). Pojawiające się obiekcje respondentów wynikają z faktu, że ewentualnie niskie oceny ich projektów przez ekspertów nie są tożsame z ich własną opinią o propozycjach wpisanych w swój projekt.

Składanie wniosków o dofinansowanie w ramach RPO-L2020 jest realizowane z wykorzystaniem Lokalnego Systemu Informatycznego (LSI2020). Każdy z wnioskodawców musi zatem mieć styczność z systemem chcąc poprawnie aplikować. Co zaskakujące nie wszyscy wnioskodawcy znają system. Wy tłumaczeniem tego stanu rzeczy może być fakt, że w przypadku części respondentów złożenie wniosku następowało poprzez podmiot zewnętrzny, który przygotowywał dokumentację, a sami respondenci zwyczajnie nie mieli wiedzy na temat tego mechanizmu. Wskazywanych jest przy tym szereg niedogodności korzystania z systemu (zawieszanie się systemu, trudności z odnalezieniem poszczególnych funkcjonalności systemu, trudności z logowaniem czy brak kompatybilności z przeglądarką internetową), które jednak po części mogą być efektem właściwości systemów operacyjnych komputerów użytkowników, przeglądarek bez zainstalowanych aktualizacji czy zwyczajnego zapomnienia danych logowania. Częstym problemem dla Beneficjentów są także ich przyzwyczajenia z pracy w profesjonalnych edytorach tekstów (niestety nie ma możliwości przeniesienia ich funkcjonalności oraz cech wizualnych do okien systemu) czy trudności w przygotowaniu opisów do wniosku z zachowaniem narzuconego limitu znaków. Co najważniejsze przedstawiciele, IZ RPO-L2020 zdają sobie sprawę z pewnych niedociągnięć i trudności, które mogą napotkać wnioskodawcy korzystający z systemu LSI, dlatego też podchodzą elastycznie do sytuacji, gdy w systemie wystąpi, która nie pozwoli na złożenie wniosku. Wówczas wnioskodawcy mogą liczyć na propozycję innych rozwiązań.

Istotną kwestią dotyczącą procesu wyboru wniosków o dofinansowanie jest wybór projektów zgodnych z celami RPO-L2020. Procedura zakłada, że wszystkie projekty wybrane do dofinansowania muszą wpisywać się w realizację wspomnianych celów. Podstawową właściwością procesu w tym kontekście jest podział na projekty konkursowe i pozakonkursowe, pozwalającą w dużym stopniu na osiągnięcie założonych w Programie celów. Projekty pozakonkursowe pozwalają na realizację najistotniejszych dla rozwoju regionu przedsięwzięć.

W kontekście opiniowania procedury oceny projektów, o którą także poproszono respondentów badania, pojawiają się przede wszystkim dwa aspekty: szybkość oceny oraz niezależność (obiektywizm) ekspertów. Drugi aspekt był już zresztą podejmowany w innej części badania, co może świadczyć o znaczeniu, jakie przywiązują do niego wnioskodawcy. Sama procedura oceny wniosków jest natomiast oceniana przez nich jako dobra, zwłaszcza, że ocena dokonywana jest przez dwóch ekspertów, co zwiększa jej wiarygodność (z zastrzeżeniem dokonany wyżej). Niemniej różnorodność podejścia ekspertów do poszczególnych kwestii sprawia, że aplikujący obawiają się o jej obiektywizm.

Procedura oceny projektów według opinii części wnioskodawców jest zbyt długa, jednak IZ RPO-L2020 podejmuje pewne działania mające na celu skrócenie tego czasu (np. połączenie wstępnej weryfikacji z oceną formalną wniosku). Wnioskodawcy opiniują również konieczność dokonania oceny przez kilku niezależnych ekspertów. Wskazania te świadczą o brakach w wiedzy osób aplikujących, gdyż obecnie ocena jest prowadzona przez co najmniej dwie niezależne osoby.

Praca ekspertów oceniana jest pozytywnie. Wnioskodawcy mają zastrzeżenia do obiektywizmu ich oceny, jednak z analizy wynika, że problemem jest odmienna interpretacja zapisów kryteriów. Problemy te są wynikiem braków w wiedzy wnioskodawców, którzy nie mają świadomości możliwości skorzystania ze spotkań/szkoleń organizowanych dla nich w celu uniknięcia tego typu sytuacji. Praca ekspertów zewnętrznych jest usankcjonowana prawnie i prowadzona wg tych wytycznych.

Ocenie wnioskodawców została poddana także procedura odwoławcza, choć skorzystało z niej niewielu respondentów (jedynie 3% spośród badanych). Ocena ta jest pozytywna, także w zakresie czasu na złożenie odwołania oraz oczekiwania na rezultat.

Elementem systemu wyboru projektów jest także szeroko rozumiana jakość dokumentacji konkursowej. Uczestnicy badania dobrze oceniają jej zakres i treści. Nieliczni respondenci (5-10% badanej populacji w zależności od badanej grupy) zgłaszali obiekcje odnośnie zbyt ogólności lub skomplikowanej, rozbudowanej czy pisanej zbyt fachowym językiem treści. Na ocenę regulaminów wpływ ma zasób wiedzy i doświadczenie wnioskodawców, stąd rozbieżność w ich ocenie. Analiza wykazała, że regulaminy są dobrze przygotowane i zawierają wszystkie niezbędne informacje.

Innym dokumentem związanym z aplikowaniem o dofinansowanie jest karta oceny formalno-merytorycznej w EFS oraz karta oceny formalnej i karta oceny merytorycznej w EFRR. Są one pozytywnie oceniane przez większość wnioskodawców. Ich zakres jest zgodny z kryteriami przyjętymi przez KM.

Reasumując należy podkreślić, że system wyboru projektów został opracowany w sposób spójny i kompleksowy, zapewniający realizację celów RPO-L2020. Wdrażane procedury są zgodne z dyspozycjami unijnymi i krajowymi. Największym problemem

wydaje się być niedoinformowanie potencjalnych beneficjentów. Należy zatem zintensyfikować działania informacyjne związane z promocją szkoleń dla wnioskodawców i ułatwiać dostęp do dokumentów mogących wspomóc aplikowanie o dofinansowanie w ramach RPO-L2020.

CZĘŚĆ 2. KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW

Ocena katalogu kryteriów w stosunku do celów RPO-L2020

Opracowanie kryteriów leży po stronie Instytucji Zarządzającej, jednak są one szeroko konsultowane z członkami Komitetu Monitorującego RPO-L2020. Proces opracowywania kryteriów wyboru projektów przebiega następująco³⁹:

Listy kryteriów wyboru projektów dla poszczególnych Działań/Poddziałań finansowanych z danego funduszu (EFS/EFRR) przygotowywane są przez merytoryczne departamenty oraz IP odpowiedzialne za wdrażanie Programu z uwzględnieniem procesu konsultacji z Departamentem Zarządzania RPO. W niektórych przypadkach następuje przekazanie kryteriów do zaopiniowania przez organy wskazane w UP (Komitet sterujący, Komitet MAC). Dodatkowo propozycje kryteriów każdorazowo przekazywane są do MR celem opiniowania. Ostateczna wersja kryteriów wyboru projektów jest zatwierdzana w drodze uchwały przez KM RPO-L2020. Kryteria stanowią załącznik do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO-L2020 oraz podawane są do publicznej wiadomości.

Wpływ na kryteria mają również potencjalni beneficjenci, którzy mają swoich przedstawicieli w Komitecie. Ponadto przyjęte kryteria mogą ulec zmianom jeżeli pojawią się ku temu obiektywne przesłanki. Przyjęty katalog kryteriów odpowiada celom RPO-L2020, co zapewnia wieloetapowa praca nad kryteriami i włączenie do katalogu kryteriów wynikających wprost z dokumentów europejskich, krajowych i regionalnych. Opracowanie katalogu kryteriów wyboru opiera się na zapisach RPO-L2020. Katalog celów odpowiada zatem celom RPO-L2020⁴⁰, gdyż tylko wybór projektów odpowiadających kryteriom gwarantuje realizację założeń programowych. Ponadto opracowanie katalogu kryteriów musi opierać się na wytycznych zawartych w *Umowie Partnerstwa*. Jak wykazała przedmiotowa analiza zapisów *Umowy Partnerstwa* oraz katalogu przyjętych kryteriów, są one zgodne z założeniami tego dokumentu. Proces tworzenia kryteriów był zatem nie tylko sprawny, ale i przeprowadzony w sposób rzetelny i zgodny z obowiązującymi wymaganiami.

Dla każdego Działania i Poddziałania w ramach wszystkich Osi Priorytetowych wyznaczane są dedykowane im kryteria wyboru. Kryteria dzielą się na formalne i merytoryczne wśród, których można wyróżnić kryteria horyzontalne i specyficzne.

Ocena projektów opiera się na przyjętych kryteriach, a osoby oceniające wskazują czy wniosek spełnia kryterium. Umożliwia to wybór tylko tych projektów, które w największym stopniu realizują cele RPO-L2020.

Wykaz kryterium jest przedstawiony do publicznej wiadomości wraz z ich definicją i wskazaniem sposobu oceny. Pozwala to na zapoznanie się wnioskodawców z oczekiwaniami wobec ich projektów.

³⁹ Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Certyfikującej dla Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020, s. 67-70

⁴⁰ Cele RPO-L2020 zostały przytoczone we wcześniejszej części raportu.

Uczestnictwo licznej grupy osób zaangażowanych w utworzenie katalogu kryteriów w wysokim stopniu zapewnia ich obiektywność i adekwatność do założonych celów i działań.

Przyjęte kryteria wyboru umożliwiają także premiowanie projektów innowacyjnych. Takie kryteria przyjęto głównie dla Osi Priorytetowych związanych z gospodarką. W celu zapewnienia wyboru projektów innowacyjnych w ramach Działania 1.1 (Typ projektu I) przyjęto kryterium specyficzne *Projekt dotyczy badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych albo eksperymentalnych prac rozwojowych*, którego niespełnienie skutkuje odrzuceniem wniosku. Także w Działaniu 1.5 ujęto kryterium dopuszczające odnoszące się do innowacyjności projektu, którą należy udowodnić poprzez odpowiednie i wiarygodne dokumenty, bądź zaplanować wprowadzenie innowacji. Oznacza to, że projekty, które nie spełnią tego wymogu nie otrzymają dofinansowania. W przypadku Działania 3.3 określono kryterium *Alternatywne systemy napędowe*, które także premiuje projekty uwzględniające zakup pojazdów z napędem elektrycznym, hybrydowym, wodorowym lub z biopaliw itp. To kryterium także odnosi się do wprowadzenia innowacji.

Katalog kryteriów zapewnia również wybór projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionalne.

Regionalne Inteligentne Specjalizacje województwa lubuskiego to⁴¹:

- Zielona gospodarka, która obejmuje:
 - Technologie środowiskowe,
 - Biogospodarkę,
 - Wysoko zaawansowane usługi środowiskowe,
 - Inne branże wspomagające, takie jak: sektor ICT, przemysł metalowy świadczący usługi dla obszaru technologii i usług środowiskowych, procesy logistyczne,
- Zdrowie i jakość życia, która obejmuje:
 - Rozwój metod leczenia na bazie technologii medycznych oraz aparatury medycznej,
 - Turystykę zdrowotną,
 - Zdrową, bezpieczną żywność (również produkty regionalne),
 - Branże powiązane, takie jak: sektor ICT, przemysł metalowy, procesy logistyczne,
- Innowacyjny przemysł, która obejmuje:
 - Przemysł ICT,
 - Przemysł metalowy,
 - Przemysł motoryzacyjny,
 - Przemysł wydobywczy i energetyczny,
 - Przemysł drzewny, meblarski i papierniczy.

⁴¹ Program rozwoju innowacji Województwa Lubuskiego, s. 20

Rozwój innowacyjności regionu jest istotny ze względu na zdiagnozowane problemy rozwojowe regionu⁴²:

- Niewystarczająca ilość wysoko wykwalifikowanych zasobów siły roboczej,
- Niski poziom innowacyjności przy wysokim poziomie przedsiębiorczości,
- Niski poziom kształcenia technicznego na różnych poziomach, w tym brak kształcenia dualnego,
- Niewykorzystanie kapitału społecznego w rozwoju procesów innowacyjnych.

Nawiązanie do RIS premiowane jest w ramach RPO-L2020 w projektach dotyczących gospodarki i innowacyjności. Kryteria zapewniające wybór dedykowanych projektów pojawiają się w ramach Osi Priorytetowej I, gdzie przyjęto m.in. kryterium specyficzne pn. *Regionalne inteligentne specjalizacje*, które zostaje spełnione, gdy założenia projektu dotyczą jednej ze specjalizacji lub projekt przyczynia się do rozwoju co najmniej jednego celu operacyjnego Programu Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego. Ocena tego kryterium ma formę punktową. Analizując pozostałe kryteria należy stwierdzić, iż w ramach ww. OP premiowane są projekty, które wpisują się w RIS.

W katalogu kryteriów uwzględniono również kryteria pozwalające na określenie realnej jakości przedkładanych projektów. Taką rolę pełni kryterium horyzontalne dopuszczające (EFRR) *Realizacja projektu wynika z uzasadnionych potrzeb*⁴³. Aby spełnić to kryterium wnioskodawca zobowiązany jest do wykazania, iż projekt realizowany będzie w odpowiedzi na zdiagnozowane zapotrzebowanie. Niespełnienie tego kryterium skutkuje odrzuceniem wniosku. Ponadto w poszczególnych Działaniach i Poddziałaniach założone są kryteria skupiające się na efektach i korzyściach płynących z projektów, które oceniane w skali punktowej, premiuje te przedsięwzięcia, które w najwyższym stopniu będą oddziaływały na rozwój województwa i poprawę jakości życia jego mieszkańców.

Podsumowując należy podkreślić, iż przyjęte w ramach RPO-L2020 kryteria wyboru pozwalają na wybór projektów innowacyjnych oraz wpisujących się w regionalne inteligentne specjalizacje. Umożliwiają także selekcjonowanie projektów i premiowanie tych, które mają najwyższą jakość, tzn. ich realizacja jest w największym stopniu uzasadniona ze względu na obiektywne czynniki (tj. stopień zagrożenia danego obszaru katastrofą naturalną czy wskaźnik bezrobocia) oraz gwarantują największe efekty i korzyści społeczno-gospodarcze.

⁴² Tamże, s. 19

⁴³ Kryterium to nie dotyczy I Osi Priorytetowej.

Ocena katalogu przyjętych kryteriów wyboru projektów

Kryteria wyboru stanowią trzon procedury wyboru wniosków do dofinansowania w ramach RPO-L2020. Ocena katalogu kryteriów przez beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020 jest pozytywna w odniesieniu do każdej ze wskazanych cech. Najwyżej cenione jest uporządkowanie kryteriów wyboru. Najniżej ocenioną cechą jest możliwość osiągnięcia założonych kryteriów, jednak także ta cecha jest oceniana przez uczestników badania pozytywnie.

Pozytywna ocena katalogu przyjętych kryteriów wyboru wniosków świadczy o jego dobrym opracowaniu, które jest przede wszystkim przystępne dla potencjalnych wnioskodawców i możliwe do zrealizowania. Oceny wskazują na to, że przyjęty katalog jest klarowny, zawiera wszystkie niezbędne elementy, które umożliwiają potencjalnym wnioskodawcom prawidłową interpretację zapisów, a także zgodne z założeniami i oczekiwaniami opracowanie wniosków aplikacyjnych.

Wykres 30 Ocena katalogu przyjętych kryteriów naboru wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Przyjęty katalog kryteriów za kompletny uznało 68% respondentów. Częściej byli to przedstawiciele podmiotów aplikujących w trybie pozakonkursowym (78,8%), niż w trybie konkursowym (56,2%). Zdecydowanie najczęściej na tę cechę wskazywali beneficjenci (80,9%) niż pozostałe grupy badanych (potencjalni beneficjenci - 62,5%, nieskutecznie aplikujący - 40%).

Katalog kryteriów jako spójny oceniło 71% respondentów. Nieznacznie częściej jako spójny oceniali go przedstawiciele podmiotów aplikujących w ramach konkursów (78,6%), niż poza konkursami (73,1%). Zdecydowanie najczęściej na tę cechę wskazywali beneficjenci (80,9%) niż pozostałe grupy badanych (potencjalni beneficjenci - 66,7%, nieskutecznie aplikujący - 50%).

Opinię, że przyjęty katalog kryteriów wyboru jest racjonalny, wygłosiło 60% respondentów badania CATI. Częściej taką opinię podzielali przedstawiciele podmiotów aplikujących pozakonkursowo (71,1%) niż w ramach konkursów (54,8%). Racjonalność katalogu doceniali przede wszystkim beneficjenci (71,4%). W przypadku potencjalnych beneficjentów była to nieco ponad połowa (52,1%), a wśród nieskutecznie aplikujących równo połowa uczestniczących w badaniu przedstawiciele tych grup.

Za zrozumiały katalog kryteriów uznało 73% uczestników badania. Częściej były to osoby reprezentujące podmioty aplikujące pozakonkursowo (80,8%) niż biorące udział w konkursach (73,8%). Beneficjenci stanowili 88,1%, przed nieskutecznie aplikującymi (70%) i najstaniej oceniającymi pod tym kątem kryteria - potencjalnymi beneficjentami (56,2%).

Przyjęte kryteria wyboru projektów za możliwe do osiągnięcia uznało 58% wszystkich respondentów. Obie grupy podmiotów (aplikujące w konkursach i poza nimi) wskazały na tę cechę w niemal 62%. Częściej tę cechę kryteriom przypisywali beneficjenci (73,8%), niż potencjalni beneficjenci (50%) i najniżej oceniający tę cechę - nieskutecznie aplikujący (45,8%). Ta niska ocena jest wynikiem doświadczeń związanych z niepowodzeniem w trakcie ubiegania się o dofinansowanie wniosku.

Ze stwierdzeniem, że przyjęte kryteria wyboru projektów są adekwatne do poszczególnych etapów procedury wyboru zgodziło się 61% uczestników badania. Dominującą grupą byli przedstawiciele podmiotów aplikujących poza konkursami (71,2%). Wnioskujący w ramach konkursów zgodzili się z tą tezą w 57,1%. Także w przypadku tej cechy najczęściej przypisywali ją kryteriom beneficjenci (78,6%), rzadziej potencjalni beneficjenci (56,2%). W przypadku nieskutecznie aplikujących jedynie 30% uznało, że założone kryteria, które musieli spełnić, aby ubiegać się o dofinansowanie są adekwatne do poszczególnych etapów procedury wyboru.

Katalog przyjętych kryteriów naboru jest logiczny według 67% respondentów. Tę cechę także częściej wskazywali składający wnioski w trybie pozakonkursowym (73,1%), niż biorący udział w ogłoszonych konkursach (69%). Zdecydowana większość beneficjentów również była tego zdania (85,7%), także ponad połowa potencjalnych beneficjentów zgadzała się z tą tezą. Najrzadziej wskazywali na nią nieskutecznie aplikujący (40%).

Uporządkowanie, jako cechę przyjętego katalogu kryteriów, wskazało 72% uczestniczących w badaniu podmiotów. W przypadku tej cechy zróżnicowanie respondentów ze względu na tryb składania wniosku nie ma znaczenia, gdyż występują bardzo niewielkie różnice - pozakonkursowi 76,9%, konkursowi - 76,2%. Także w tym

wypadku najczęściej pozytywnie o uporządkowaniu przyjętych kryteriów wypowiadali się beneficjenci (85,7%). Wśród potencjalnych beneficjentów z tą opinią zgodziło się 64,6% i jedynie połowa nieskutecznie aplikujących.

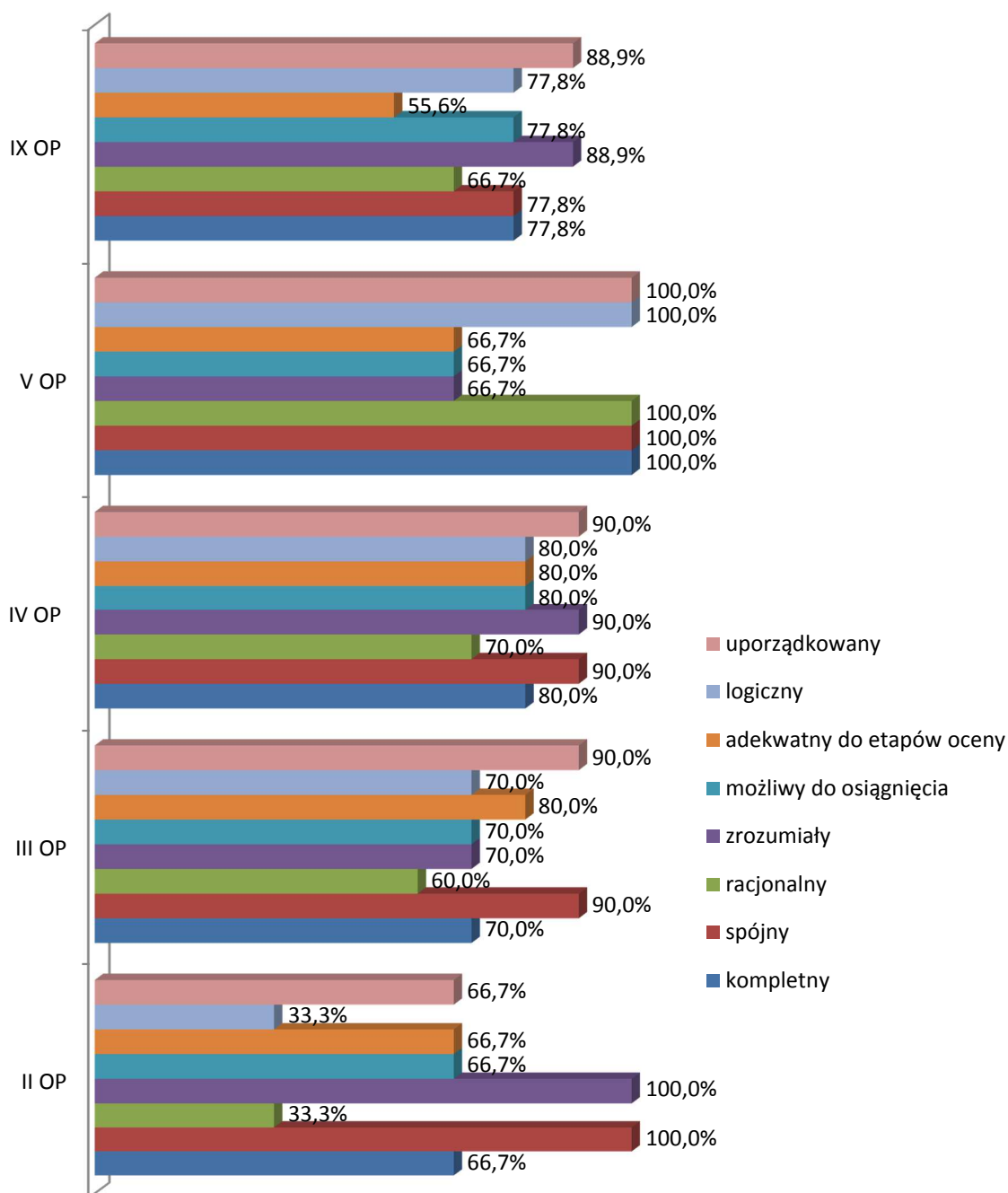
Wykres 31 Ocena katalogu przyjętych kryteriów naboru wg wnioskodawców RPO-L2020

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=88)

Wnioskodawcy niżej oceniają katalog obowiązujących kryteriów wyboru od beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. Najwyżej oceniana jest kompletność katalogu oraz jego spójność i uporządkowanie. Najniżej zaś racjonalność. Należy zatem dokonać analizy przyjętego katalogu kryteriów pod kątem jego racjonalności i uwzględnić wyniki analizy w trakcie opracowywania kryteriów do kolejnych Działań/Poddziałań.

Wykres 32. Ocena katalogu kryteriów wyboru projektów w podziale na Osie Priorytetowe finansowane z EFRR

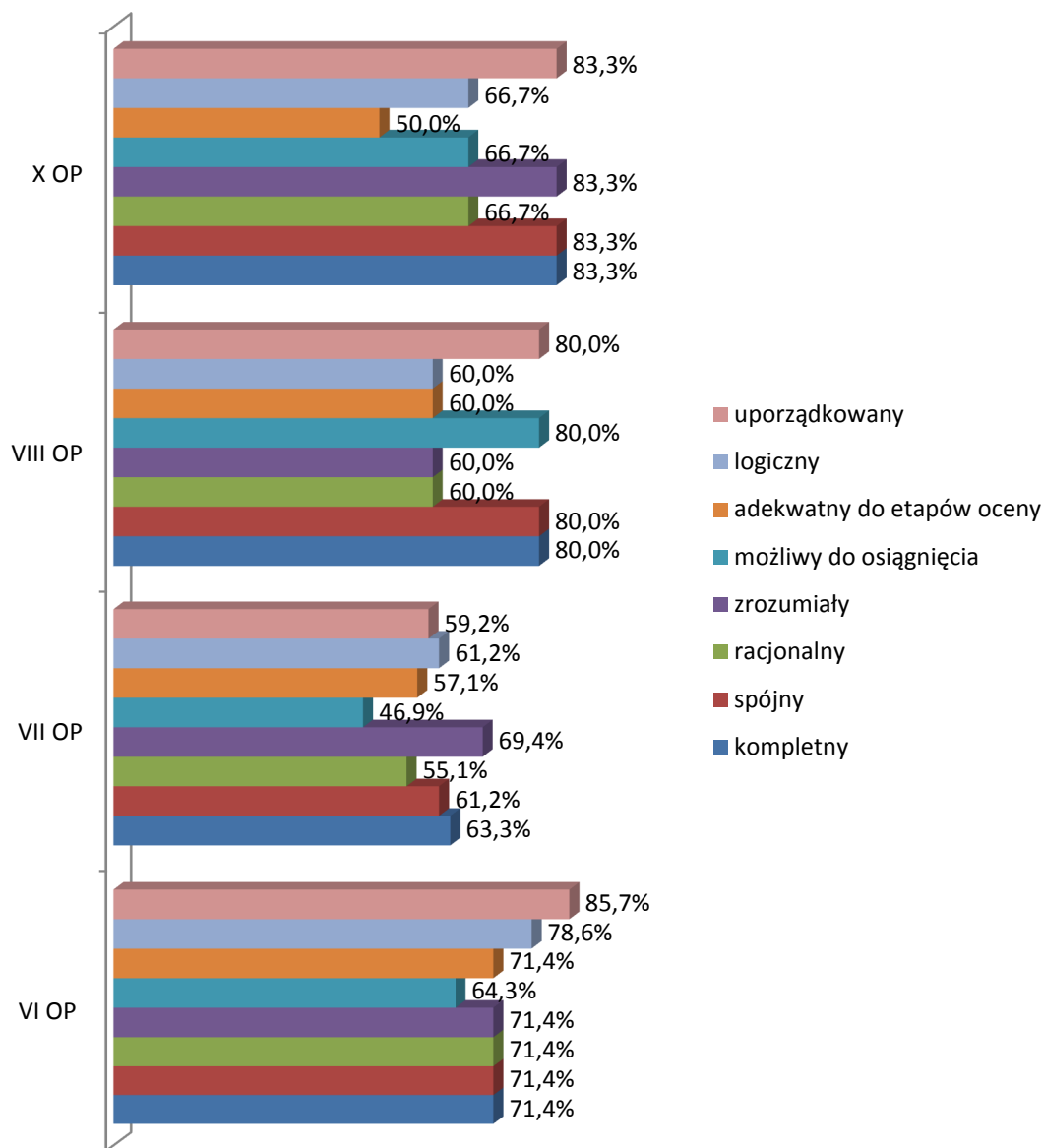

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Przedstawione wyżej wyniki CATI wskazują, iż najlepiej katalog kryteriów oceniają przedstawiciele V Osi Priorytetowej. Najbardziej nierówną ocenę wystawiają z kolei aplikujący w ramach II Osi Priorytetowej.

Wykres 33. Ocena katalogu kryteriów wyboru projektów w podziale na Osie Priorytetowe finansowane z EFS

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Najlepiej katalog kryteriów oceniają przedstawiciele VI Osi Priorytetowej, najstąbiej zaś aplikujący w ramach VII Osi Priorytetowej. Obie osie finansowane są z EFS.

Zaprezentowane wyniki badania wskazują, że przyjęty katalog kryteriów w ramach poszczególnych etapów oceny jest kompletny, spójny i racjonalny. Ponadto jest on uporządkowany i logiczny. Pod względem tych wszystkich cech jest on pozytywnie oceniany przez wnioskodawców, a więc osoby, które muszą się nim posługiwać i do niego odnosić w celu opracowania wniosku aplikacyjnego. Analiza przyjętych kryteriów również wykazała, że spełniają one założone kryteria. Także eksperci pozytywnie oceniają przyjęty katalog, wskazując, że pozwala on na wyselekcjonowanie najlepszych projektów. Opisy kryteriów oraz ich metodologia pozwalają osobom oceniającym (w tym ekspertom) skutecznie pozyskiwać informacje niezbędne do prawidłowej oceny wniosku. Efektem tego jest niski odsetek składanych protestów od przyznanej oceny.

Kompletność i logiczność katalogu kryteriów wiąże się z ich kolejną cechą, a więc dopasowaniem kryteriów do poszczególnych etapów oceny. Przyjęte kryteria pozwalają na wybranie i dopuszczenie do dalszego etapu oceny wyłącznie wniosków, które spełniają wszystkie wymogi pozwalające na ewentualną realizację projektów, a jednocześnie wpisują się w cele założone dla realizacji RPO-L2020.

Wskazując na konkretne przykłady trudności wynikających z przyjętego katalogu kryteriów naboru osoby wnioskujące poruszały kwestię m.in. konieczności zachowania równości szans kobiet i mężczyzn. Z uwagi na specyfikę demograficzną niektórych jednostek terytorialnych (np. powiat zielonogórski) oraz grupy docelowej, zachowanie równości szans wynika z naturalnego podziału kobiet i mężczyzn. Jednak także w tym przypadku wnioskodawcy są zobowiązani do zaproponowania działań, które zapewnią wyrównanie tych szans. Osoby przygotowujące wnioski przyznają, że często są to sztuczne rozwiązania, które nie zyskują aprobaty w procesie oceny.

Innym wymogiem, do którego spełnienia są obligowani wnioskodawcy w ramach RPO-L2020, a które sprawia im kłopot jest burzenie barier i działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami. W tym przypadku uwaga zwrócona jest na rozbieżność interpretacyjną zakładanych działań - tj. to, co wnioskodawcy uznają za działanie na rzecz niwelowania barier dla osób z niepełnosprawnościami, przez osoby oceniające wniosek nie jest interpretowane w ten sam sposób. Głównym problemem jest zatem rozbieżność interpretacyjna założonych w projekcie działań, która przekłada się na ocenę samego projektu.

Kryteria, a zwłaszcza przypisane im wskaźniki do zrealizowania, są wg wnioskodawców opracowywane schematycznie, bez pogłębionej diagnozy możliwości potencjalnych beneficjentów czy społeczeństwa, które ma objąć projekt. Prowadzi to do sytuacji, że na obszarach o zupełnie odmiennych cechach demograficznych i gospodarczych narzucane są te same wartości wskaźników do osiągnięcia.

Dużym problemem dla wnioskodawców jest również rozdźwięk pomiędzy oczekiwaniami projektowymi dotyczącymi partnerstw i umów, a obowiązującą ich dyscypliną finansową i polityką zawierania umów. Konieczność podpisania umowy na zadanie zlecone w ramach projektu przed jego złożeniem wiąże się z kosztami dla podmiotu składającego wniosek, bez pewności, że zostanie on wybrany do dofinansowania.

Potrzeba zmiany kryteriów

Jedynie 5% beneficjentów i potencjalnych beneficjentów widzi potrzebę usunięcia kryteriów formalnych, a 8% kryteriów merytorycznych w ramach wniosku, który składali.

Określając kryteria formalne, które należałoby usunąć wskazywano m.in. na niektóre dokumenty bez doprecyzowania, które konkretnie oraz omyłki pisarskie. Określając kryteria merytoryczne, które trzeba byłoby usunąć odnoszono się m.in. do: współczynnika efektywności energetycznej i gminnych programów rewitalizacji.

Także wśród wnioskodawców odsetek osób uważających, że część kryteriów wyboru należałoby usunąć jest niewielki- 4,7%. W przypadku obu rodzajów kryteriów odsetek wskazujących je osób jest na tym samym poziomie.

Określając kryteria formalne wskazywano m.in. na: podpisy, kompletność dokumentacji aplikacyjnej oraz konieczność parafowania każdej strony dokumentów.

Odnosząc się do kryteriów merytorycznych wnioskodawcy wskazali m.in. na: wyniki egzaminów końcowych w szkołach, prawomocne decyzje lokalizacyjne, powtarzanie danych statystycznych dla grup docelowych oraz zdawalność w szkołach językowych.

Niewielki odsetek wskazań na potrzebę wykreślenia kryteriów wyboru, oscylujący w granicach błędu statystycznego, oznaczają, że przyjęte kryteria doboru są powszechnie akceptowane przez potencjalnych beneficjentów, a ich katalog jest odpowiedni dla potencjalnych wnioskodawców.

Tylko 8% beneficjentów i potencjalnych beneficjentów wyraziło potrzebę dodania dodatkowych kryteriów w ramach konkursów, w których aplikowali bądź chcieli aplikować. Tylko 1% dodałby kryteria formalne - wskazano na kryterium *stopień zadłużenia gminy*, a 1% inne kryterium - *zasięg projektu* (projekt, który jest globalny i tworzony przez instytucję nadrzędną powinien być wyżej punktowany). A 6% dodałoby kryterium merytoryczne, w ramach których wskazano:

- premiovanie małych gmin,
- trafność projektu/słuszność jego realizacji,
- brak rozróżnienia ze względu na wielkość gminy,
- indywidualne podejście do potrzeb wnioskodawcy.

Wśród wnioskodawców odsetek ten był jeszcze niższy i wyniósł 3,4%. W ramach kryterium formalnego wskazano na *posiadanie siedziby firmy na terenie województwa lubuskiego*, a w ramach kryterium merytorycznego *atrakcyjność zajęć dla grupy docelowej*. Kryterium to dotyczy projektów w ramach Osi Priorytetowej VIII - Nowoczesna edukacja.

Bardzo niski odsetek podmiotów zainteresowanych wzbogaceniem katalogu kryteriów o dodatkowe kryteria świadczy o jego komplementarności.

Beneficjenci i potencjalni beneficjenci RPO-L2020 dostrzegli pewne kryteria, które mogą stanowić barierę w dostępie do środków RPO-L2020. 25% wskazała na kryteria formalne, a 51% na kryteria merytoryczne.

Aż 44% respondentów dostrzegających bariery w kryteriach formalnych nie potrafiła jednoznacznie wskazać jakie są to kryteria. Najczęściej wskazywano na konieczność realizacji wskaźników jako kryterium stanowiące barierę w dostępie oraz konieczność wniesienia wkładu własnego. Realizacja niektórych wskaźników może stanowić problem w przypadku, gdy podmiot aplikujący dysponuje ograniczoną grupą potencjalnych uczestników projektu. Natomiast wkład własny ogranicza przede wszystkim podmioty nie dysponujące środkami własnymi bądź posiadające bardzo skromne środki. Nie ma jednak możliwości rezygnacji z tego kryterium ze względu na konieczność zachowania trwałości rezultatów projektu.

Wykres 34 Kryteria formalne stanowiące barierę w dostępie do środków RPO-L2020 wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

Ponad 25% respondentów uważających, że barierę stanowią kryteria merytoryczne nie potrafiło wskazać konkretnego kryterium. Najczęściej odnoszono się do konieczności realizacji wskaźników oraz wymogów formalno-kadrowych.

Wykres 35 Kryteria merytoryczne stanowiące barierę w dostępie do środków RPO-L2020 wg beneficjentów i potencjalnych beneficjentów⁴⁴

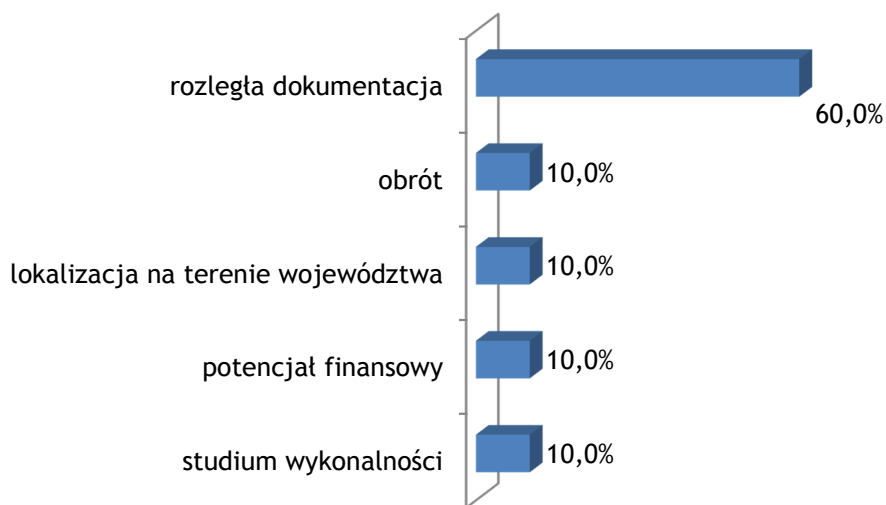
Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CATI z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami RPO-L2020 (N=100)

W przypadku wnioskodawców niewielki odsetek dostrzega kryteria formalne i merytoryczne, które mogą stanowić barierę w dostępie do środków w ramach RPO-L2020.

W ramach kryteriów formalnych dominującym wskazaniem było kryterium dołączenia do wniosku rozległej dokumentacji (zwłaszcza w projektach finansowanych z EFRR).

⁴⁴ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Wykres 36 Kryteria formalne stanowiące barierę w dostępie do środków RPO-L2020 wg wnioskodawców

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=100)

W ramach kryteriów merytorycznych wskazywano przede wszystkim na konieczność posiadania doświadczenia w realizacji projektów na terenie województwa lubuskiego.

Wykres 37 Kryteria merytoryczne stanowiące barierę w dostępie do środków RPO-L2020 wg wnioskodawców⁴⁵

Źródło: opracowanie na podstawie wyników badania CAWI z wnioskodawcami RPO-L2020 (N=100)

⁴⁵ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Podsumowanie

Katalog kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020 odpowiada celom Programu. Wpływ na to ma przyjęty, kilkietapowy system pracy nad kryteriami, tak aby odpowiadały dokumentom programującym rozwój na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.

Kryteria wyboru projektów są pozytywnie oceniane przez respondentów badania. Zostały one przede wszystkim ocenione jako uporządkowane, zrozumiałe i logiczne. Najwięcej wątpliwości natomiast budziły perspektywy i możliwości ich osiągnięcia. Najogólniej rzecz ujmując większość respondentów przychylnie oceniało kryteria naboru. Zdarzały się oczywiście oceny krytyczne, zwłaszcza wśród przedstawicieli podmiotów nieskutecznie aplikujących. Wysoka ocena przyjętego katalogu kryteriów pozwala twierdzić, że umożliwia on optymalne przygotowanie kryteriów wyboru, gwarantujące jednocześnie realizację celów RPO-L2020, ale także odpowiadające potencjalnym wnioskodawcom.

Wskazując na konkretne przykłady trudności wynikających z przyjętego katalogu kryteriów wyboru, osoby wnioskujące poruszały kwestię m.in. konieczności zachowania równości szans kobiet i mężczyzn, zwłaszcza w projektach, w których struktura potencjalnych odbiorców jest niejako narzucona i kryterium dostępu do projektu jest inne niż płeć (np. dzieci z pieczy zastępczej bądź opiekunowie pieczy zastępczej). Innym wymogiem, do którego spełnienia są obligowani wnioskodawcy w ramach RPO-L2020, a które sprawia im kłopot są działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami. W tym przypadku uwaga zwrócona jest na rozbieżność interpretacyjną zakładanych działań - tj. to, co wnioskodawcy uznają za działanie na rzecz niwelowania barier dla osób z niepełnosprawnościami, przez osoby oceniające wnioski nie jest interpretowane w ten sposób. Głównym problemem jest zatem rozbieżność interpretacyjna założonych w projekcie działań, która przekłada się na ocenę samego projektu.

Pomimo zgłaszanych trudności i obiekcji jedynie nieliczni respondenci widzą potrzebę usunięcia pewnych kryteriów formalnych czy merytorycznych. W niewielu przypadkach postulowanych przy kryteriach formalnych pojawiały się np. wzmianki na temat braku konieczności parafowania każdej ze stron wniosku. Konieczność ta może zostać usunięta w związku z planowanymi zmianami polegającymi na wprowadzeniu przez IZ RPO-L2020 elektronicznego obiegu dokumentów. W przypadku kryteriów merytorycznych odwoływano się np. do współczynnika efektywności energetycznej czy gminnych programów rewitalizacji.

Oprócz propozycji wykreślenia niektórych kryteriów pojawiały się także postulaty dodania kryteriów merytorycznych w postaci np. premiowania małych gmin czy braku rozróżnienia ze względu na wielkość gminy. Odsetek podmiotów postulujących wzbogacenie katalogu kryteriów o dodatkowe kryteria był jednak niski, co świadczy o jego kompletności.

Ostatnim z poruszanych w tym miejscu aspektów były kryteria, które w opinii respondentów mogą potencjalnym aplikantom blokować dostęp do środków RPO-L2020. Najczęściej wskazywano tu konieczność dołączania obszernej dokumentacji, zaś w ramach kryteriów merytorycznych wskazywano przede wszystkim na konieczność posiadania doświadczenia w realizacji projektów na terenie województwa lubuskiego.

Niski odsetek wnioskodawców postulujących usunięcie bądź wprowadzenie dodatkowych kryteriów wyboru dobitnie świadczy o dobrym przygotowaniu kryteriów. Ma na to wpływ praca wielu osób i prowadzone konsultacje oraz dopasowanie kryteriów do założeń RPO-L2020. Procedura tworzenia katalogu kryteriów sprawdziła się i powinna być kontynuowana w przyszłości.

VII. ANALIZA SWOT

Mocne strony	Słabe strony
SYSTEM OCENY PROJEKTÓW	
Wieloetapowość systemu oceny – zastosowanie etapów oceny gwarantuje wybór projektów adekwatnych do założonych celów Programu oraz zgodnych z obowiązującym prawem	Brak w przypadku części Osi Priorytetowych rozmów kwalifikacyjnych dla ekspertów zewnętrznych mających na celu ustalenie ich rzeczywistych kompetencji
Ocena merytoryczna dokonywana przez zewnętrznych ekspertów wybranych poprzez rekrutację opartą o określone kryteria	
Ocena wniosku przez dwóch ekspertów	
Dodatkowa ocena ekspercka w sytuacji rozbieżności ocen ekspertów	
Ocena pracy ekspertów, na podstawie której są oni kwalifikowani do dalszej pracy nad wnioskami	
Formuła ZIT w ocenie projektów z wybranych Osi Priorytetowych	
Wprowadzenie możliwości zdalnego wykonywania oceny projektów przez ekspertów	
Losowy tryb przydzielania wniosków do oceny ekspertom	
WNIOSEK APLIKACYJNY	
Wniosek zawierający tylko najważniejsze elementy	Konieczność złożenia podpisu na wszystkich dokumentach i załącznikach, a następnie ich zeskanowanie w celu zamieszczenia w generatorze
LOKALNY SYSTEM INFORMATYCZNY	
Modyfikacje Systemu w odpowiedzi na dostrzeżone potrzeby i niedoskonałości	Częste awarie LSI2020
Elastyczne podejście IZ RPO-L2020 w odniesieniu do problemów ze złożeniem wniosku lub wykonaniu innych działań w wyniku błędów/awarii LSI2020	Okna dialogowe nie pozwalające na swobodne wprowadzanie poprawek we wniosku
KATALOG KRYTERIÓW WYBORU	
Wstępna ocena wniosku w oparciu o opracowane pytania pozwalające wychwycić omyłki	
Kryteria opracowane w oparciu o dokumenty strategiczne	
Założenie kryteriów pozwalających zapewnić zgodność z celami RPO-L2020 oraz komplementarność projektów	

108

Elastyczność kryteriów w przypadku zdiagnozowania problemów	
HARMONOGRAM	
Możliwość wprowadzania zmian w regulaminach naboru poprzez wydłużanie czasu trwania naboru w określonych sytuacjach	Przy dużej liczbie wpływających wniosków w ramach konkursu trudności z zachowaniem terminów przewidzianych harmonogramem
Połączenie oceny wstępnej z oceną formalną w celu skrócenia czasu trwania oceny wniosku	
Szanse	Zagrożenia
Szkolenia dla ekspertów oceniających wnioski w celu ujednoczenia ocen	Błędy we wnioskach o dofinansowanie związane z niesprawnie działającym generatorem
Udoskonalenie LSI2020 w celu usprawnienia generowania wniosków aplikacyjnych	Rozbieżność interpretacji kryteriów wyboru i wiążące się z tym niskie oceny wniosków i procedury odwoławcze
Możliwość składania dokumentów (załączników) w formie elektronicznej	
Doświadczenie IZ, IP RPO-L2020 w realizacji naboru i oceny wniosków w trybie konkursowym, pozakonkursowym	

VIII. ANALIZA SMART

Analiza SMART została przygotowana na zbiorze pięciu postulatów. Analiza ta polegała na określeniu czy dane kryterium jest:

- **konkretne i dokładne (specyfic).** Konkretność została określana na podstawie klarowności opisu kryterium, a także pełności opisu (czy nie występują zapisy dające możliwość swobodnego interpretowania kryterium),
- **mierzalne (measurable).** Mierzalność była rozumiana, jako możliwość określenia czy zakres kryterium pozwala porównać poszczególne projekty pomiędzy sobą za pomocą tych samych narzędzi, bądź opierając się na tym samym informacjach,
- **osiągalne (available).** Osiągalność rozumiana była, jako możliwość osiągnięcia kryterium przez wnioskodawców,
- **istotne (relevant),** czyli czy kryterium ma znaczenie w zakresie, do którego się odnosi,
- **określone w czasie (timebound),** czyli czy kryterium było podane do wiadomości odpowiednio wcześniej w kontekście czasu, jaki jest potrzebny na jego spełnienie przez wnioskodawców.

Tabela 5 Ocena wybranych kryteriów oceny EFS gdzie „TAK” oznacza zgodność kryterium z postulatem a „NIE” oznacza brak zgodności z postulatem.

Kryterium oceny	Czy kryterium jest konkretne i dokładne?	Czy kryterium jest mierzalne?	Czy kryterium jest osiągalne?	Czy kryterium jest istotne?	Czy kryterium jest określone w czasie?
1. Kompletność wniosku o dofinansowanie.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
2. Zgodność okresu realizacji z okresem programowania lub okresem wskazanym w regulaminie.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
3. Terminowość składnia wniosku.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
4. Brak wykluczenia możliwości ubiegania się o dofinansowanie.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
5. Spełnienie wszystkich kryteriów formalnych.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
6. Zgodność z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych i innym właściwym prawodawstwem.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
7. Zgodność z zasadami dotyczącymi pomocy publicznej.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
8. Zgodność z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.	Tak	Nie	Nie	Tak	Tak
9. Zgodność z zasadami równości szans i niedyskryminacji.	Tak	Nie	Nie	Tak	Tak
10. Zgodność z pozostałymi politykami i zasadami wspólnotowymi (w tym: polityką równych szans i koncepcją zrównoważonego rozwoju).	Tak	Nie	Nie	Tak	Tak

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego

11.	Zgodność z właściwym celem szczegółowym programu operacyjnego i jego doprecyzowaniem w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO Lubuskie 2020.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
12.	Czy w projektach o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w PLN równowartości 50 000 EUR wkładu publicznego zastosowano rozliczenie kosztów w oparciu o kwoty ryczałtowe?	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
13.	Czy w projekcie założono rozliczenie kosztów usługi szkoleń językowych i/lub szkoleń komputerowych w zakresie wskazanym odpowiednio w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 w oparciu o stawki jednostkowe?	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
14.	Czy koszty w ramach cross-financingu nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla danego Działania/Poddziałania.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak

15.	Czy wartość kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem została wyliczona zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
16.	Opis projektu w kontekście właściwego celu szczegółowego RPO lubuskie 2020/ ryzyko nieosiągnięcia założeń projektu.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
17.	Opis grupy docelowej.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
18.	Sposób realizacji projektu.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
19.	Potencjał i doświadczenie projektodawcy.	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak
20.	Doświadczenie projektodawcy i partnerów.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
21.	Budżet projektu (kwalifikowalność i niezbędność wydatków, prawidłowość sporządzanie budżetu, metodologia wyliczenia wkładu własnego).	Nie	Nie	Tak	Tak	Tak
22.	Kryteria dostępu obowiązujące w ramach konkursów dla danego działania lub poddziałania wskazywane będą corocznie przez Instytucję Zarządzającą.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak

Podsumowując ocenę wybranych kryteriów EFS należy stwierdzić, że większość kryteriów, jest konkretna, mierzalna, osiągalna, istotna, określona w czasie. Tylko nieliczne postulaty nie spełniają któregoś z kryteriów.

Pomimo przygotowanej *Instrukcji* co należy rozumieć pod danym kryterium i jakie informacje należy wskazać wnioskodawcy uważają, że kryterium takie jak: Zgodność z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn, Zgodność z zasadami równości szans i niedyskryminacji, Zgodność z pozostałymi politykami i zasadami wspólnotowymi (w tym: polityką równych szans i koncepcją zrównoważonego rozwoju) nie jest konkretne i mierzalne. Rekomenduje się, aby w tym obszarze poszerzyć aspekt edukacyjny dla wnioskodawców.

Tabela 6 Ocena wybranych kryteriów oceny EFRR gdzie „TAK” oznacza zgodność kryterium z postulatem a „NIE” oznacza brak zgodności z postulatem.

Kryterium oceny	Czy kryterium jest konkretne i dokładne?	Czy kryterium jest mierzalne?	Czy kryterium jest osiągalne?	Czy kryterium jest istotne?	Czy kryterium jest określone w czasie?
1. Kwalifikowalność wnioskodawcy/partnerów projektu.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
2. Kwalifikowalność projektu.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
3. Zgodność projektu z celem Działania.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
4. Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi w tym w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak
5. Adekwatność wskaźników do zakresu rzeczowego projektu.	Nie	Nie	Tak	Tak	Tak
6. Realizacja projektu wynika z uzasadnienia potrzeb.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
7. Wykonalność projektu.	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak
8. Trwałość projektu.	Nie	Nie	Nie	Tak	Tak
9. Realizacja wskaźników programowych.		Nie	Nie	Tak	Tak
10. Realizacja celów Strategii Rozwoju Polski Zachodniej.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
11. Priorytetowy charakter projektu.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
12. Korzyści ekonomiczne społeczne wynikające z realizacji projektu.	Nie	Nie	Tak	Tak	Tak
13. Interoperacyjność systemów i rozwiązań.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego

14.	Bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
15.	Gotowość prawna projektu.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
16.	Wybór optymalnego wariantu realizacji projektu.	Nie	Nie	Tak	Tak	Tak

Większość przyjętych kryteriów została dobrze oceniona. Tylko nieliczni opiniodawcy mieli uwagi do oceny kryterium wykonalności projektu oraz adekwatności.

Wymogiem, do którego spełnienia są obligowani wnioskodawcy w ramach RPO-L2020, a które sprawia im kłopot są działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.

Głównym problemem jest zatem rozbieżność interpretacyjna założonych w projekcie działań, która przekłada się na ocenę samego projektu. Na podstawie ww. wniosków rekomenduje się poszerzenie działania informacyjnego dla wnioskodawców w celu uniknięcia rozbieżności interpretacji kryteriów. Należy jednak podkreślić, że dotyczy to tylko kryteriów, do których zostały zgłoszone uwagi. Pozostały katalog kryteriów oceny umożliwi potencjalnym wnioskodawcom prawidłową interpretację zapisów.

IX. TABELA REKOMENDACJI

Tabela rekomendacji określa działania, których wdrożenie przyczyni się do sprawniejszej realizacji RPO-L2020. Analiza systemu nie wykazała występowania istotnych dla realizacji RPO-L2020 uchybień i przeszkód. Elementy w funkcjonowaniu systemu, które wymagają interwencji

IZ RPO-L2020 lub IP RPO-L2020 zostały wskazane poniżej w sposób zhierarchizowany, tj. od najbardziej istotnych dla realizacji RPO-L2020.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Rekomendacja (powiązana z wnioskiem wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/ Instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrażania (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrożenia rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)
1.	Wnioskodawcy dysponują ograniczoną wiedzą w odniesieniu do zasad oceny wniosków projektowych i interpretacji kryteriów wyboru oraz wskaźników (s. 43-44)	Rozszerzenie działań informacyjnych związanych z dotarciem do potencjalnych wnioskodawców z informacjami o zasadach wyboru projektów i definiowania kryteriów oraz wskaźników (s. 43-44)	IZ RPO-L2020 IP RPO-L2020	Opracowanie FAQ na stronie RPO-L2020	I półrocze 2017 r.

2.	Część wnioskodawców jest zdania, że terminy ogłaszania naborów podawane są zbyt późno (s. 52-53)	Zintensyfikowanie działań informacyjnych dotyczących ogłoszonych naborów (s. 52-53)	IZ RPO-L2020 IP RPO-L2020	Zamieszczanie informacji w prasie regionalnej i lokalnej, informacje w radiu regionalnym i lokalnym, zamieszczanie informacji na lokalnych i regionalnych portalach/stronach internetowych. Zwrócenie uwagi na miejsce publikowania ogłoszeń - w prasie, radiu, Internecie zamieszczać je w sekcjach/ programach/ audycjach skierowanych do grup będących jednocześnie potencjalnymi beneficjentami danego konkursu.	I półrocze 2017 r.
3.	Badanie wykazało, że wnioskodawcy najniżej oceniają racjonalność przyjętego katalogu kryteriów (s.101)	Poprawa racjonalności katalogu kryteriów wyboru (s.101)	IZ RPO-L2020	Przeprowadzenie analizy kryteriów pod kątem ich racjonalności i uwzględnienie jej wyników w katalogu kryteriów dla pozostałych Działań i Poddziałań, w ramach których nie określono jeszcze kryteriów.	I półrocze 2017 r.

NARZĘDZIA BADAWCZE**SCENARIUSZ WYWIADU IDI Z PRZEDSTAWICIELAMI INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ I POŚREDNICZĄCYCH**

Dzień dobry nazywam się i kontaktuję się z Panią/Panem w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, na zlecenie którego realizujemy badanie pn.: *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*. Celem badania jest ocena systemu oraz kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020. Chcielibyśmy w związku z tym poznać Pani/Pana opinię na ten temat.

Zapraszając Panią/Pana do rozmowy zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi oraz wygłaszanych opinii. Pana/i wypowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych wynikach badania, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na udział w rozmowie?

BADANIE WŁAŚCIWE

P1. Proszę o przedstawienie się i opowiedzenie pokrótce, jaką rolę Pan/i pełni w ramach opracowywania i realizacji RPO-L2020?

P2. W jakim stopniu Pana/i zdaniem przyjęty system wyboru projektów odpowiada potrzebom realizacji RPO-L2020?

- Z czego to wynika? Co ma na to wpływ?
- Czy podział na system konkursowy i pozakonkursowy jest Pana/i zdaniem zgodny z potrzebami RPO?
- Co wpływa na dopasowanie przyjętego systemu wyboru projektów do potrzeb RPO-L2020?
- Czy Pana/i zdaniem system wyboru projektów jest poprawnie skonstruowany?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?

P3. W jakim stopniu Pana/i zdaniem system wyboru projektów jest zgodny z celami RPO-L2020?

Jeżeli respondent nie zna celów należy mu przytoczyć:

Celem głównym programu jest długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych.

- W jakim stopniu Pana/i zdaniem system konkursowy i pozakonkursowy pozwala na realizację celów?
 - Czy określone kryteria realizacji projektów pozakonkursowych pozwalają w większym stopniu na realizację założonych celów RPO?

120

P4. Czy Pana/i zdaniem procedury naboru, oceny i wyboru projektów są:

- przejrzyste
- obiektywne?
 - Dlaczego? Z czego to wynika?
 - Co ma na to wpływ?
 - Jeśli nie, to co należałoby zrobić, aby były?

P5. Jakie koszty dla IZ/IP generuje założony system wyboru projektów?

- Czy w związku z realizacją RPO-L2020 ponoszą Państwo dodatkowe koszty w związku:
 - ze wzrostem zatrudnienia?
 - Jakież?
 - ze szkoleniami?
 - Jakież? Na jakie szkolenia?
 - kosztami ekspertów?
 - Jakież?
- Z jakich środków pokrywają Państwo te dodatkowe wydatki?

P6. W jakim stopniu system wyboru projektów generuje dodatkowe nakłady pracy w Pana/i instytucji?

- Jak proces wyboru projektów wpływa na Pana/i system i zakres pracy?
 - A jak na zakres i system pracy Pana/i Departamentu?
- W jaki sposób rozwiązują Państwo problem zwiększenia zakresu obowiązków i większych nakładów pracy?
 - Jakież rozwiązania są wg Pana/i niezbędne, aby w większym stopniu zwiększyć efektywność pracy przy ocenie wniosków oraz zminimalizować problemy kadrowe i finansowe z tym związane?

P7. W jakim stopniu zakres oczekiwanych od wnioskodawców dokumentów i informacji stanowi dla nich trudność?

- Czy z Pana/i doświadczenia wynika, że zakres ten jest zbyt duży, zbyt mały czy odpowiedni?
- Dostarczenie jakich dokumentów/informacji jest dla wnioskodawców najbardziej kłopotliwe, tzn. najbardziej czasochłonnej, najtrudniejsze?
 - Z czego to wynika?
- Czy wymogi dotyczące dokumentacji projektowej powinny Pana/i zdaniem ulec zmianie?
 - Dlaczego?
 - Jeśli tak, to jaka powinna to być zmiana?

P8. Czy w Pana/i opinii przyjęty harmonogram naboru wniosków pozwala na realizację przyjętych założeń RPO-L2020?

- Dlaczego?
- Czy wg Pana/i są obszary, w których nie zaplanowano naboru, a sytuacja prawna i inne okoliczności na to pozwalają?
 - Jakie to obszary?
 - Z czego to wynika?
 - Jaki będzie miało to wpływ na realizację RPO?

P9. Jakie obszary Pana/i zdaniem mogą budzić największe wątpliwości w kontekście zapewnienia odpowiedniego poziomu komplementarności projektów?

- Dlaczego?
- W odniesieniu do jakich typów projektów/konkursów ryzyko braku komplementarności jest największe?
 - Dlaczego?
- Jakie rozwiązania mogłyby zwiększyć tę komplementarność?
- Czy Pana/i zdanie w ramach RPO-L2020 zostanie zapewniony odpowiedni poziom synergii pomiędzy projektami?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?

P10. W jakim stopniu Pana/i zdaniem wzór wniosku pozwala na wybór najlepszych projektów?

- Co na to wpływa? Jakie elementy wniosku?
- Czy Pana/i zdaniem wzór wniosku jest klarowny dla wnioskodawców?
 - Dlaczego nie?
 - Jakie problemy pojawiają się w trakcie jego wypełniania? Z czego one wynikają?
- Jakie zmiany we wniosku sugerował(a)by Pan/i wprowadzić?
 - Dlaczego?

P11. Jakby Pan/i ocenił obiektywność przyznawania oceny w ramach poszczególnych kryteriów?

- Dlaczego?
- W ramach których kryteriów zachodni największe ryzyko utraty obiektywności oceny?
- W jaki sposób można zwiększyć obiektywność oceniania?

P12. W jakim stopniu Pana/i zdaniem obrany system wyboru projektów zapewnia poufność i bezstronność oceny?

- Co na to wpływa?
- Jakie elementy systemu wyboru mogą w największym stopniu być zagrożone brakiem poufności i/lub bezstronności?
- Jakie rozwiązania należałoby wdrożyć, aby zapewnić jeszcze wyższą poufność i bezstronność oceny?

P13. Jak ocenił(a)by Pan/i Lokalny System Informatyczny w kontekście jego:

- przejrzystości,
- intuicyjności,
- awaryjności?
 - Czy zgłaszane były jakieś problemy w związku z funkcjonowaniem LSI?
 - Jakież?
 - Jakie trudności z korzystaniem z LSI najczęściej mieli wnioskodawcy?

P14. Jak ocenił(a)by Pan/i trafność kryteriów wyboru projektów w stosunku do założonych celów RPO-L2020?

- Które kryteria są wg Pana/i opinii najmniej trafne?
- Które mogą generować problemy związane z niedopasowaniem do możliwości potencjalnych beneficjentów?
- Które w najmniejszym stopniu odpowiadają celom postawionym w RPO-L2020?

P15. Czy w Pana/i opinii kryteria w ramach poszczególnych etapów oceny wniosku są kompletne, spójne i racjonalne?

- Jeśli nie, to jakie kryteria nie spełniają tych wymogów? Dlaczego nie spełniają tych wymogów?
- Dlaczego ważne jest, aby przyjęte kryteria wyboru posiadały cechy komplementarności, spójności i racjonalności?
- Jakie problemy pojawiają się w sytuacji, gdy te kryteria nie są spełnione?

P16. Każdy etap wyboru projektów ma określone kryteria, w jakim stopniu Pana/i zdaniem są one adekwatne do każdego z tych etapów?

- Czy są odpowiednio szczegółowe?
- Czy pozwalają wyselekcjonować najlepsze projekty?
- Które kryteria są Pana/i zdaniem niedopasowane do etapu procedury wyboru?
- Jakie dodatkowe kryteria na poszczególnych etapach procedury wyboru by Pan/i dodał?

P17. Czy znane są Panu/i przypadki, że założone kryteria zakładają konieczność wykonywania zbędnych czynności, np. podwójną weryfikację tej samej kwestii?

- Jak częste są to przypadki?
- Z czego to wynika?
- Jak należałoby to zmienić, aby uniknąć takich sytuacji?

P18. W jakim stopniu Pana/i zdaniem zaplanowane konkursy umożliwiają wykonanie zobowiązań wynikających z Ram Wykonania?

- Jeśli nie w pełnym, to co ma na to wpływ?
- Czy ogłoszone nabory uwzględniają wymogi dotyczące wskaźników?
 - Jeśli nie, to dlaczego i jakich wymogów nie uwzględniają?
 - Jaki może mieć to wpływ na realizację RPO-L2020?

P19. W jakim stopniu Pana/i zdaniem przyjęty system wyboru projektów gwarantuje wybór przedsięwzięć w największym stopniu realizujących cele RPO-L2020?

- Co ma na to wpływ?
- Co należałoby wprowadzić, aby zwiększyć prawdopodobieństwo wyboru projektów najbliższych realizacji celów RPO-L2020?

P20. Czy pojawiły się trudności w odniesieniu do wyboru projektów zgodnych z celami RPO-L2020?

- Jakież? Z czego wynikały?
- Której Osi Priorytetowej dotyczyły?
- Na którym etapie się pojawiły?
- Jeśli się nie pojawiły, to co miało na to wpływ?
- Czy w Pana/i opinii istnieją cele RPO-L2020, które będzie ciężko osiągnąć przy przyjętym systemie wyboru projektów?
 - Jakież to cele?
 - Dlaczego są trudne do osiągnięcia?
 - Jakie działania należy podjąć, aby uniknąć takich problemów?

P21. Jak Pan/ i ocenia system wyboru projektów pod kątem jego wydajności i szybkości?

- Co wpływa na taką ocenę?
- Jakież zmiany należałoby wprowadzić w systemie, aby przyspieszyć i zwiększyć wydajność procedury wyboru projektów?

P22. Jak Pan/i ocenia system wyboru ekspertów?

- Czy kandydaci na ekspertów gwarantują poprawność oceny projektów?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?
 - Jak Pan/i ocenia ich przygotowanie do funkcji eksperta?
 - A jak Pan/i ocenia poziom bezstronności i obiektywizmu dokonywanych przez nich ocen?
- Czy przeprowadzaliście Państwo ocenę pracy ekspertów?
 - Jak ona wyglądała?
- Czy pojawiały się zastrzeżenia do pracy ekspertów?
 - Jakież? Czego dotyczyły?
 - Czy były zasadne?

P23. Czy po pierwszych konkursach pojawiły się odwołania/protesty?

- Czego dotyczyły?
- Czy były zasadne?

P24. Jak Pan/i ocenia czy przyjęty tryb pracy ekspertów gwarantuje właściwą i efektywną ocenę projektów?

- Dlaczego? Co ma na to wpływ?
- Jakież ewentualne zmiany należałoby wprowadzić?

P25. Jak wygląda rekrutacja i system motywacyjny ekspertów?

- Czy może on budzić wątpliwości pod kątem transparentności i bezstronności w wyborze projektów do dofinansowania?
- Jakie są to wątpliwości? Z czego wynikają?

P26. Jaka jest Pana/i opinia na temat systemu naboru wniosków w zakresie formuły ZIT?

- Czy zapewnia on wybór projektów zgodnych z celami RPO-L2020 i Strategii ZIT?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?
 - Jaki zmiany do systemu należałoby wprowadzić, aby poprawić funkcjonowanie systemu?

P27. W jakim stopniu system kryteriów wyboru projektów zapewnia poprawność jego funkcjonowania?

- Co na to wpływa?
- Jakie wg Pana/i są zagrożenia związane z przyjętym systemem kryteriów wyboru projektów?
 - Jaka jest szansa, że projekt, który nie spełnia warunków określonych w RPO-L2020 zostanie wybrany? Co może mieć na to wpływ? Jakie będą tego konsekwencje?
 - A jaka jest szansa, że projekt, który wpisuje się w cele RPO-L2020 zostanie odrzucony? Co może mieć na to wpływ? Jakie będą tego konsekwencje?

P28. W jakim stopniu przyjęte kryteria dla poszczególnych etapów wyboru projektów stanowią właściwe narzędzie do selekcji projektów przed kolejnym etapem oceny/wyborem projektów?

- Z czego to wynika?
- Jakie są zalety i wady tego systemu?

P29. W jakim stopniu opis kryteriów i ich metodologia pozwala na skuteczne pozyskiwanie informacji umożliwiających ocenę projektów zgodnie z kryterium?

- Czy opis kryteriów i metodologia są zrozumiałe?
- W jakim stopniu opis kryteriów i metodologia mogą podlegać różnym interpretacjom? Jaki może mieć to wpływ na realizację RPO-L2020? A jakim może mieć to wpływ na ocenę poszczególnych projektów?
- Jak często zgłaszane są do Państwa uwagi/zastrzeżenia dotyczące opisu kryteriów i ich metodologii?
 - Czego one głównie dotyczą?

P30. Czy w Pana/i opinii czas przeznaczony na składanie wniosków jest optymalny w zakresie potrzeb wnioskodawców?

- Dlaczego? Co na to wpływa?

P31. Czy dostrzega Pan/i potrzebę zmian w harmonogramie konkursów, w celu dopasowania go do potrzeb i możliwości wnioskodawców?

- Jakie powinny być to zmiany?
- Z czego wynika potrzeba wprowadzenia zmian?

P32. Czy zostały opracowane regulaminy konkursów/zapisy, które umożliwiają wnioskodawcom aplikowanie o wsparcie?

- Jeśli nie ma, to dlaczego? Czy myślą Państwo o wprowadzeniu takich ułatwień dla wnioskodawców?
- Jakie są to materiały? Jakie zawierają treści? Jaki jest cel ich powstania?
- Jak często wnioskodawcy z nich korzystają?
- Jak Pan/i ocenia ich przydatność?
- Czy w treści regulaminów konkursów pojawiają się zapisy nieistotne w kontekście celów i działań planowanych w RPO-L2020?
 - Jaki mają wpływ na realizację konkursów?
 - Dlaczego funkcjonują?

P33. Czy w Pana/i opinii zakres i treść regulaminów konkursów oraz zakres wymaganych dokumentów aplikacyjnych stwarzają zagrożenie dyskryminacji określonych grup potencjalnych beneficjentów?

- Jakich grup?
- Dlaczego funkcjonują takie zapisy/wymagane są takie dokumenty?
- A czy kryteria wyboru nie prowadzą do dyskryminacji którejś z grup potencjalnych beneficjentów i grup docelowych?
 - Jakie są to kryteria?
 - W jakim stopniu ograniczają dostęp określonych grup?
 - Jaki może mieć to wpływ na realizację RPO-L2020?
 - Jakie zmiany należałoby prowadzić w celu zmniejszenia bariery w dostępie do środków RPO-L2020?

P34. Podsumowując czy wg Pana/i istnieje potrzeba usunięcia niektórych kryteriów wyboru projektów?

- Jakich?
- Jakich konkursów powinny dotyczyć?
- Z jakiego powodu?
- A czy istnieje możliwość uzupełnienia katalogu kryteriów?
 - Jakie powinny być to kryteria?
 - W którym etapie oceny powinny się pojawić?
 - Jakich konkursów powinny dotyczyć?
 - Dlaczego należałoby je wprowadzić?

P35. Czy na zakończenie chciał(a)by Pan/i dodać coś jeszcze? Uzupełnić swoją wypowiedź lub zwrócić uwagę na istotne kwestie, które nie zostały poruszone w rozmowie?

Dziękuję za poświęcony czas!

126

SCENARIUSZ WYWIADU IDI Z PRZEDSTAWICIELAMI EKSPERTÓW OCENIAJĄCYCH WNIOSKI O DOFINANSOWANIE

Dzień dobry nazywam się i kontaktuję się z Panią/Panem w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, na zlecenie którego realizujemy badanie pn.: *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*. Celem badania jest ocena systemu oraz kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020. Chcielibyśmy w związku z tym poznać Pani/Pana opinię na ten temat.

Zapraszając Panią/Pana do rozmowy zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi oraz wygłaszanych opinii. Pana/i wypowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych wynikach badania, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na udział w rozmowie?

BADANIE WŁAŚCIWE

P1. Proszę o przedstawienie się i opowiedzenie pokrótce, jaką rolę Pan/i pełni w ramach opracowywania i realizacji RPO-L2020?

P2. W jakim stopniu Pana/i zdaniem przyjęty system wyboru projektów odpowiada potrzebom realizacji RPO-L2020?

- Z czego to wynika? Co ma na to wpływ?
- Czy podział na system konkursowy i pozakonkursowy jest Pana/i zdaniem zgodny z potrzebami RPO?
- Co wpływa na dopasowanie przyjętego systemu wyboru projektów do potrzeb RPO-L2020?
- Czy Pana/i zdaniem system wyboru projektów jest poprawnie skonstruowany?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?

P3. W jakim stopniu Pana/i zdaniem system wyboru projektów jest zgodny z celami RPO-L2020?

Jeżeli respondent nie zna celów należy mu przytoczyć:

Celem głównym programu jest długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych.

- W jakim stopniu Pana/i zdaniem system konkursowy i pozakonkursowy pozwala na realizację celów?
 - Czy określone kryteria realizacji projektów pozakonkursowych pozwalają w większym stopniu na realizację założonych celów RPO?

P4. Pana/i zdaniem procedury naboru, oceny i wyboru projektów są:

- przejrzyste
- obiektywne?
 - Dlaczego? Z czego to wynika?
 - Co ma na to wpływ?
 - Jeśli nie, to co należałoby zrobić, aby były?

P5. W jakim stopniu zakres oczekiwanych od wnioskodawców dokumentów i informacji stanowi dla nich trudność?

- Czy z Pana/i doświadczenia wynika, że zakres ten jest zbyt duży, zbyt mały czy odpowiedni?
- Dostarczenie jakich dokumentów/informacji jest dla wnioskodawców najbardziej kłopotliwe, tzn. najbardziej czasochłonnej, najtrudniejszej?
 - Z czego to wynika?
- Czy wymogi dotyczące dokumentacji projektowej powinny Pana/i zdaniem ulec zmianie?
 - Dlaczego?
 - Jeśli tak, to jaka powinna to być zmiana?

P6. Czy w Pana/i opinii przyjęty harmonogram naboru wniosków pozwala na realizację przyjętych założeń RPO-L2020? P6. Jakie obszary Pana/i zdaniem mogą budzić największe wątpliwości w kontekście zapewnienia odpowiedniego poziomu komplementarności projektów?

- Dlaczego?
- W odniesieniu do jakich typów projektów/konkursów ryzyko braku komplementarności jest największe?
 - Dlaczego?
- Jakie rozwiązania mogłyby zwiększyć tę komplementarność?
- Czy Pana/i zdanie w ramach RPO-L2020 zostanie zapewniony odpowiedni poziom synergii pomiędzy projektami?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?

P7. W jakim stopniu Pana/i zdaniem wzór wniosku pozwala na wybór najlepszych projektów?

- Co na to wpływa? Jakie elementy wniosku?
- Czy Pana/i zdaniem wzór wniosku jest klarowny dla wnioskodawców?
 - Dlaczego nie?
 - Jakie problemy pojawiają się w trakcie jego wypełniania? Z czego one wynikają?
- Jakie zmiany we wniosku sugerował(a)by Pan/i wprowadzić?
 - Dlaczego?

P8. Jakie elementy karty formalno-merytorycznej budzą wątpliwości odnośnie ich interpretacji przez wnioskodawców?

- Czy w Pana/i opinii istnieje potrzeba dookreślenia jakiś zapisów karty formalno-merytorycznej, aby zwiększyć jej zrozumiałość i uniknąć sformułowań budzących wątpliwości?
 - Jakie powinny być to zmiany?
 - Jaki powinien być ich zakres?
 - Której części karty - formalnej czy merytorycznej, powinny dotyczyć zmiany?
- Czy dostrzega Pan/i potrzebę wprowadzenia jeszcze innych zmian w karcie oceny formalno-merytorycznej, aby zwiększyć jej użyteczność?
 - Jakie powinny być to zmiany?

P9. Jakby Pan/i ocenił obiektywność przyznawania oceny w ramach poszczególnych kryteriów?

- Dlaczego?
- W ramach których kryteriów zachodni największe ryzyko utraty obiektywności oceny?
- W jaki sposób można zwiększyć obiektywność oceniania?

P10. W jakim stopniu Pana/i zdaniem obrany system wyboru projektów zapewnia poufność i bezstronność oceny?

- Co na to wpływa?
- Jakie elementy systemu wyboru mogą w największym stopniu być zagrożone brakiem poufności i/lub bezstronności?
- Jakie rozwiązania należałoby wdrożyć, aby zapewnić jeszcze wyższą poufność i bezstronność oceny?

P11. Jak ocenił(a)by Pan/i trafność kryteriów wyboru projektów w stosunku do założonych celów RPO-L2020?

- Które kryteria są wg Pana/i opinii najmniej trafne?
- Które mogą generować problemy związane z niedopasowaniem do możliwości potencjalnych beneficjentów?
- Które w najmniejszym stopniu odpowiadają celom postawionym w RPO-L2020?

P12. Czy w Pana/i opinii kryteria w ramach poszczególnych etapów oceny wniosku są kompletne, spójne i racjonalne?

- Jeśli nie, to jakie kryteria nie spełniają tych wymogów? Dlaczego nie spełniają tych wymogów?
- Dlaczego ważne jest, aby przyjęte kryteria wyboru posiadały cechy komplementarności, spójności i racjonalności?
- Jakie problemy pojawiają się w sytuacji, gdy te kryteria nie są spełnione?

P13. Każdy etap wyboru projektów ma określone kryteria, w jakim stopniu Pana/i zdaniem są one adekwatne do każdego z tych etapów?

- Czy są odpowiednio szczegółowe?
- Czy pozwalają wyselekcjonować najlepsze projekty?
- Które kryteria są Pana/i zdaniem niedopasowane do etapu procedury wyboru?
- Jakie dodatkowe kryteria na poszczególnych etapach procedury wyboru by Pan/i dodała?

P14. Czy znane są Panu/i przypadki, że założone kryteria zakładają konieczność wykonywania zbędnych czynności, np. podwójną weryfikację tej samej kwestii?

- Jak częste są to przypadki?
- Z czego to wynika?
- Jak należałoby to zmienić, aby uniknąć takich sytuacji?

P15. W jakim stopniu Pana/i zdaniem przyjęty system wyboru projektów gwarantuje wybór przedsięwzięć w największym stopniu realizujących cele RPO-L2020?

- Co ma na to wpływ?
- Co należałoby wprowadzić, aby zwiększyć prawdopodobieństwo wyboru projektów najbliższych realizacji celów RPO-L2020?

P16. Czy pojawiły się trudności w odniesieniu do wyboru projektów zgodnych z celami RPO-L2020?

- Jakież? Z czego wynikały?
- Której Osi Priorytetowej dotyczyły?
- Na którym etapie się pojawiły?
- Jeśli się nie pojawiły, to co miało na to wpływ?
- Czy w Pana/i opinii istnieją cele RPO-L2020, które będzie ciężko osiągnąć przy przyjętym systemie wyboru projektów?
 - Jakież to cele?
 - Dlaczego są trudne do osiągnięcia?
 - Jakie działania należy podjąć, aby uniknąć takich problemów?

P17. Jak Pan/ i ocenia system wyboru projektów pod kątem jego wydajności i szybkości?

- Co wpływa na taką ocenę?
- Jakie zmiany należałoby wprowadzić w systemie, aby przyspieszyć i zwiększyć wydajność procedury wyboru projektów?

P18. Jak Pan/i ocenia system wyboru ekspertów?

- Czy kandydaci na ekspertów gwarantują poprawność oceny projektów?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?
 - A jak Pan/i ocenia poziom bezstronności i obiektywizmu dokonywanych przez nich ocen?
- Czy pojawiały się zastrzeżenia do Pana/i pracy jako eksperta?
 - Jakie? Czego dotyczyły?
 - Czy były zasadne?

P19. Czy po pierwszych konkursach pojawiły się odwołania/protesty?

- Czego dotyczyły?
- Czy były zasadne?

P20. Jak Pan/i ocenia czy przyjęty tryb pracy ekspertów gwarantuje właściwą i efektywną ocenę projektów?

- Dlaczego? Co ma na to wpływ?
- Jakie ewentualne zmiany należałoby wprowadzić?

P21. Jak wygląda rekrutacja i system motywacyjny ekspertów?

- Czy może on budzić wątpliwości pod kątem transparentności i bezstronności w wyborze projektów do dofinansowania?
- Jakie są to wątpliwości? Z czego wynikają?

P22. Jaka jest Pana/i opinia na temat systemu naboru wniosków w zakresie formuły ZIT?

- Czy zapewnia on wybór projektów zgodnych z celami RPO-L2020 i Strategii ZIT?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?
 - Jaki zmiany do systemu należałoby wprowadzić, aby poprawić funkcjonowanie systemu?

P23. W jakim stopniu system kryteriów wyboru projektów zapewnia poprawność jego funkcjonowania?

- Co na to wpływa?
- Jakie wg Pana/i są zagrożenia związane z przyjętym systemem kryteriów wyboru projektów?
 - Jaka jest szansa, że projekt, który nie spełnia warunków określonych w RPO-L2020 zostanie wybrany? Co może mieć na to wpływ? Jakie będą tego konsekwencje?
 - A jaka jest szansa, że projekt, który wpisuje się w cele RPO-L2020 zostanie odrzucony? Co może mieć na to wpływ? Jakie będą tego konsekwencje?

P24. W jakim stopniu przyjęte kryteria dla poszczególnych etapów wyboru projektów stanowią właściwe narzędzie do selekcji projektów przed kolejnym etapem oceny/wyborem projektów?

- Z czego to wynika?
- Jakie są zalety i wady tego systemu?

P25. W jakim stopniu opis kryteriów i ich metodologia pozwala na skuteczne pozyskiwanie informacji umożliwiających ocenę projektów zgodnie z kryterium?

- Czy opis kryteriów i metodologia są zrozumiałe?
- W jakim stopniu opis kryteriów i metodologia mogą podlegać różnym interpretacjom? Jaki może mieć to wpływ na realizację RPO-L2020? A jakim może mieć to wpływ na ocenę poszczególnych projektów?
- Jak często zgłaszane są do Państwa uwagi/zastrzeżenia dotyczące opisu kryteriów i ich metodologii?
 - Czego one głównie dotyczą?

P26. Czy w Pana/i opinii czas przeznaczony na składanie wniosków jest optymalny w zakresie potrzeb wnioskodawców?

- Dlaczego? Co na to wpływa?

P27. Czy dostrzega Pan/i potrzebę zmian w harmonogramie konkursów, w celu dopasowania go do potrzeb i możliwości wnioskodawców?

- Jakie powinny być to zmiany?
- Z czego wynika potrzeba wprowadzenia zmian?

P28. Jak Pan/i ocenia czas na dokonanie oceny formalnej i merytorycznej projektów?

- Czy jest on optymalny?
- Jakie wiążą się z tym problemy?
- Jeżeli czas jest zbyt krótki, to jakie zmiany należałoby wprowadzić?
- A jak ocenia Pan/i czas na procedury odwoławcze? Czy jest wystarczający?
 - Dlaczego?
 - Jakie może mieć to konsekwencje?

P29. Jakie elementy oceny formalnej i merytorycznej są wg Pana/i najbardziej problematyczne?

- Z czego to wynika?
- Jakie rozwiązania należałoby wprowadzić, aby zoptymalizować proces oceny formalnej i merytorycznej wniosków?

P30. Czy zostały opracowane regulaminy konkursów/zapisy, które umożliwiają wnioskodawcom aplikowanie o wsparcie?

- Jeśli nie ma, to dlaczego? Czy myślą Państwo o wprowadzeniu takich ułatwień dla wnioskodawców?
- Jakie są to materiały? Jakie zawierają treści? Jaki jest cel ich powstania?
- Jak często wnioskodawcy z nich korzystają?
- Jak Pan/i ocenia ich przydatność?

- Czy w treści regulaminów konkursów pojawiają się zapisy nieistotne w kontekście celów i działań planowanych w RPO-L2020?
 - Jakież?
 - Jaki mają wpływ na realizację konkursów?
 - Dlaczego funkcjonują?

P31. Czy w Pana/i opinii zakres i treść regulaminów konkursów oraz zakres wymaganych dokumentów aplikacyjnych stwarzają zagrożenie dyskryminacji określonych grup potencjalnych beneficjentów?

- Jakich grup?
- Dlaczego funkcjonują takie zapisy/wymagane są takie dokumenty?
- A czy kryteria wyboru nie prowadzą do dyskryminacji którejs z grup potencjalnych beneficjentów i grup docelowych?
 - Jakież są to kryteria?
 - W jakim stopniu ograniczają dostęp określonych grup?
 - Jaki może mieć to wpływ na realizację RPO-L2020?
 - Jakież zmiany należałoby prowadzić w celu zmniejszenia bariery w dostępie do środków RPO-L2020?

P32. Podsumowując czy wg Pana/i istnieje potrzeba usunięcia niektórych kryteriów wyboru projektów?

- Jakich?
- Jakich konkursów powinny dotyczyć?
- Z jakiego powodu?
- A czy istnieje możliwość uzupełnienia katalogu kryteriów?
 - Jakież powinny być to kryteria?
 - W którym etapie oceny powinny się pojawić?
 - Jakich konkursów powinny dotyczyć?
 - Dlaczego należałoby je wprowadzić?
- Które z kryteriów w największym stopniu mogą stanowić barierę w dostępie do środków RPO-L2020 dla potencjalnych beneficjentów?

P33. Czy na zakończenie chciał(a)by Pan/i dodać coś jeszcze? Uzupełnić swoją wypowiedź lub zwrócić uwagę na istotne kwestie, które nie zostały poruszone w rozmowie?

Dziękuję za poświęcony czas!

SCEANARIUSZ WYWIADU IDI Z PRZEDSTAWICIELAMI PARTERÓW SPOŁECZNYCH

Dzień dobry nazywam się i kontaktuję się z Panią/Panem w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, na zlecenie którego realizujemy badanie pn.: *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*. Celem badania jest ocena systemu oraz kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020. Chcielibyśmy w związku z tym poznać Pani/Pana opinię na ten temat.

Zapraszając Panią/Pana do rozmowy zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi oraz wygłaszanych opinii. Pana/i wypowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych wynikach badania, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

Czy wyraża Pani/Pan zgodę na udział w rozmowie?

BADANIE WŁAŚCIWE

P1. Proszę o przedstawienie się i opowiedzenie pokrótce, jaką rolę Pan/i pełni w ramach opracowywania i realizacji RPO-L2020?

P2. W jakim stopniu Pana/i zdaniem system wyboru projektów jest zgodny z celami RPO-L2020?

Jeżeli respondent nie zna celów należy mu przytoczyć:

Celem głównym programu jest długofalowy, inteligentny i zrównoważony rozwój oraz wzrost jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego poprzez wykorzystanie i wzmocnienie potencjałów regionu i skoncentrowane niwelowanie barier rozwojowych.

- W jakim stopniu Pana/i zdaniem system konkursowy i pozakonkursowy pozwala na realizację celów?
 - Czy określone kryteria realizacji projektów pozakonkursowych pozwalają w większym stopniu na realizację założonych celów RPO?

P3. Pana/i zdaniem procedury naboru, oceny i wyboru projektów są:

- przejrzyste
- obiektywne?
 - Dlaczego? Z czego to wynika?
 - Co ma na to wpływ?
 - Jeśli nie, to co należałoby zrobić, aby były?

P4. Jakie obszary Pana/i zdaniem mogą budzić największe wątpliwości w kontekście zapewnienia odpowiedniego poziomu komplementarności projektów?

- Dlaczego?
- W odniesieniu do jakich typów projektów/konkursów ryzyko braku komplementarności jest największe? Dlaczego?
- Jakie rozwiązania mogłyby zwiększyć tę komplementarność?
- Czy Pana/i zdanie w ramach RPO-L2020 zostanie zapewniony odpowiedni poziom synergii pomiędzy projektami?
 - Dlaczego? Co ma na to wpływ?

134

P5. W jakim stopniu zakres oczekiwanych od wnioskodawców dokumentów i informacji stanowi dla nich trudność?

- Czy z Pana/i doświadczenia wynika, że zakres ten jest zbyt duży, zbyt mały czy odpowiedni?
- Dostarczenie jakich dokumentów/informacji jest dla wnioskodawców najbardziej kłopotliwe, tzn. najbardziej czasochłonnej, najtrudniejsze?
 - Z czego to wynika?
- Czy wymogi dotyczące dokumentacji projektowej powinny Pana/i zdaniem ulec zmianie?
 - Dlaczego?
 - Jeśli tak, to jaka powinna to być zmiana?

P6. Jak ocenił(a)by Pan/i trafność kryteriów wyboru projektów w stosunku do założonych celów RPO-L2020?

- Które kryteria są wg Pana/i opinii najmniej trafne?
- Które mogą generować problemy związane z niedopasowaniem do możliwości potencjalnych beneficjentów?
- Które w najmniejszym stopniu odpowiadają celom postawionym w RPO-L2020?

P7. W jakim stopniu Pana/i zdaniem przyjęty system wyboru projektów gwarantuje wybór przedsięwzięć w największym stopniu realizujących cele RPO-L2020?

- Co ma na to wpływ?
- Co należałoby wprowadzić, aby zwiększyć prawdopodobieństwo wyboru projektów najbliższych realizacji celów RPO-L2020?

P8. Czy pojawiły się trudności w odniesieniu do wyboru projektów zgodnych z celami RPO-L2020?

- Jakie? Z czego wynikały?
- Której Osi Priorytetowej dotyczyły?
- Na którym etapie się pojawiły?
- Jeśli się nie pojawiły, to co miało na to wpływ?
- Czy w Pana/i opinii istnieją cele RPO-L2020, które będzie ciężko osiągnąć przy przyjętym systemie wyboru projektów?
 - Jakie to cele?
 - Dlaczego są trudne do osiągnięcia?
 - Jakie działania należy podjąć, aby uniknąć takich problemów?

P9. Jak Pan/ i ocenia system wyboru projektów pod kątem jego wydajności i szybkości?

- Co wpływa na taką ocenę?
- Jakie zmiany należałoby wprowadzić w systemie, aby przyspieszyć i zwiększyć wydajność procedury wyboru projektów?

P10. W jakim stopniu system kryteriów wyboru projektów zapewnia poprawność jego funkcjonowania?

- Co na to wpływa?

- Jakie wg Pana/i są zagrożenia związane z przyjętym systemem kryteriów wyboru projektów?
 - Jaka jest szansa, że projekt, który nie spełnia warunków określonych w RPO-L2020 zostanie wybrany? Co może mieć na to wpływ? Jakie będą tego konsekwencje?
 - A jaka jest szansa, że projekt, który wpisuje się w cele RPO-L2020 zostanie odrzucony? Co może mieć na to wpływ? Jakie będą tego konsekwencje?

P11. W jakim stopniu przyjęte kryteria dla poszczególnych etapów wyboru projektów stanowią właściwe narzędzie do selekcji projektów przed kolejnym etapem oceny/wyborem projektów?

- Z czego to wynika?
- Jakie są zalety i wady tego systemu?

P12. W jakim stopniu opis kryteriów i ich metodologia pozwala na skuteczne pozyskiwanie informacji umożliwiających ocenę projektów zgodnie z kryterium?

- Czy opis kryteriów i metodologia są zrozumiałe?
- W jakim stopniu opis kryteriów i metodologia mogą podlegać różnym interpretacjom? Jaki może mieć to wpływ na realizację RPO-L2020? A jakim może mieć to wpływ na ocenę poszczególnych projektów?
- Jak często zgłaszane są do Państwa uwagi/zastrzeżenia dotyczące opisu kryteriów i ich metodologii?
 - Czego one głównie dotyczą?

P13. Czy w Pana/i opinii czas przeznaczony na składanie wniosków jest optymalny w zakresie potrzeb wnioskodawców?

- Dlaczego? Co na to wpływa?

P14. Podsumowując czy wg Pana/i istnieje potrzeba usunięcia niektórych kryteriów wyboru projektów?

- Jakich?
- Jakich konkursów powinny dotyczyć?
- Z jakiego powodu?
- A czy istnieje możliwość uzupełnienia katalogu kryteriów?
 - Jakie powinny być to kryteria?
 - W którym etapie oceny powinny się pojawić?
 - Jakich konkursów powinny dotyczyć?
 - Dlaczego należałoby je wprowadzić?
- Które z kryteriów w największym stopniu mogą stanowić barierę w dostępie do środków RPO-L2020 dla potencjalnych beneficjentów?

P15. Czy na zakończenie chciał(a)by Pan/i dodać coś jeszcze? Uzupełnić swoją wypowiedź lub zwrócić uwagę na istotne kwestie, które nie zostały poruszone w rozmowie?

Dziękuję za poświęcony czas!

136

SCENARIUSZ WYWIADU GRUPOWEGO FGI Z BENEFICJENTAMI I POTENCJALNYMI BENEFICJENTAMI RPO-L2020

Dzień dobry nazywam się i spotykam się z Państwem w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, na zlecenie którego realizujemy badanie pn.: *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*. Celem badania jest ocena systemu oraz kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020. Chciał(a)bym w związku z tym poznać Państwa opinię na ten temat.

Zapraszając Państwa do rozmowy zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi oraz wygłaszanych opinii. Państwa wypowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych wynikach badania, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

BADANIE WŁAŚCIWE

P1. Na początku proszę się przedstawić, powiedzieć jaką instytucję/firmę Państwo reprezentujecie i w ramach, którego konkursu składaliście Państwo wnioski?

- Proszę krótko opowiedzieć jakie były główne założenia Państwa projektu?

P2. Jak Państwo oceniają proces oceny wniosków w ramach RPO-L2020?

- Czy procedury są dla Państwa przejrzyste?
 - Dlaczego?
- A czy są dla Państwa obiektywne?
 - Dlaczego?
 - Jakiego braku obiektywności mogą Państwo wskazać?

P3. Jak oceniają Państwo zakres informacji i dokumentów, jakie musieli Państwo przedstawić w ramach składanego wniosku?

- Czy mieliście Państwo trudności ze zgromadzeniem tych informacji i dokumentów?
 - Jakich informacji i dokumentów one dotyczyły?
 - Jaki miało to wpływ na Państwa pracę i złożenie wniosku?
 - Czy w związku z tymi trudnościami ponieśliście Państwo dodatkowe koszty?
 - Związane z zatrudnieniem
 - Nadgodzinami
 - Szkoleniami
 - Pozyskaniem informacji/dokumentów
- Czy uważają Państwo, że z pewnych informacji i/lub dokumentów można było zrezygnować?
 - Z jakich? Dlaczego?

P4. Jak oceniają Państwo sam proces przyznawania ocen w ramach poszczególnych kryteriów na poszczególnych etapach oceny?

- Czy system oceniania jest dla Państwa jasny?
- A jak oceniają Państwo obiektywność ocen?
 - Z czego to wynika?
 - Jakie działania pozwoliłyby na podniesienie stopnia obiektywności oceniania?
- W jakim stopniu Państwa zadaniem system oceniania zapewnia poufność i bezstronność ocen?
 - Co na to wpływa?

P5. Czy korzystają Państwo z Lokalnego Systemu Informatycznego, który umożliwia wypełnienie wniosku aplikacyjnego w ramach RPO-L2020?

- Jak oceniają go Państwo w kontekście jego przejrzystości? Czy jest dla Państwa zrozumiały?
- Czy łatwo się po nim porusza?
- Z jakimi problemami/trudnościami się Państwo spotkaliście w trakcie korzystania z LSI?
- Czy zdarzają się awarie/problemy w funkcjonowaniu Systemu?
 - Jakie?
- W jakim stopniu LSI ułatwił Państwa zadaniem aplikowanie w ramach RPO-L2020?
- Jakie ewentualne zmiany w LSI by Państwo sugerowali?

P6. W jakim stopniu kryteria wyboru są:

- ✓ kompletne,
- ✓ spójne,
- ✓ racjonalne?
- Jeśli nie są, to dlaczego? Czego brakuje w katalogu kryteriów, aby spełnić te wymagania?

P7. A jak oceniają Państwo logiczność kryteriów? Czy są one prawidłowo uporządkowane?

- Dlaczego tak/nie?
- Jak to wpływa na pracę nad wnioskiem?
- Jakie zmiany powinny być wdrożone w ramach kryteriów, aby ich katalog był bardziej logiczny?

P8. Jak oceniają Państwo czas trwania oceny wniosków?

- Jakie ma to konsekwencje?
- Jakie zmiany w tym zakresie powinny zostać wprowadzone?

P9. Czy Państwa zdaniem kandydaci na ekspertów oceniających wnioski oraz tryb ich wyboru zapewniają właściwą ocenę projektów?

- Jakie mają Państwo zastrzeżenia do pracy ekspertów?
- W jakim stopniu może to wpływać na bezstronność i obiektywność ich oceny?
- Jakie nowe działania pozwoliłyby Państwa zdaniem poprawić jakość pracy ekspertów?

P10. Jak często zdarzają się odwołania/ protesty od oceny?

- Czego najczęściej dotyczą?
- Jakie mają skutki?

P11. W jakim stopniu przyjęty system oceny zapewnia możliwość właściwej selekcji projektów, tj. takiej, która pozwala wytypować projekty najbardziej odpowiadające na cele RPO-L2020?

P12. Jak oceniają Państwo opis kryteriów i ich metodologii?

- Czy jest wystarczająca?
- Czy jest klarowna?
- Jakie trudności w interpretacji Państwo dostrzegli?
- W jakim stopniu pozwala trafnie wypełnić wniosek?
- Jakich zmian w tym zakresie by Państwo oczekiwali?

P13. Jak oceniają Państwo terminy:

- ✓ ogłaszania naborów
- ✓ składania wniosków
- Czy są dla Państwa optymalne?
- Dlaczego?
- W jakim stopniu pozwalają Państwu na przygotowanie wniosków?
- Czy czas na złożenie wniosków generuje dla Państwa jakieś dodatkowe trudności, np. nadmiar pracy, zbyt krótki czas na skompletowanie dokumentacji itp.?
- W jaki sposób można by było w większym stopniu dopasować terminy naborów do Państwa potrzeb?

P14. Jak oceniają Państwo czas trwania oceny wniosków?

- Jakie zmiany w tym zakresie by Państwo sugerowali?
- A jak oceniają Państwo długość trwania okresu odwołania oraz uzupełniania wniosku?

P15. W jakim stopniu treści regulaminów konkursów są dla Państwa czytelne?

- Co na to wpływa?
- Jakie zapisy wymagają wg Państwa zmiany?
 - A czy pojawiają się w nich zapisy nieistotne w kontekście celów i działań planowanych w ramach RPO-L2020? Jakież?
 - Czy zakres wymaganych dokumentów i zapisy regulaminów konkursów sprawiają, że pewne grupy potencjalnych beneficjentów są dyskryminowane? Jakież?

P16. Jak oceniają Państwo kartę formalno-merytoryczną?

- Jakie jej zakresy sprawiają Państwu trudność?
- Które są niezrozumiałe?
- Które budzą wątpliwość odnośnie ich interpretacji w procesie oceny?
- Jakie zmiany w karcie by Państwo postulowali?

P17. Jak oceniają Państwo poszczególne kryteria wyboru, które wg Państwa są najbardziej problematyczne i dlaczego?

- Które kryteria są wg Państwa najbardziej trafne, a które najmniej?
- Jakie kryteria należałoby zupełnie usunąć?
- A jakie dodatkowe kryteria powinny zostać wprowadzone?

P18. Czy są kryteria, które stanowią barierę w dostępie do środków w ramach RPO-L2020?

- Jakież?
- Jakie zmiany należałoby wprowadzić, aby zmniejszyć bariery dostępu do środków?

P19. Czy na zakończenie chcieliby Państwo jeszcze coś dodać? Uzupelnic swojã wypowiedz lub odniec siã do istotnych kwestii, które nie zostały poruszone w rozmowie?

Dziękuję za poświęcony czas!

KWESTIONARIUSZ ANKIETY CATI

Dzień dobry nazywam się i spotykam się z Państwem w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, na zlecenie którego realizujemy badanie pn.: *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*. Celem badania jest ocena systemu oraz kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020. Chciał(a)bym w związku z tym poznać Państwa opinię na ten temat.

Zapraszając Państwa do rozmowy zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi oraz wygłaszanych opinii. Państwa wypowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych wynikach badania, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

METRYCZKA

P1. W ramach, której Osi Priorytetowej i Działania składaliście Państwo wnioski o dofinansowanie, który został przyjęty do realizacji? *(Po wskazaniu przez respondenta Osi Priorytetowej należy odczytać Działania w ramach tej osi)*

- a) Priorytet I - Gospodarka i innowacje
 - a. Działanie 1.1 - Badania i innowacje
 - b. Działanie 1.2 - Rozwój przedsiębiorczości
 - c. Działanie 1.3 - Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych
 - d. Działanie 1.4 - Promocja regionu i umiędzynarodowienie sektora MŚP
 - e. Działanie 1.5 - Rozwój sektora MŚP
- b) Priorytet II - Rozwój cyfrowy
 - a. Działanie 2.1 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego
- c) Priorytet III - Gospodarka niskoemisyjna
 - a. Działanie 3.1 - Odnawialne źródła energii
 - b. Działanie 3.2 - Efektywność energetyczna
 - c. Działanie 3.3 - Ograniczenie niskiej emisji w miastach
 - d. Działanie 3.4 - Kogeneracja
- d) Priorytet IV - Środowisko i kultura
 - a. Działanie 4.1 - Przeciwdziałanie katastrofom naturalnym i ich skutkom
 - b. Działanie 4.2 - Gospodarka odpadami
 - c. Działanie 4.3 - Gospodarka wodno-ściekowa
 - d. Działanie 4.4 - Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego
 - e. Działanie 4.5 - Kapitał przyrodniczy regionu
- e) Priorytet V - Transport
 - a. Działanie 5.1 - Transport drogowy
 - b. Działanie 5.2 - Transport kolejowy

- f) Priorytet VI - Regionalny rynek pracy
 - a. Działanie 6.1 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i jednocześnie nieposiadających zatrudnienia realizowana przez powiatowe urzędy pracy
 - b. Działanie 6.2 - Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy
 - c. Działanie 6.3 - Wsparcie dla samozatrudnienia
 - d. Działanie 6.4 - Równość szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy
 - e. Działanie 6.5 - Usługi rozwojowe dla MMŚP
 - f. Działanie 6.6 - Aktywizacja zawodowa osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia
 - g. Działanie 6.7 - Profilaktyka i rehabilitacja zdrowotna osób pracujących i powracających do pracy oraz wspieranie zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy
 - g) Priorytet VII - Równowaga społeczna
 - a. Działanie 7.1 - Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej
 - b. Działanie 7.2 - Programy aktywnej integracji realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie
 - c. Działanie 7.3 - Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty
 - d. Działanie 7.4 - Aktywne włączanie w ramach podmiotów integracji społecznej
 - e. Działanie 7.5 - Usługi społeczne
 - f. Działanie 7.6 - Wsparcie dla OWES i ROPS we wzmocnieniu sektora ekonomii społecznej
 - h) Priorytet VIII - Nowoczesna edukacja
 - a. Działanie 8.1 - Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej
 - b. Działanie 8.2 - Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych
 - c. Działanie 8.3 - Upowszechnianie kształcenia ustawicznego związanego z nabywaniem i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych
 - d. Działanie 8.4 - Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego
 - e. Działanie 8.5 - Doskonalenia umiejętności zawodowych osób dorosłych
 - i) Priorytet IX - Infrastruktura społeczna
 - a. Działanie 9.1 - Infrastruktura zdrowotna i usług społecznych
 - b. Działanie 9.2 - Rozwój obszarów zmarginalizowanych
 - c. Działanie 9.3 - Rozwój infrastruktury edukacyjnej
 - j) Priorytet X - Pomoc techniczna
- P2. W jakim trybie został wybrany do realizacji Państwa projekt?
- a) konkursowym
 - b) pozakonkursowym

P3. Jaka instytucję Pan/i reprezentuje?

- a) przedsiębiorstwo
- b) przedsiębiorstwo realizujące cele publiczne (np. PKP, PKS)
- c) Jednostkę Samorządu Terytorialnego
- d) służby publiczne, inne niż administracja
- e) instytucje ochrony zdrowia
- f) instytucje wspierające biznes
- g) instytucje nauki i edukacji
- h) partnerstwo
- i) organizacja społeczna lub związek wyznaniowy

P4. Który raz wnioskowaliście Państwo o dofinansowanie w ramach RPO (także w ramach poprzednich Programów)?

- a) Pierwszy
- b) 2-3 razy
- c) 4-5 razy
- d) Powyżej 5 razy

BADANIE WŁAŚCIWE

P5. Jak ocenił(a)by Pan/i procedury naboru, oceny i wyboru projektów? Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Stwierdzenie	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
Procedura naboru wniosków					
Jest przejrzysta	1	2	3	4	5
Jest obiektywna	1	2	3	4	5
Jest zrozumiała	1	2	3	4	5
Jest dopasowana do naszych potrzeb i możliwości	1	2	3	4	5
Jest zbyt skomplikowana	1	2	3	4	5
Jest zbyt czasochłonna	1	2	3	4	5
Procedura oceny wniosków					
Jest przejrzysta	1	2	3	4	5
Jest obiektywna	1	2	3	4	5
Jest zrozumiała	1	2	3	4	5
Jest zbyt długotrwała	1	2	3	4	5
Procedura wyboru wniosków					

143

Jest przejrzysta	1	2	3	4	5
Jest obiektywna	1	2	3	4	5
Jest zrozumiała	1	2	3	4	5
Jest zbyt skomplikowana	1	2	3	4	5
Jest zbyt długotrwała	1	2	3	4	5

P6. Czy wystąpiły w Państwa przypadku trudności w związku z ilością informacji i dokumentów, które należało skompletować w celu złożenia wniosku projektowego?

- a) Zdecydowanie wystąpiły trudności
- b) Raczej wystąpiły trudności
- c) Wystąpiły tylko niewielkie trudności
- d) Raczej nie wystąpiły żadne trudności - *przejdź do P8*
- e) Zdecydowanie nie wystąpiły żadne trudności - *przejdź do P8*

P7. Jakie były to trudności?

- a) Zbyt krótki okres czasu na skompletowanie wymaganych informacji i dokumentów
- b) Konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu pozyskania informacji/dokumentów
- c) Poniesienie dodatkowych nakładów finansowych w związku z pozyskaniem informacji/dokumentów
- d) Znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy w celu przygotowania niezbędnych informacji/dokumentów
- e) Niemożność pozyskania niektórych informacji/dokumentów
- f) Brak niektórych informacji/dokumentów
- g) Inne, jakie?

P8. Jakie dodatkowe koszty musieliście Państwo ponieść w związku z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie?

- a) Nie ponieśliśmy dodatkowych kosztów
- b) Wzrost zatrudnienia
- c) Koszty związane z nadgodzinami
- d) Szkolenia dla pracowników
- e) Zatrudnienie ekspertów
- f) Opłacenie niezbędnych informacji i dokumentów
- g) Inne, jakie?

P8. Jak ocenia Pan/i obiektywność sposobu przyznawania oceny na różnych etapach oceniania wniosków? Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie jeden oznacza 1 zdecydowanie nieobiektywna, a 5 zdecydowanie obiektywna.

Rodzaj oceny	1 - zdecydowanie nieobiektywna	2 - raczej nieobiektywna	3 - ani obiektywna, ani nieobiektywna	4 - raczej obiektywna	5 - zdecydowanie obiektywna
Wstępny etap weryfikacji	1	2	3	4	5
Ocena formalna	1	2	3	4	5
Ocena merytoryczna	1	2	3	4	5

P9. Jak ocenia Pan/i system wyboru projektów pod względem jego bezstronności i poufności? Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Stwierdzenie	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
System wyboru projektów jest bezstronny	1	2	3	4	5
System wyboru projektów jest poufny	1	2	3	4	5

P10. Czy korzystaliście Państwo z Lokalnego Systemu Informatycznego?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P13*

P11. Czy w trakcie korzystania z LSI napotkaliście Państwo jakieś trudności?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P13*
- c) *Trudno powiedzieć - przejdź do P13*

P12. Jakie były to trudności? Proszę wskazać maksymalnie 3 największe trudności, z którymi się Państwo zetknęliście.

- a) Zawieszanie się systemu
- b) Trudności z odnalezieniem właściwych informacji/funkcjonalności w systemie
- c) Brak kompatybilności z przeglądarką internetową
- d) Trudności z zalogowaniem się
- e) Trudności w poruszaniu się po systemie - brak lub źle zorganizowana nawigacja pomiędzy kolejnymi krokami wypełniania wniosku
- f) Częste awarie LSI
- g) Brak funkcji pomocy
- h) Zbyt długie oczekiwanie na pomoc
- i) Inne, jakie?

P13. Poproszę, aby się Pan/i zastanowił/a i ocenił/a katalog przyjętych kryteriów naboru pod względem wskazanych cech. Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Cecha	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
Kompletny	1	2	3	4	5
Spójny	1	2	3	4	5
Racjonalny	1	2	3	4	5
Zrozumiały	1	2	3	4	5
Możliwy do osiągnięcia	1	2	3	4	5
Adekwatny do poszczególnych etapów procedury wyboru	1	2	3	4	5
Logiczny	1	2	3	4	5
Uporządkowany	1	2	3	4	5

P14. Jak ocenia Pan/i szybkość oceny projektów?

- a) Zdecydowanie zbyt wolna
- b) Raczej zbyt wolna
- c) Ani zbyt wolna, ani zbyt szybka - optymalna
- d) Raczej zbyt szybka
- e) Zdecydowanie zbyt szybka

P15. Jakie zmiany należałoby wprowadzić w zakresie procedury oceniania projektów, aby dopasować ją do Państwa potrzeb i możliwości?

- a) Żadnych, obecna procedura jest dobra
- b) Wydłużyć czas trwania oceny, aby zwiększyć jej jakość
- c) Skrócić czas trwania oceny
- d) Ocena projektu przez kilku niezależnych ekspertów
- e) Inne, jakie?

P16. Czy w ramach RPO-L2020 składaliście Państwo jakiś protest/odwołanie?

- a) Tak
- b) Nie- *przejdź do P20*

P17. Czego dotyczył ten protest/odwołanie?

.....

P18. Jak ocenia Pan/i procedurę odwoławczą w kontekście czasu na złożenie odwołania?

- a) Zdecydowanie zbyt krótki czas
- b) Raczej zbyt krótki czas
- c) Ani zbyt krótki czas, ani zbyt długi czas - optymalny
- d) Raczej zbyt długi czas
- e) Zdecydowanie zbyt długi czas

P19. A jak ocenia Pan/i procedurę odwoławczą w kontekście czasu oczekiwania na odpowiedź?

- a) Zdecydowanie zbyt krótki czas
- b) Raczej zbyt krótki czas
- c) Ani zbyt krótki czas, ani zbyt długi czas - optymalny
- d) Raczej zbyt długi czas
- e) Zdecydowanie zbyt długi czas

P20. Poproszę Pana/ią o ocenę harmonogramu konkursów. Odczytam Panu/i kolejne stwierdzenia i poproszę o wskazanie oceny w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Stwierdzenie	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
Terminy ogłaszania naboru wniosków są dostosowane do naszych możliwości	1	2	3	4	5
Terminy ogłaszania naboru wniosków są ogłaszane zbyt późno	1	2	3	4	5
Czas na złożenie wniosku jest odpowiednio długi	1	2	3	4	5
Terminy składania wniosków są dostosowane do naszych możliwości	1	2	3	4	5

P21. Czy dostrzega Pan/i konieczność wprowadzenia zmian w harmonogramie konkursów?

- a) Tak
- b) Nie- *przejdź do P23*

P22. Jakie powinny być to zmiany?

- a) Dopasowanie terminów naboru wniosków do specyfiki pracy potencjalnych beneficjentów
- b) Wydłużenie terminu składania wniosków
- c) Skrócenie terminu składania wniosków
- d) Inne, jakie?

P23. Jak ocenia Pan/i czytelność/zrozumiałość regulaminów konkursów?

- a) Są zupełnie nieczytelne/niezrozumiałe
- b) Są raczej nieczytelne/niezrozumiałe
- c) Są częściowo nieczytelne/niezrozumiałe, częściowo czytelne/zrozumiałe
- d) Są raczej czytelne/zrozumiałe - *przejdź do P26*
- e) Są zupełnie czytelne/zrozumiałe - *przejdź do P26*

P24. Powiedziat/a Pan/i, że regulaminy konkursów są nieczytelne/niezrozumiałe, jakie są tego powody?

- a) Zbyt duża ilość treści
- b) Zbyt skomplikowany/fachowy język
- c) Brakuje podstawowych informacji
- d) Informacje są zbyt ogólne
- e) Są zbyt rozbudowane
- f) Inne powody, jakie?

P25. Jakie zapisy w regulaminach konkursów wymagają Pana/i zdaniem modyfikacji?

- a) Informacje ogólne
- b) Opis organizacji konkursu
- c) Opis formy składania wniosków
- d) Opis przygotowania dokumentacji
- e) Opis przebiegu konkursu
- f) Opis oceny formalnej
- g) Opis oceny merytorycznej
- h) Opis przebiegu wyboru
- i) Opis przygotowania i podpisania umowy
- j) Opis środków odwoławczych
- k) Opis wskaźników monitorowania postępów
- l) Opis kwalifikowalności wydatków
- m) Treść załączników
- n) Inne, jakie?

P26. W jakim stopniu jest dla Pana/i zrozumiała karta oceny formalno-merytorycznej?

- a) W bardzo małym lub wcale
- b) Raczej w małym
- c) Ani w małym, ani w dużym
- d) Raczej w dużym - *przejdź do P28*
- e) W bardzo dużym stopniu - *przejdź do P28*

P27. Jakie zmiany w karcie oceny formalno-merytorycznej powinny Pana/i zdaniem zostać zmienione?

.....

P28. Które z kryteriów, jakie obowiązywały w konkursie, w ramach którego składaliście Państwo wnioski należałoby Pana/i zdaniem usunąć?

- a) Formalne, jakie?
- b) Merytoryczne, jakie?

P29. Czy w ramach konkursu, w którym Państwo uczestniczyliście dodał(a)by Pan/i dodatkowe kryteria oceny?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P31*

P30. Jakie kryteria by Pan/i dodał/a?

- a) Formalne, jakie?
- b) Merytoryczne, jakie?
- c) Inne, jakie?

P31. Które z kryteriów wg Pana/i w większym stopniu mogą stanowić barierę w dostępie do środków RPO-L2020?

- a) Formalne, jakie?
- b) Merytoryczne, jakie?

KWESTIONARIUSZ ANKIETY CAWI

Dzień dobry nazywam się i spotykam się z Państwem w imieniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, na zlecenie którego realizujemy badanie pn.: *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020*. Celem badania jest ocena systemu oraz kryteriów wyboru projektów w ramach RPO-L2020. Chciał(a)bym w związku z tym poznać Państwa opinię na ten temat.

Zapraszając Państwa do rozmowy zapewniamy poufność wszystkich odpowiedzi oraz wygłaszanych opinii. Państwa wypowiedzi będą prezentowane jedynie w zbiorczych wynikach badania, bez możliwości powiązania ich z konkretną osobą.

METRYCZKA

P1. W ramach, której Osi Priorytetowej i Działania składaliście Państwo wnioski o dofinansowanie, który został przyjęty do realizacji?

- k) Priorytet I - Gospodarka i innowacje
 - a. Działanie 1.1 - Badania i innowacje
 - b. Działanie 1.2 - Rozwój przedsiębiorczości
 - c. Działanie 1.3 - Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych
 - d. Działanie 1.4 - Promocja regionu i umiędzynarodowienie sektora MŚP
 - e. Działanie 1.5 - Rozwój sektora MŚP
- l) Priorytet II - Rozwój cyfrowy
 - a. Działanie 2.1 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego
- m) Priorytet III - Gospodarka niskoemisyjna
 - a. Działanie 3.1 - Odnawialne źródła energii
 - b. Działanie 3.2 - Efektywność energetyczna
 - c. Działanie 3.3 - Ograniczenie niskiej emisji w miastach
 - d. Działanie 3.4 - Kogeneracja
- n) Priorytet IV - Środowisko i kultura
 - a. Działanie 4.1 - Przeciwdziałanie katastrofom naturalnym i ich skutkom
 - b. Działanie 4.2 - Gospodarka odpadami
 - c. Działanie 4.3 - Gospodarka wodno-ściekowa
 - d. Działanie 4.4 - Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego
 - e. Działanie 4.5 - Kapitał przyrodniczy regionu
- o) Priorytet V - Transport
 - a. Działanie 5.1 - Transport drogowy
 - b. Działanie 5.2 - Transport kolejowy

- p) Priorytet VI - Regionalny rynek pracy
- a. Działanie 6.1 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i jednocześnie nieposiadających zatrudnienia realizowana przez powiatowe urzędy pracy
 - b. Działanie 6.2 - Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy
 - c. Działanie 6.3 - Wsparcie dla samozatrudnienia
 - d. Działanie 6.4 - Równość szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy
 - e. Działanie 6.5 - Usługi rozwojowe dla MMŚP
 - f. Działanie 6.6 - Aktywizacja zawodowa osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia
 - g. Działanie 6.7 - Profilaktyka i rehabilitacja zdrowotna osób pracujących i powracających do pracy oraz wspieranie zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy
- q) Priorytet VII - Równowaga społeczna
- a. Działanie 7.1 - Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej
 - b. Działanie 7.2 - Programy aktywnej integracji realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie
 - c. Działanie 7.3 - Programy aktywnej integracji realizowane przez inne podmioty
 - d. Działanie 7.4 - Aktywne włączanie w ramach podmiotów integracji społecznej
 - e. Działanie 7.5 - Usługi społeczne
 - f. Działanie 7.6 - Wsparcie dla OWES i ROPS we wzmocnieniu sektora ekonomii społecznej
- r) Priorytet VIII - Nowoczesna edukacja
- a. Działanie 8.1 - Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej
 - b. Działanie 8.2 - Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych
 - c. Działanie 8.3 - Upowszechnianie kształcenia ustawicznego związanego z nabywaniem i doskonaleniem kwalifikacji zawodowych
 - d. Działanie 8.4 - Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego
 - e. Działanie 8.5 - Doskonalenia umiejętności zawodowych osób dorosłych
- s) Priorytet IX - Infrastruktura społeczna
- a. Działanie 9.1 - Infrastruktura zdrowotna i usług społecznych
 - b. Działanie 9.2 - Rozwój obszarów zmarginalizowanych
 - c. Działanie 9.3 - Rozwój infrastruktury edukacyjnej
- t) Priorytet X - Pomoc techniczna

P2. Jaką instytucję Pan/i reprezentuje?

- Przedsiębiorstwo
- Przedsiębiorstwo realizujące cele publiczne (np. PKP, PKS)
- Jednostkę Samorządu Terytorialnego
- Służby publiczne, inne niż administracja
- Instytucje ochrony zdrowia
- Instytucje wspierające biznes
- Instytucje nauki i edukacji
- Partnerstwo
- Organizacja społeczna lub związek wyznaniowy

P3. Który raz wnioskowaliście Państwo o dofinansowanie w ramach RPO (także w ramach poprzednich Programów)?

- Pierwszy
- 2-3 razy
- 4-5 razy
- Powyżej 5 razy

BADANIE WŁAŚCIWE

P4. Jak ocenił(a)by Pan/i procedury naboru, oceny i wyboru projektów? Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Stwierdzenie	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
Procedura naboru wniosków					
Jest przejrzysta	1	2	3	4	5
Jest obiektywna	1	2	3	4	5
Jest zrozumiała	1	2	3	4	5
Jest dopasowana do naszych potrzeb i możliwości	1	2	3	4	5
Jest zbyt skomplikowana	1	2	3	4	5
Jest zbyt czasochłonna	1	2	3	4	5
Procedura oceny wniosków					
Jest przejrzysta	1	2	3	4	5
Jest obiektywna	1	2	3	4	5
Jest zrozumiała	1	2	3	4	5
Jest zbyt długotrwała	1	2	3	4	5
Procedura wyboru wniosków					
Jest przejrzysta	1	2	3	4	5
Jest obiektywna	1	2	3	4	5
Jest zrozumiała	1	2	3	4	5

153

Jest zbyt skomplikowana	1	2	3	4	5
Jest zbyt długotrwała	1	2	3	4	5

P5. Czy wystąpiły w Państwa przypadku trudności w związku z ilością informacji i dokumentów, które należało skompletować w celu złożenia wniosku projektowego?

- a) Zdecydowanie wystąpiły trudności
- b) Raczej wystąpiły trudności
- c) Wystąpiły tylko niewielkie trudności
- d) Raczej nie wystąpiły żadne trudności - *przejdź do P7*
- e) Zdecydowanie nie wystąpiły żadne trudności - *przejdź do P7*

P6. Jakie były to trudności?

- a) Zbyt krótki okres czasu na skompletowanie wymaganych informacji i dokumentów
- b) Konieczność podjęcia współpracy z innymi podmiotami w celu pozyskania informacji/dokumentów
- c) Poniesienie dodatkowych nakładów finansowych w związku z pozyskaniem informacji/dokumentów
- d) Znaczne zwiększenie nakładu i czasu pracy w celu przygotowania niezbędnych informacji/dokumentów
- e) Niemożność pozyskania niektórych informacji/dokumentów
- f) Brak niektórych informacji/dokumentów
- g) Inne, jakie?

P7. Jakie dodatkowe koszty musieliście Państwo ponieść w związku z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie?

- a) Nie ponieśliśmy dodatkowych kosztów
- b) Wzrost zatrudnienia
- c) Koszty związane z nadgodzinami
- d) Szkolenia dla pracowników
- e) Zatrudnienie ekspertów
- f) Opłacenie niezbędnych informacji i dokumentów
- g) Inne, jakie?
- h) Inne, jakie?

P8. Jak ocenia Pan/i obiektywność sposobu przyznawania oceny na różnych etapach oceniania wniosków? Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie jeden oznacza 1 zdecydowanie nieobiektywna, a 5 zdecydowanie obiektywna.

Rodzaj oceny	1 - zdecydowanie nieobiektywna	2 - raczej nieobiektywna	3 - ani obiektywna, ani nieobiektywna	4 - raczej obiektywna	5 - zdecydowanie obiektywna
Wstępny etap weryfikacji	1	2	3	4	5
Ocena formalna	1	2	3	4	5
Ocena merytoryczna	1	2	3	4	5

P9. Jak ocenia Pan/i system wyboru projektów pod względem jego bezstronności i poufności? Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Stwierdzenie	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
System wyboru projektów jest bezstronny	1	2	3	4	5
System wyboru projektów jest poufny	1	2	3	4	5

P10. Czy korzystaliście Państwo z Lokalnego Systemu Informatycznego?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P13*

P11. Czy w trakcie korzystania z LSI napotkaliście Państwo jakieś trudności?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P13*
- c) *Trudno powiedzieć*

P12. Jakie były to trudności? Proszę wskazać maksymalnie 3 największe trudności, z którymi się Państwo zetknęliście.

- a) Zawieszanie się systemu
- b) Trudności z odnalezieniem właściwych informacji/funkcjonalności w systemie
- c) Brak kompatybilności z przeglądarką internetową
- d) Trudności z zalogowaniem się
- e) Trudności w poruszaniu się po systemie - brak lub źle zorganizowana nawigacja pomiędzy kolejnymi krokami wypełniania wniosku
- f) Częste awarie LSI
- g) Brak funkcji pomocy
- h) Zbyt długie oczekiwanie na pomoc
- i) Inne, jakie?

P13. Poproszę, aby się Pan/i zastanowił/a i ocenił/a katalog przyjętych kryteriów naboru pod względem wskazanych cech. Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Cecha	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
Kompletny	1	2	3	4	5
Spójny	1	2	3	4	5
Racjonalny	1	2	3	4	5
Zrozumiały	1	2	3	4	5
Możliwy do osiągnięcia	1	2	3	4	5
Adekwatny do poszczególnych etapów procedury wyboru	1	2	3	4	5
Logiczny	1	2	3	4	5
Uporządkowany	1	2	3	4	5

P14. Jak ocenia Pan/i szybkość oceny projektów?

- Zdecydowanie zbyt wolna
- Raczej zbyt wolna
- Ani zbyt wolna, ani zbyt szybka - optymalna
- Raczej zbyt szybka
- Zdecydowanie zbyt szybka

P15. Jakie zmiany należałoby wprowadzić w zakresie procedury oceniania projektów, aby dopasować ją do Państwa potrzeb i możliwości?

- Żadnych, obecna procedura jest dobra
- Wydłużyć czas trwania oceny, aby zwiększyć jej jakość
- Skrócić czas trwania oceny
- Ocena projektu przez kilku niezależnych ekspertów
- Inne, jakie?

P16. Czy w ramach RPO-L2020 składaliście Państwo jakiś protest/odwołanie?

- Tak
- Nie - *przejdź do P20*

P17. Czego dotyczył ten protest/odwołanie?

.....

P18. Jak ocenia Pan/i procedurę odwoławczą w kontekście czasu na złożenie odwołania?

- Zdecydowanie zbyt krótki czas
- Raczej zbyt krótki czas
- Ani zbyt krótki czas, ani zbyt długi czas - optymalny
- Raczej zbyt długi czas
- Zdecydowanie zbyt długi czas

P19. A jak ocenia Pan/i procedurę odwoławczą w kontekście czasu oczekiwania na odpowiedź?

- a) Zdecydowanie zbyt krótki czas
- b) Raczej zbyt krótki czas
- c) Ani zbyt krótki czas, ani zbyt długi czas - optymalny
- d) Raczej zbyt długi czas
- e) Zdecydowanie zbyt długi czas

P20. Poproszę Pana/ią o ocenę harmonogramu konkursów. Odczytam Panu/i kolejne stwierdzenia i poproszę o wskazanie oceny w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza zdecydowanie się nie zgadzam, a 5 zdecydowanie się zgadzam.

Stwierdzenie	1 - zdecydowanie się nie zgadzam	2 - raczej się nie zgadzam	3 - ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	4 - raczej się zgadzam	5 - zdecydowanie się zgadzam
Terminy ogłaszania naboru wniosków są dostosowane do naszych możliwości	1	2	3	4	5
Terminy ogłaszania naboru wniosków są ogłaszane zbyt późno	1	2	3	4	5
Czas na złożenie wniosku jest odpowiednio długi	1	2	3	4	5
Terminy składania wniosków są dostosowane do naszych możliwości	1	2	3	4	5

P21. Czy dostrzega Pan/i konieczność wprowadzenia zmian w harmonogramie konkursów?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P23*

P22. Jakie powinny być to zmiany? Proszę wskazać tylko 1 odpowiedź.

- a) Dopasowanie terminów naboru wniosków do specyfiki pracy potencjalnych beneficjentów
- b) Wydłużenie terminu składania wniosków
- c) Skrócenie terminu składania wniosków
- d) Inne, jakie?

P23. Jak ocenia Pan/i czytelność/zrozumiałość regulaminów konkursów?

- a) Są zupełnie nieczytelne/niezrozumiałe
- b) Są raczej nieczytelne/niezrozumiałe
- c) Są częściowo nieczytelne/niezrozumiałe, częściowo czytelne/zrozumiałe
- d) Są raczej czytelne/zrozumiałe - *przejdź do P26*
- e) Są zupełnie czytelne/zrozumiałe - *przejdź do P26*

P24. Powiedziat/a Pan/i, że regulaminy konkursów są nieczytelne/niezrozumiałe, jakie są tego powody?

- a) Zbyt duża ilość treści
- b) Zbyt skomplikowany/fachowy język
- c) Brakuje podstawowych informacji
- d) Informacje są zbyt ogólne
- e) Są zbyt rozbudowane
- f) Inne powody, jakie?

P25. Jakie zapisy w regulaminach konkursów wymagają Pana/i zdaniem modyfikacji?

- a) Informacje ogólne
- b) Opis organizacji konkursu
- c) Opis formy składania wniosków
- d) Opis przygotowania dokumentacji
- e) Opis przebiegu konkursu
- f) Opis oceny formalnej
- g) Opis oceny merytorycznej
- h) Opis przebiegu wyboru
- i) Opis przygotowania i podpisania umowy
- j) Opis środków odwoławczych
- k) Opis wskaźników monitorowania postępów
- l) Opis kwalifikowalności wydatków
- m) Treść załączników
- n) Inne, jakie?

P26. W jakim stopniu jest dla Pana/i zrozumiała karta oceny formalno-merytorycznej?

- a) W bardzo małym lub wcale
- b) Raczej w małym
- c) Ani w małym, ani w dużym - *przejdź do P28*
- d) Raczej w dużym - *przejdź do P28*
- e) W bardzo dużym stopniu - *przejdź do P28*

P27. Jakie zmiany w karcie oceny formalno-merytorycznej powinny Pana/i zdaniem zostać zmienione?

.....

P28. Które z kryteriów, jakie obowiązywały w konkursie, w ramach którego składaliście Państwo wnioski należałoby Pana/i zdaniem usunąć?

- a) Formalne, jakie?
- b) Merytoryczne, jakie?

P29. Czy w ramach konkursu, w którym Państwo uczestniczyliście dodał(a)by Pan/i dodatkowe kryteria oceny?

- a) Tak
- b) Nie - *przejdź do P31*

P30. Jakie kryteria by Pan/i dodał/a?

- a) Formalne, jakie?
- b) Merytoryczne, jakie?
- c) Inne, jakie?

P31. Które z kryteriów wg Pana/i w większym stopniu mogą stanowić barierę w dostępie do środków RPO-L2020?

- a) Formalne, jakie?
- b) Merytoryczne, jakie?

